

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

55. aastakäik

23. veebruar 2012

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekülg
	I <i>Resolutsioonid, soovitused ja arvamused</i>	
	RESOLUTSIOONID	
	Regioonide Komitee	
	93. istungjärk 14. ja 15. detsember 2011	
2012/C 54/01	Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Euroopa Komisjoni õigusloome- ja tööprogrammil põhinevad Regioonide Komitee 2012. aasta prioriteedid”	1
	ARVAMUSED	
	Regioonide Komitee	
	93. istungjärk 14. ja 15. detsember 2011	
2012/C 54/02	Regioonide Komitee arvamus „Põllumajandustoodete edendamine”	8
2012/C 54/03	Regioonide Komitee arvamus „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate ELi raamistik aastani 2020”	13
2012/C 54/04	Regioonide Komitee arvamus „Euroopa naabruspoliitika läbivaatamine”	18

<u>Teatis nr</u>	Sisukord (jätkub)	Lehekülg
2012/C 54/05	Regioonide Komitee aramus „Vähem bürokratiat kodanike jaoks: avalike dokumentide vaba ringluse edendamine ja perekonnaseisuahtide õigusjõu tunnustamine”	23
2012/C 54/06	Regioonide Komitee aramus „Kodanike teenistuses oleva Euroopa Liidu kosmosestrateegia väljatöötamine”	28
2012/C 54/07	Regioonide Komitee aramus „Eli kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panus ÜRO 2012. aasta säästva arengu konverentsi (Rio+20)”	34

III *Ettevalmistavad aktid*

REGIOONIDE KOMITEE

93. istungjärk 14. ja 15. detsember 2011

2012/C 54/08	Regioonide Komitee aramus „Uus mitmeaastane finantsraamistik pärast 2013. aastat”	40
2012/C 54/09	Regioonide Komitee aramus „Energiatõhusus”	49
2012/C 54/10	Regioonide Komitee aramus „Ettevõtte tulumaksu ühtne konsolideeritud maksustamisbaas (CCCTB)”	65

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

REGIOONIDE KOMITEE

93. ISTUNGJÄRK 14. JA 15. DETSEMBER 2011

Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Euroopa Komisjoni õigusloome- ja tööprogrammil põhinevad Regioonide Komitee 2012. aasta prioriteedid”

(2012/C 54/01)

REGIOONIDE KOMITEE:

I. ELi tulevik

1. on veendunud selles, et praegu on Euroopa Liidu peamine väljakutse taastada kodanike usaldus ELi võimesse tagada finantsstabiilsus ja elavdada majanduskasvu, samuti suruda läbi demokraatlikult legitiimse poliitilise otsustusprotsessi üliluslikkus finantsturgude negatiivsete mõjude suhtes;

2. toetab ELi integratsiooni süvendamist majanduse juhtimise osas tingimusel, et süvendamine on demokraatlikult legitiimne ja toimub Euroopa Liidu institutsioonide raames. Komitee tunnustab siiski, et 9. detsembri 2011. aasta Euroopa Ülemkogu ei saanud kohaldada ühenduse meetodit uuele fiskaalkokkuleppele ja majanduspoliitika tugevdatud koordineerimisele, vaatamata 27-st 26 liikmesriigi valmisolekule säilitada ühenduse meetod. Kuna selleks oli vaja ühehäälsel otsust, jäi üle vaid valitsustevaheline lähenemine koos selle õiguslike ja poliitiliste tagajärgedega. Regioonide Komitee väljendab kahetsust, et kavatsusega sätestada valitsustevahelises lepingus vaid eelarvedistsipliin on siiani valitud liiga kitsas lähenemisviis. Komitee hinnangul tuleks Lissaboni lepingu võimalik reform kõne alla sel viisil, et luuakse konvent sama mudeli alusel, nagu seda tehti Euroopa Tulevikukonventi puhul (2002–2003), tagades Euroopa Liidu institutsioonide, sealhulgas Regioonide Komitee, täielik kaasatus;

3. tunneb heameelt asjaolust, et komisjon on otsustanud raskes majandus-, eelarve- ja institutsioonilises kontekstis jõuliselt kaitsta ühenduse meetodit. Regioonide Komitee kui ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste poliitilise kogu seisukohtast on see ainus võimalus, et tagada ELi demokraatlik legitiimsus, selliste väärtuste nagu solidaarsus ja ühtekuuluvus elluviimine ning mitmetasandilise valitsemise, subsidiaarsuse ja

proportsionaalsuse põhimõtete järgimine. Komitee kavatses tagada, et nende väärtuste sünergia väljenduks ka praegu läbirääkimiste järgus olevas läbivaadatud koostöölepingus komisjoni ja Regioonide Komitee vahel;

4. on rahul Horvaatia peatse ühinemise perspektiiviga ja kinnitab oma soovi võtta alates 2012. aasta jaanuarist vastu Horvaatia vaateid, kes osaleksid komitee töös;

II. Euroopa Liidu eelarve eripära ja lisaväärtus

5. rõhutab asjaolu, et ehkki ELi eelarve maht on suhteliselt piiratud, on see peamine vahend Lissaboni lepingus ja Euroopa 2020. aasta strateegias määratletud ja kokku lepitud väljakutsetele vastamiseks. Komitee toob esile eelarve eripära ja lisaväärtuse võrreldes riiklike, piirkondlike ja kohalike eelarvetega, kuna tegemist on alati tasakaalustatud eelarvega, mis tähendab seda, et ühtegi eurot ei kulutata võla tagasimaksmiseks ja et see on põhiliselt (kuni 94,5 % ulatuses) pühendatud investeeringutele riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Komitee rõhutab ELi eelarve võimendava mõju määravat tähtsust Euroopa majanduse elavdamise strateegia jaoks ning kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suunatud struktuuriliste investeeringute rahastamise jaoks, eelkõige praeguse kriisi kontekstis;

6. rõhutab Regioonide Komitee vajadust pidevalt väljendada oma poliitilisi seisukohti sügavamale eelarvealasele ja majanduslikule integratsioonile suunatud tulevaste ELi meetmete ning piirkondlike, riiklike ja ELi eelarvete vaheliste sünergiate kohta. Regioonide Komitee peab kaitsma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste õiguslikku pädevust finantsautonoomia osas ning reageerima kõigile meetmetele, mis avaldavad mõju kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suutlikkusele võtta mõistliku hinnaga laenu;

7. kutsub mõlemat eelarvepädevat institutsiooni üles jõudma enne 2012. aasta lõppu kokkuleppele mitmeaastases finantsraamistikus perioodiks 2014–2020 ning vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 311 alusel võetud kohustusele ELi omavahendite süsteemi reformis, et jätta kõrvale nn õiglase vastutuse põhimõte ning jätta piisavalt aega partnerluslepingute ja tegevusprogrammide lõpetamiseks pärast mitmeaastase finantsraamistikuga seotud meetmete vastuvõtmist;

8. toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut projektivõlakirjade algatuse katsetapi käivitamiseks;

III. Ühtekuuluvuspoliitika ja transpordi tulevik

9. leiab, et ühtekuuluvuspoliitika kui ELi peamine toetuspoliitika võib aidata kaasa kõigi Euroopa piirkondade tasakaalustatud ja jätkusuutlikule majanduslikule arengule nii keskkonna- kui sotsiaalsest aspektist. Komitee avaldab sellest tulenevalt kahetust ühtekuuluvuspoliitikale suunatud eelarve vähendamise üle mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 ettepanekus, eelkõige praeguse majandus-, finants- ja sotsiaalkriisi kontekstis ja seoses Euroopa 2020. aasta strateegia lennukate eesmärkidega;

10. toetab ühtekuuluvuspoliitika säilitamist kõigi ELi piirkondade jaoks ning kahe eesmärgi ja kolme piirkonnakategooria lihtsustatud süsteemi, nagu need on esitatud 6. oktoobri 2011. aasta õigusaktide paketi. Komitee kordab siiski oma soovi, et eelkõige programmide rakendamisel ja hindamisel lisataks SKP-le elaniku kohta teisi kriteeriume, kuna SKP ei peegelda piisavalt majandusarengu, sotsiaalse ühtekuuluvuse ega keskkonnanalase jätkusuutlikkuse taset ega piirkondlike erinevusi;

11. toetab Euroopa Komisjoni ettepanekuid (1) luua ühine strateegiline raamistik ELi poliitika sidususe ja sünergia suurendamiseks ning (2) sõlmida partnerlusleping komisjoni ja iga liikmesriigi vahel. Komitee tervitab asjaolu, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on otseselt kaasatud sellise poliitika väljatöötamisse;

12. tunnistab, et ühtekuuluvuspoliitikal võib olla oluline osa Euroopa 2020. aasta strateegia konkreetsel elluviimisel. Sellegipoolest tuleb komitee meelde, et asutamislepingu kohaselt on ühtekuuluvuspoliitika peamine ülesanne vähendada majanduslikke, sotsiaalseid ja piirkondlike erinevusi. Sellest tulenevalt taotleb komitee suuremat paindlikkust temaatiliste eesmärkide ja rahaliste vahendite koondamise valikul, andes rohkem kaalu mitmetasandilisele valitsemisele ning partnerlusele kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

13. nõustub õigusaktide paketi ettepanekutega, mis on seotud linnamõõtmise tugevdamise, kohaliku arengu meetmete ja integreeritud piirkondlike investeeringutega, ning kutsub üles rakendama linnalise liikumiskeskonna tegevuskavasid

Euroopa Liidu finantsabi toel. Samal ajal juhib komitee tähelepanu vajadusele kajastada ühtekuuluvuspoliitika kavandamisel asjakohaselt maaelu arengu mõõdet sobiva viitega ühisele põllumajanduspoliitikale;

14. tunnistab põhimõtet, mille kohaselt püütakse ühtekuuluvuspoliitikaga seotud avaliku sektori kulusid tõhustada tingimuslikkuse süsteemi kaudu, ent hoiatab selle rakendamise liiga keeruliseks muutmise eest. Komitee toetab eeltingimuslikkuse ideed juhul, kui vähendatakse nõutavate tingimuste hulka, ning kiidab heaks järelingimuslikkuse põhimõtte juhul, kui kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on otseselt kaasatud kasutatavate tulemuslikkuse näitajate valimisse. Seevastu ei ole komitee nõus makromajandusliku tingimuslikkuse ettepanekutega, mis põhinevad stabiilsus- ja majanduskasvu paktil, ning väljendab tõsist kahtlust seoses tulemusreserviga;

15. toetab territoriaalse koostöö eesmärgi tugevdamist ja sellele suuremate rahaliste vahendite eraldamist, et liikuda kaugemale heade tavade üksteisele tutvustamisest ELi piirkondades;

16. on rahul, et ettepanekus vaadata läbi määrus nr 1086/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta sisaldub palju Regioonide Komitee esitatud ettepanekuid, eelkõige seoses majanduses osalejate ja kodanikuühiskonna kaasatusega ETKRidesse ning kolmandate riikide omavalitsuste lihtsustatud juurdepääsuga sellele vahendile. Komitee rõhutab selle vahendi piiriülese koostöö potentsiaali kõigis ELi poliitika- valdkondades. Seepärast võtab komitee oma ülesandeks jätkata tööd selle vahendi edendamiseks, eelkõige vastava platvormi kaudu, ning kavatseb ka edaspidi hallata ETKRi registrit;

17. leiab, et Euroopa Ühendamise Rahastul, mille jaoks on eraldatud 50 miljardit eurot, võiks olla positiivne toime ja märkimisväärne võimendav mõju ELi majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks ning täiendavate investeeringute ligimeelitamiseks eelkõige projektivõlakirjade kasutamise kaudu. See vahend peaks siiski olema kooskõlas ühtekuuluvuspoliitika haldusmehhanismi ja eelarvega. Komitee leiab, et igal juhul on esmatähtis tagada sidusus ja sobivus struktuurifondidest rahastatavate projektidega ning kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused projektide valimisse;

18. avaldab üksikasjaliku arvamuse üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) uue õigusraamistiku kohta, mis on suunatud kõigile üleeuroopalise transpordivõrgu poliitika sidusrühmadele ja mitte ainult liikmesriikidele ning mis võiks märkimisväärselt vähendada Euroopa transpordisüsteemi rakendamise seotud õiguslikke tõkkeid;

19. toetab ühenduse, ligipääsu ja keskkonnakulude sisestamist, nii et kõiki transpordiliike maksustatakse ühtlustatud ning et maksudest saadavat tulu kasutatakse integreeritud, tõhusa ja säästva transpordisüsteemi loomiseks. Samuti toetab komitee uute rahastamisvahendite, eriti Euroopa projektivõlakirjade edendamist. Komitee leiab, et avaliku ja erasektori partnerluste suurem kasutamine võiks aidata tagada ka uute transpordi infrastruktuuriprojektide rahastamist;

20. rõhutab vajadust Euroopa Komisjoni tervikliku strateegia järele, mis aitaks teavitada ühtekuuluvuspoliitika mõjust ja kasust kohapeal. Regioonide Komitee tuletab meelde kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimalikku rolli ja pakub selles osas oma toetust;

IV. Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamine partnerluses

21. rõhutab, et Euroopa 2020. aasta strateegias tuleks täiel määral arvestada territoriaalse mõõtmega;

22. väljendab kahetsust, et enamikul juhtudel on Euroopa 2020. aasta strateegia riiklike reformiprogrammide ettevalmistamisel käest lastud võimalus rakendada Euroopa 2020. aasta strateegiat partnerluses kõigi valitsemistasanditega. Euroopa Komisjoni iga-aastastes majanduskasvu analüüsidest (2012 ja 2013) tuleks rõhutada vajadust, et liikmesriigid käsitleksid mitmetasandilist valitsemist ja partnerlust oma eduaruannetes. Neis tuleks teavitada sellest, mil määral ja kuidas on kõik partnerid, eelkõige kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, olnud kaasatud Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamisse. Vajadusel tuleks esitada konkreetset soovitusi, sh ka strateegia omaksvõtmise soodustamise eesmärgil. Kaalul on Euroopa 2020. aasta strateegia usaldusvärsus, kui ELi, riikliku, piirkondliku, kohaliku ja kodanike tasandi vahel ei looda partnerlust;

23. tuletab meelde oma ettepanekut võtta igas liikmesriigis vastu territoriaalsed paktid, millega tagada riiklike reformiprogrammide partnerluspõhine rakendamine ja partnerluslepingute koostamine ühiselt. Komitee rõhutab, et komisjoni esitatud partnerluse põhimõtte realiseerimiseks tuleks partnerluslepingute heakskiitmise tingimuseks seada kokkuleppe sõlmimine kõigi avaliku sektori asutuste vahel, kes ELi rahaliste vahendite andmise eest õiguslikult vastutavad, ning edendada territoriaalsete paktide võimalust;

24. leiab, et tuleks tugevdada juhtalgatuste järelmeetmeid ning neid jälgida tulemustele suunatud vaatenurgast. Vaja on jätkuvaid jõupingutusi, et teavitada sidusrühmi kohapeal juhtalgatuste raames rakendatavatest meetmetest. Regioonide Komitee hiljutise küsitluse „Euroopa 2020. aasta strateegia: mis toimub kohapeal?” tulemused näitavad, et mida suuremad teadmised on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel juhtalgatustest, seda asjakohasemad on need kohaliku ja piirkondliku tegevuse jaoks. Samuti võimaldab see asetada kohalikud ja piirkondlikud algatused Euroopa laiemate eesmärkide raamistikku, tugevdades omanikutunnet ja kooskõlastatud tegevust;

IV A. Arukas majanduskasv

25. leiab, et ELi praegused teadusele eraldatud eelarvevahendid ei ole piisavad, ja seetõttu tervitab seda, et mitmeaastases finantsraamistikus suurendataks assigneeringuid teadusele ja innovatsioonile (53 miljardilt eurolt 80 miljardi euron). See viib Euroopa Liidu lähemale Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärgile investeerida 3 % ELi SKP-st teadustegevusse ja innovatsiooni kooskõlas „Innovatiivse liidu” loomisega. Komitee rõhutab vajadust, et riiklikud ja piirkondlikud programmid ning Euroopa teadusuuringute raamprogramm üksteist paremini täiendaksid;

26. toetab teadusuuringute ja innovatsiooni ühise strateegilise raamistiku „Horisont 2020” loomist, kuna see võib lihtsustada ja koondada selle valdkonna eri rahastamisprogramme, nagu teadusuuringute raamprogramm (FP7) ning konkurentsivõime ja innovatsiooni programm. Regioonide Komitee juhib siiski tähelepanu sellele, et teadusuuringute ja innovatsiooni ühine strateegiline raamistik peaks olema hästi koordineeritud ja kooskõlas struktuurifondide jaoks väljapakutud ühise strateegilise raamistikuga. Selles kontekstis väljendab komitee heameelt piirkondliku innovatsiooni tulemustabeli üle, mis on vastus komitee soovitusel⁽¹⁾ kaaluda innovatsiooni tulemustabeli koostamist ja avaldamist piirkondlikul tasandil, et anda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, akadeemilistele ringkondadele (ülikoolid, kolledžid ja uurimisinstituudid) ja ettevõtetele võimalus hinnata ja jälgida piirkondliku innovatsioonitegevuse edu;

27. toetab 2013. aasta järgse programmi „Euroopa haridus” raames liikuvust edendavatele haridusprogrammidele eraldatavate vahendite laiendamist ja suurendamist. Komitee leiab, et iseseisvat mõtlemist, loovust ja innovatsiooni innustav haridus on võmetegur majanduskasvu ja konkurentsivõime tagamisel tulevikus. Regioonide Komitee tunnustab ka hariduse laiemat rolli isiksuse kui terviku arendamisel ja selle sotsiaalset mõõdet, samuti võrdsete võimaluste tagamist ning juurdepääsu haridusele, koolitusele ja liikuvusele. Komiteel on hea meel, et Euroopa Komisjon on vastanud ta üleskutsele kaasata spordi valdkond haridusele, koolitusele, noortele ja spordile suunatud integreeritud programmi;

28. toetab kindlalt komisjoni kavatsusi ühendada riiklikud teadussüsteemid ning tagada avatud konkurents teadustegevuse valdkonnas ja ülikoolide oluliste ametikohtade täitmisel;

29. toetab edasisi meetmeid, millega kasutada ära e-kaubanduse, e-valitsuse ning üldise info- ja kommunikatsioonitehnoloogiapõhise arengu potentsiaal, kaitses seejuures kodanike õigust usaldusväärsele teabele, turvalisusele ja eraelu puutumatusele. Komitee nendib digitaalarengu tegevuskava suurt tähtsust energiatõhususe, koostalitlusvõimeliste avalike teenuste ja ELi hõlmavate lairibaühenduse võrgustike rahastamise aspektist. Seetõttu tervitab komitee 9,2 miljardi eurost eelarveeraldust digitaalvõrgustikele Euroopa Ühendamise Rahastus ja sellega seotud üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude suuniseid;

30. tuletab meelde Euroopa digitaalse tegevuskava juhtalgatuse⁽²⁾ seatud eesmärki tagada kõigile Euroopa elanikele lairibaühendus 2013. aastaks. Komitee leiab, et seda eesmärki tuleks täiendada kodanike sellekohaste õiguste määratlusel ja avaliku teenuse osutamise kohustustel põhineva lähenemisviisiga;

31. kiidab heaks, et tulevases 2013. aasta järgses programmis „Loov Euroopa” keskendutakse Euroopa 2020. strateegia eesmärkide saavutamisele. Kultuuri ja meediat hõlmates peaks kõnealune programm lihtsustama kultuuritoodete turustamist, looma audiovisuaalteoste ühtse internetituru ning vallandama kultuuri- ja loomemajanduse sektorites töökohtade loomise potentsiaali, säilitades samal ajal Euroopa kultuuriväärtusi ja tuginedes nendele;

⁽¹⁾ CdR 468/2000.

⁽²⁾ KOM(2010) 245.

IV B. Kaasav majanduskasv

32. tervitab asjaolu, et komisjon kavatseb keskenduda stabiilsusele ja majanduskasvule, hõlmates samas tööprogrammi ka mitu olulist sotsiaalküsimusi käsitlevat algatust;

33. kordab oma hiljutises sotsiaalelamumajandust käsitlevas arvamuses (CdR 71/2011) Euroopa Komisjonile esitatud üleskutset kehtestada võimalikult kiiresti ELi raamistik, mis võimaldaks kõigile taskukohase ja piisava eluaseme. Komitee märgib, et raamistik oleks täielikult kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidega ELi elanike vaesuse kaotamise ja nende tervise parandamise valdkonnas. Samuti nõuab komitee, et selline poliitikaraamistik oleks kooskõlas ELi energiapoliitikaga ning et hoonete energiaalane renoveerimine peaks sotsiaalse ühtekuuluvuse olulise elemendina saama ka edaspidi toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist;

34. ootab, kuidas minnakse edasi noortele pakutavate võimaluste algatusega, mille Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso kuulutas välja kõnes olukorra kohta Euroopa Liidus;

35. võtab endale kohustuse anda panus Euroopa Komisjoni sotsiaalse ettevõtluse paketti, mis on märkimisväärse tähtsusega kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele nii tööandjate, teenuste pakkujate kui ka klientidena;

36. annab oma panuse Euroopa Komisjoni laste vaesust käsitlevatesse soovitusesse kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidega tööhõive, sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse valdkonnas;

37. väljendab heameelt selle üle, et 14. novembril 2011 kohtunud põllumajandus- ja kalandusnõukogu jõudis ajutise lahenduseni säilitada enim puudustkannatavate isikute toiduabi-programm kuni 2013. aastani, ent avaldab kahetsust, et kokkuleppeni ei jõutud programmi jätkamise osas pärast 2013. aastat. Komitee arvab igal juhul, et kui enim puudustkannatavate isikute toiduabiprogramm viiakse ühise põllumajanduspoliitika alt Euroopa Sotsiaalfondi alla, siis tuleks ka eelarves vahendid vastavalt ümber paigutada;

38. osaleb aktiivselt perioodi 2014–2020 mitmeaastaste kavade väljatöötamise tervishoiu ja tarbijapoliitika ning samuti e-tervise programmi jaoks;

39. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli spordi potentsiaali kasutamisel sotsiaalse integratsiooni ja tervise eluviiside edendamiseks;

IV C. Jätkusuutlik majanduskasv

40. võtab endale kohustuse aidata aktiivselt kaasa ELi ettevalmistustele juunis 2012 toimuvaks ÜRO säästva arengu konverentsiks (ÜRO keskkonna- ja arengukonverents Rio+20) ning sel konverentsil ja sellele järgnevas tegevuses aktiivselt osaleda. Sellega seoses kutsub komitee üles töötama Rio konverentsil välja keskkonnahoidliku kohaliku majanduse tegevuskava ning vaatama läbi ÜRO haldusstruktuurid, et tunnustada täiel määral kohalike ja piirkondlike omavalitsusi oluliste partneritena säästva arengu suunas liikumisel;

41. kordab oma üleskutset, et Euroopa Komisjon esitaks 2012. aastal võimalikult varakult ELi 7. keskkonnaalase tegevusprogrammi ettepaneku, milles seatakse selged sihid ja ajakava ning pööratakse tähelepanu mehhanismidele, millega saab toetada kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi ELi keskkonno-õigustiku rakendamisel, sh tuleb kaaluda võimalust laiendada linnapeade pakti üldisemalt ressursitõhususe kavale, eelkõige säästvale vee- ja jäätmemajandusele;

42. loodab varsti hinnata peagi avaldatavat energia tegevuskava 2050. aastani ning kinnitab oma pühendumist säästva energia lahenduste edendamisele kohalikul tasandil, et soodustada üleminekut vähese CO₂-heitega majandusele. Komitee kavatseb tegeleda vajadusega viia energiapoliitika ja toetusüstemid paremasse tasakaalu;

43. kutsub Euroopa Komisjoni üles võtma Euroopa Liidu bioloogilise mitmekesisuse 2020. aasta strateegia rakendamisel arvesse ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi kümnenda istungi otsust piirkondlike omavalitsuste, linnade ja teiste kohalike omavalitsuste bioloogilise mitmekesisuse tegevuskava (2011–2020) kohta;

44. toetab ELi püüdeid jõuda õiguslikult siduva rahvusvahelise kokkuleppeni Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni pädevuse raames. Komitee väljendab heameelt Durbanis saavutatud edu üle, mis tähendab olulisi samme õiges suunas, ning kutsub üles tagama, et rahvusvaheline Durbani kohtumise järgne kliimateemaline arutelu toetuks jätkuvalt Cancúni konverentsil tehtud edusammudele, millega tunnustati kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsat rolli ning tunnustati ja toetati aktiivsemalt kohaliku ja piirkondliku tasandi olulisi kohanemise ja leevendamise meetmeid, sealhulgas pikaajalisi jõupingutusi vähese CO₂-heitega keskkonnahoidliku majanduse loomise nimel;

45. kutsub üles integreerima keskkonnapoliitika ja kliimateetmete prioriteedid teistesse poliitikavaldkondadesse, et luua nende vahel maksimaalne koostoime;

46. väljendab heameelt eesmärgikindluse üle suurendada ELi 2013. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus kliimavaldkonna kulutuste osakaalu vähemalt 20 %-ni. Samas kordab komitee oma üleskutset ELi eelarvepädevatele institutsioonidele, et ELi eelarve ja selle mitmeaastane finantsraamistik oleksid paremini suunatud sellele, et kasutada ära kohaliku ja piirkondliku tasandi jõupingutuste kogu potentsiaali kliimamuutuste leevendamiseks ning suurendada toetust keskmise pikkusega ja pikaajalistele investeeringutele kohaliku ja piirkondliku tasandi energiasäästlikkuse ja energiatõhususe projektidesse, eelkõige linnapeade pakti raames;

47. kordab seejuures ka oma üleskutset, et uus LIFE-rahastamisvahend toetaks jätkuvalt kohalike ja piirkondlike omavalitsusi peamiste toetusesaajatena ning toimiks katalüsaatorina, et nad kasutaksid ELi rahastamist maksimaalselt ära ulatuslike keskkonnakaitseprojektide teostamiseks;

48. väljendab heameelt teate üle, et tuumaohutust reguleeriv raamistik vaadatakse läbi;

V. *Mitmetasandilise valitsemise arendamine ELi poliitika- loomes ja aruka reguleerimise parandamine*

49. tervitab ELi institutsioonide üldist toetust mitmetasandilisel valitsemisel põhinevale Euroopa Liidu poliitikale, juhtides erilist tähelepanu ühtekuuluvuspoliitika õigusaktide paketele, milles kinnitatakse mitmetasandiline valitsemine ühe juhtiva üldpõhimõttena. Siiski palub komitee ELi institutsioonidel rakendada mitmetasandilist valitsemist ka sel teel, et tõeline mitmetasandilise valitsemise kultuur integreeritaks poliitikameetmete ettevalmistamisse ja pakutaks konkreetseid uuenduslikke vahendeid, mis põhinevad mitmetasandilisel valitsemisel ja partnerlusel;

50. rõhutab, et ELi aruka reguleerimise käsituse eesmärk peaks olema ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning eraettevõtjate haldus- ja finantskoormuse vähendamine. Selline toimimisviis toetub poliitikatsüklile, kus õigusakte pidevalt läbi vaadatakse ning uute väljakutsete ja tingimustega kohandatakse, põhjalikule hindamisele ja rakendamisel saadud kõigi valitsustasandite konkreetsetele kogemustele hädavajalikud, samuti uute e-valitsuse lahenduste kasutuselevõtule;

51. on pühendunud subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamise jätkuvale järelevalvele, eelkõige koostöös teiste ELi institutsioonide ning riiklike ja piirkondlike parlamentidega;

52. kutsub õiguskeskkonna parandamiseks üles koostama piirkondi rohkem arvestavaid ELi mõjuhinnanguid ja teeb ettepaneku anda oma panus Euroopa Komisjoni mõjuhinnangutesse struktureeritaval viisil. Samuti soovib komitee töötada välja mehhanismid, et osaleda kehtivate õigusaktide järelhindamises, eelkõige uurides seda, kuidas ELi õigusakte kohalikul ja piirkondlikul tasandil rakendatakse;

53. pooldab avalike konsultatsioonide kestuse pikendamist 8 nädalalt 12 nädalale;

VI. *Ühtse turu potentsiaali vabastamine*

54. tervitab Euroopa Parlamendi 2 miljoni euro suurust toetust Erasmuse programmile kohaliku tasandi esindajate koolitamiseks ning ärgitab Euroopa Komisjoni tagama selle eelarve kiire ja tõhusa kasutamise. Komitee kinnitab võetud kohustust täita programmi väljatöötamisel aktiivset rolli;

55. kordab vajadust, et ühtset turgu käsitlevates õigusaktides järgitaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 9 ette nähtud horisontaalset sotsiaalklauslit;

56. seoses vajadusega ajakohastada üldist majandushuvi pakkuvate teenuste hüvitamise eeskirju (Almunia pakett) kordab oma üleskutset tõsta vähese tähtsusega abi erandi piirmäär 800 000 euronit aastas, laiendada erandi alla kuuluvate sotsiaalteenuste ulatust, kaotada elanikkonnaga seotud erandikriteerium

ja jätta kõrvale kavatsus anda Euroopa Komisjonile volitus mõõta toimivate üldist majandushuvi pakkuvate teenuste tõhusust;

57. ootab endiselt, et – nagu teatatud ühtse turu akti teatises 2011. aasta aprillis⁽³⁾ – Euroopa Komisjon esitaks „meetmed, et paremini tagada üldist majandushuvi pakkuvate teenuste (sealhulgas üldist huvi pakkuvate sotsiaalteenuste) osutamiseks vajalik raamistik” ning hindaks „meetmeid, mida tuleb võtta, et kooskõlas aluslepingu artikliga 14 ja protokolliga 26 tagada kõigile kodanikele taskukohane juurdepääs igapäevaeluks ning majanduslikus ja sotsiaalses elus osalemiseks vajalikele teenustele”. Samuti ootab komitee, et komisjon esitaks lubatud teatise üldhuviteenuste kvaliteediraamistiku kohta;

58. tervitab ELi avaliku hanke õigusraamistiku ajakohastamist kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidega ning uusi võimalusi kaasata avalikesse hangetesse selliseid eesmärke nagu kliimamuutustevastane võitlus, keskkonnakaitse, sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemine ning innovatsiooni ja e-valitsuse edendamine;

59. tervitab direktiivi ja määruse ettepanekut reitinguagentuuride kohta, mille komisjon esitas 15. novembril 2011, ning eelkõige eesmärke vähendada finantsasutuste sõltuvust krediidireitingutest ja panna reitinguagentuuridele suurem vastutus nende väljastatavate reitingute eest. Komitee väljendab aga kahetsust, et komisjon ei ole võtnud arvesse Euroopa Parlamendi üleskutset⁽⁴⁾ algatada Euroopa avaliku sõltumatu krediidireitinguagentuuri loomise teostatavuse ja mõju uuring;

60. ootab komisjoni pensioniteemalist valget raamatut, millega peaksid kaasnema kohased hinnangud mõju kohta kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kuna nemad annavad Euroopas enamiku avaliku sektori töökohtadest ning juhivad oma personali täiendavaid pensioniskeeme;

61. rõhutab Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) olulisust ning vajadust, et selle fondi abil leevendataks globaliseerumisest tulenevat mõju töötusele. Ent kuna Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond ei ole proaktiivne vahend, ei saa see asendada ettevaatavat tööhõivestrategiat, mis on kohandatud pikaajaliste majanduslike muutuste ennetamisele ja restruktureerimisele. Lisaks ei ole võimalik seda fondi muuta hüvitamismehhanismiks, millega leevendada vabakaubanduslepingute mõju. Komitee on vastu ettepanekule, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi rahastataks väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku;

62. toob esile 2010. aastal komitee algatatud Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitli tähtsuse, sest sellega luuakse piiriülene kogemuste vahetamise võrgustik piirkondade jaoks, kes töötavad välja kohandatud piirkondlike strateegiaid, millega soodustada ettevõtlust ja kasutada ära ettevõtete uuenduspotentsiaali;

⁽³⁾ KOM(2011) 206 lõplik.

⁽⁴⁾ Vt punkt 60 Euroopa Parlamendi 20. oktoobri 2010. aasta resolutsioonis finants-, majandus- ja sotsiaalkriisi kohta: soovitusel vajalike meetmete ja algatuste kohta (vahearuanne).

63. kutsub looma väikeettevõtlusalgatuse partnerlusi, et väikeettevõtlusalgatus piirkondlikul tasandil paremini rakendada, ning soovib olla kaasatud loodavasse väikeettevõtlusalgatusse nõuanderühma;

VII. *Kodanikekeskne tegevuskava: vabadus, turvalisus ja õigus*

64. ootab Euroopa kodanikualgatusse määruse jõustumist, kuna sellega elavdataks ELi demokraatlikku toimimist, parandades kodanike ja organiseeritud kodanikuühiskonna osalemist ELi poliitika kujundamises ning tekitades seeläbi kodanikes suurema „omanikutunde” ja aidates neil ELi omaks võtta. Komitee on pühendunud aktiivsele tegevusele Euroopa kodanikualgatuses;

65. rõhutab, kui oluline on edendada Euroopa avalikku ruumi, kus mitmetasandilise Euroopa identiteet ja kodakondsus – mis täiendavad liikmesriigi kodakondsust ning riiklikku, piirkondlikku või kohalikku identiteeti – aitavad tugevdada Euroopa demokraatiat. Seepärast tervitab komitee 2013. aasta nimetamist Euroopa kodanike aastaks ning toonitab, et oluline on pakkuda piisavalt ressursse ja programme, millega edendada põhiõigusi, demokraatiat ja kodanike osalemist Euroopa projektis. Seetõttu loodab komitee lisaks kavandatud õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse programmidele anda panuse oodatava programmi „Kodanike Euroopa” kohandamise, et tagada edasine toetus sõpruslinnade partnerlustele ja mehhanismidele, millega toetada detsentraliseeritud teabevahetust;

66. usub kindlalt avatud Euroopasse, mis tugineb kõrgele kaitsetasemele ja kõigi põhiõiguste järgimisele. Sellest põhimõttest peaks juhinduma kõigis meetmetes ja õigusaktides igas ELi tegevusvaldkonnas. Komitee kutsub üles viima põhiõiguste harta konkreetsete meetmete ja algatuste kaudu täielikult ellu;

67. soovib jätkuvalt aidata täielikult saavutada Stockholmi programmi ja tegevuskava eesmärgid, eelkõige tervikliku ja kooskõlastatud rände-, varjupaiga-, piirihaldus- ja turvalisuspoliitika. Komitee tunnustab vajadust arukate välispiiride järele ning juhib tähelepanu sisepiirideta ala säilitamise ja tugevdamise tähtsusele. Komitee tervitab seetõttu kavatsust tugevdada Schengeni süsteemi haldamist, kaitstes samas Schengeni süsteemi olemust ELi tasandil ja tagades, et vastused väljaspool ELi toimuvatele sündmustele põhinevad läbipaistvatel, ühistel Euroopa eeskirjadel ega piira põhjendamatult piiriülest koostööd;

68. selles valdkonnas suurenevaid väljakutseid arvestades pooldab 2014.–2020. aasta finantsraamistikus kavandatud märkimisväärset eelarvekasvu siseküsimuste valdkonnas ning siseküsimuste programmide struktuuri lihtsustamist kuuelt kahele: need on rände- ja varjupaigafond ning sisejulgeoleku fond. Samas kutsub komitee üles leidma tasakaalu ühelt poolt turvalisuse ja piiriküsimuste kuluvaldkondade ning teiselt poolt nende kuluvaldkondade vahel, kus kohalike ja piirkondlike

omavalitsuste tegevus toob selge lisaväärtuse, näiteks rändajate integreerimisel ja varjupaigataotlejate vastuvõtutingimuste puhul;

69. kutsub üles tegema tõelisi edusamme, et tagada kodanikele tegelik võimalus liikuda ELis vabalt ringi. See tähendaks menetluste lihtsustamist ELis ringi liikuda soovivate kodanike jaoks sellistes valdkondades nagu perekonnaseisuaktide õigusjõu, pärimisõiguste ja lahtusotsuste tunnustamine;

70. leiab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad anda märkimisväärse panuse tsiviil- ja kriminaalõiguse tugeva raamistiku arendamisse nii sisulisel kui ka menetluslikul tasandil. Seetõttu toetab komitee kavatsust tõhustada menetlusõigusi, tagada ohutus ja julgeolek kogu Euroopas ning jätkuvalt arendada õigusala ja politseikoostööd;

VIII. *Põllumajandus ja kalandus*

71. aitab aktiivselt kaasa tulevase ühise põllumajanduspoliitika õigustiku koostamisele, nõudes selgemat rõhuasetust tööhõivele, ühise põllumajanduspoliitika keskkonnanahoidlikumaks muutmisele, selle territoriaalse mõõtme tugevdamisele ning vajadusele reguleerida põllumajandussektorit. Lisaks leiab komitee, et arvestades pakulist nõuet, et ühine põllumajanduspoliitika täidaks mitte üksnes toiduvajadust, vaid aitaks saavutada ka Euroopa Liidu põhieesmärke, tuleks see viia paremasse kooskõlla Euroopa 2020. aasta strateegiaga, et keskenduda põllumajandusega seotud tööhõivele just haavatavates piirkondades ning võimaldada põllumajandustootjatel saada piisavaid toetusi, et nad saaksid pakkuda selliseid avalikke hüvesid nagu parem toiduga kindlustatus, loodusvarade jätkusuutlik majandamine, bioloogilise mitmekesisuse kaitse, kliimamuutustega toimetulek ja maapiirkondade taaselustamine üldiselt;

72. toetab ühise põllumajanduspoliitika rahaliste vahendite õiglasemat jaotust objektiivsete kriteeriumite alusel, mis peegeldavad liikmesriikide erinevat majandusseisu, ning kutsub üles lihtsustama otsetoetuste korda;

73. väljendab kahetsust, et maaelu arengu eelarve (101 miljardit eurot) jääb endiselt ebaproportsionaalselt väikseks võrreldes otsetoetustele eraldatavate vahenditega. Komitee kutsub üles keskenduma rohkem maapiirkondade majanduse arendamisele ja mitmekesistamisele ning eelkõige parema sünergia loomisele ELi ühtekuuluvuspoliitikaga, millele ühine strateegiline raamistik annab hea õigus- ja poliitilise raamistiku;

74. annab panuse aruteludesse ELi ühise kalanduspoliitika ja Euroopa Kalandusfondi üle, rõhutades vajadust edendada säästvat kalandust, pidades samas silmas rannikupiirkondade sotsiaalset ja majanduslikku arengut, kuna nende mõõtmete vahel peab valitsema õiglane tasakaal. Sellest tulenevalt soovib Regioonide Komitee, et veelgi enam toetataks püsivaid töökohti rannikualadel ja suurendataks merendussektori töökohtade atraktiivsust noorte seas, tagades samal ajal mereressursside ühtlase kasutamise;

IX. Kaalukam hää! Euroopa Liidule laiemas maailmas

75. tervitab ELi jõupingutusi toetada demokraatlikku üleminekuprotsessi kogu maailmas. Komitee kordab taas, et kaasata tuleks kõik selles protsessis osalejad, et võimaldada tõhusat suutlikkuse arendamist ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

76. jätkab koostööd teiste institutsioonidega, et tuua laiendamisel esile territoriaalne mõõde ning julgustada kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi osalema asjaomastes arengutes. Komitee aitab neil seda teha oma järgmiste pädevate tööorganite kaudu: CIVEXi komisjon ja eelkõige Türgi tööriühm ja Lääne-Balkani tööriühm ning ELi ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ühine nõuandekomitee. Regioonide Komitee teatab ELi ja Montenegro ühise nõuandekomitee loomisest 2012. aastal ning kinnitab kavatsust luua ühise nõuandekomiteed kõigi ülejäänud kandidaatriikidega, et pakkuda sobiv raamistik ühinemisläbirääkimiste jälgimiseks kohalikust ja piirkondlikust vaatenurgast;

77. kasutab jätkuvalt Euroopa Komisjoni toetust kohalike omavalitsuste programmile ning aitab korraldada ühinevate ja ühinemiseelsete riikide kohalikul tasandil valitud poliitikute ning juhtivtöötajate õppekülastusi Brüsselisse eesmärgiga tutvustada neile ELi toimimist ning ELi õigustiku osasid. Komitee kavatsseb arendada edasi kohalike omavalitsuste programmi ürituste kaas- korraldamist asjaomastes riikides, et laiendada selle TAIEXi programmist rahastatava vahendi sihtrühma ning mõju kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks. Samuti kordab komitee oma soovitusi töötada naaberriikide jaoks välja samaväärsed algatused, et toetada nende suutlikkuse suurendamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

78. tuletab meelde, et Euroopa naabruspoliitika eesmärke, sealhulgas demokraatlike reformide tugevdamist ja edusamme

tõelise demokraatia suunas, ei ole võimalik saavutada ilma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivse toetuseta. Komitee investeerib jätkuvalt oma energiat ja ressursse Euroopa naabruspoliitika kohaliku ja piirkondliku mõõtme arendamisse;

79. peab väga oluliseks Euroopa ja Vahemere piirkonna kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee (ARLEM) ning idapartnerluse riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste iga-aastase konverentsi (CORLEAP) tehtud tööd ja pakutud võimalusi Euroopa naabruspoliitika eesmärkide saavutamisel. Varssavis toimunud idapartnerluse tippkohtumisel esitatud riigipeade ja valitsusjuhtide palvele vastates jätkab komitee tööd, et muuta CORLEAP alaliseks institutsionaalseks koostööraamistikuks, ning tugevdab jõupingutusi, et lähendada partnerriikide kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ELile;

80. jätkab tööd eesmärgiga tagada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ulatuslikum kaasatus arengukoostöö strateegiate määratlemisel, elluviimisel ja hindamisel. Sel eesmärgil toetab komitee kõigi sidusrühmade tegevuse paremat kooskõlastamist ning edendab mitmetasandilist ja partnerluse arvestamist tõhusa arenguabi tagamiseks. Praktilises plaanis jätkab komitee tihedat koostööd Euroopa Komisjoniga, eelkõige korraldades detsentraliseeritud koostöö konverentse ning edendades detsentraliseeritud koostöö atlant (millega kaardistatakse olemasolevad koostööprojektid) ning internetiportaali, mis lihtsustab võrgustike loomist ja partnerlusi projektide arendamise ja abi tõhusamise eesmärgil;

81. teeb Regioonide Komitee presidendile ülesandeks esitada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, Euroopa Parlamendile, Euroopa Komisjonile, Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigile Poolale ning tulevastele eesistujariikidele Taanile ja Küprosele.

Brüssel, 15. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

93. ISTUNGJÄRK 14. JA 15. DETSEMBER 2011

Regioonide Komitee arvamused „Põllumajandustoodete edendamine”

(2012/C 54/02)

REGIOONIDE KOMITEE

- tunnistab, et senine ELi-väline edendustegevus on olnud piiratud ulatusega, mistõttu kutsub komitee komisjoni üles uurima võimalusi, kuidas tegevust ümber korraldada, sest ELil peab õnnestuma säilitada juhtpositsioon toiduainete ekspordis;
- jagab komisjoni seisukohta, et kohalikke turge on vaja tugevdada;
- leiab, et Euroopa toiduainetööstuse mudeli edendamine ei sobi kokku geneetiliselt muundatud organismide (GMO) kasutamisega ning et mis tahes edendusmeetmetest tuleb välja jätta GMOsid sisaldavad tooted;
- pooldab seda, et jagataks rohkem teavet selle kohta, millist kasu pakub tervislik ja tasakaalustatud toitumine tervisele;
- toetab algatusi tootel põllumajandustootmise asukoha märkimise kohustuse pikendamiseks;
- peab väga oluliseks võtta kasutusele konkreetsed ja praegusest tõhusamad teavitamis- ja edendamisvahendid, et vastata kriisidele kiiresti ning taastada tarbijate usaldus ning kanda see usaldus üle tootjatele;
- on seisukohal, et programmide valik ei peaks toimuma ainuüksi Euroopa tasandil ja soovib, et piirkonnad kaasataks valikuprotsessidesse ning et neil oleks õigus ettepanekuid teha, arvestades nende teadmisi kohalikest osalejatest ja turgudest, eriti väikesemahulise tootmise osas;
- leiab, et rahvusvaheliste lepingute üle peetavatel läbirääkimistel peab komisjon arvestama Euroopa toiduainetootjate huvidega;
- leiab, et tõhususe parandamiseks tuleks otse komisjonis võetavad meetmed toodete edendamiseks paremini ühendada meetmetega, mida tootjad võtavad mitmeaastaste programmide raames;
- leiab, et kõigil ELis toodetud toodetel, välja arvatud tubakal ja kangetel alkoholsetel jookidel, peaks olema võimalik osaleda müügiesituskampaanias, kuigi komitee arvates tuleks eelistada nendele toodetele suunatud kampaaniaid, mis aitavad kaasa tervislikule ja tasakaalustatud toitumisele, ning sellistele toodetele suunatud kampaaniaid, millel on Euroopa territooriumiga seotud eristav kvaliteedimärgis.

Raportöör	Pedro Sanz ALONSO (ES/EPP), La Rioja autonoomse piirkonna valitsuse esimees
Viitedokument	Roheline raamat põllumajandustoodete edendamise ja neist teavitamise kohta: Euroopa suure lisandväärtusega strateegia Euroopa maitsete edendamiseks
	KOM(2011) 436 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised küsimused

1. uuris põhjalikult „Rohelist raamatut põllumajandustoodete edendamise ja neist teavitamise kohta: Euroopa suure lisandväärtusega strateegia Euroopa maitsete edendamiseks” ja peab seda algatust väga positiivseks;

2. leiab, et Euroopa põllumajandussektor on kohaliku ja piirkondliku majanduse arengu jaoks esmatähtis, kuna see annab suure panuse töökohtade loomisse ja võimaldab inimestel kõnealusesse piirkonda elama jääda. Samuti on see poliitika väga oluline kõnealuselise sektori tegevuse kindlustamiseks;

3. nõustub, et turg ei tunnusta alati Euroopa Liidu tootjate jõupingutusi tervishoiu, keskkonnakaitse ja loomade heaolu valdkondades ning Euroopa kvaliteedisüsteemidega (kaitstud päritolunimetus, kaitstud geograafiline tähis, garanteeritud traditsiooniline eritunnus, mahepõllumajandustooted) hõlmatud toodete osas, mis võib tootjates põhjustada mõningast frustratsiooni;

4. leiab, et Euroopa tootmismudel on oluline tegur, mis eristab teda teistest konkureerivatest riikidest, ja seepärast on oluline seda mudelit tutvustamise eesmärgil esile tõsta;

5. on teadlik sellest, et ELi toiduainete valik on üks maailma suurimaid, ja seda asjaolu tuleks ära kasutada ning Euroopa Liidu sees ja väljaspool Euroopa Liitu tutvustada;

6. meenutab, et piirkonnad ja kohalikud omavalitsused on olulised partnerid maaelu ja kohalike turgude arendamisel ning et nad pakuvad esmatähtsat toetust ühiste müügiarenduskampaaniate korraldamisele, millega toetatakse väikesemahulist tootmist ja lähiturge;

7. väljendab heameelt selle üle, et senine põllumajandustoodete edendamise poliitika on võimaldanud taastada tarbijate usaldust nt dioksiinide ja veiste spongioosse entsefalopaatia kriiside ajal, kuigi leiab, et sellel poliitikal peaks olema praegusest palju paindlikumad ja ajaliselt palju tõhusamad teavitamisvahendid, et selliste kriiside puhul, nagu juhtus E. coli bakteri puhanguga, saaks kiiremini sekkuda ja tarbijate usalduse nii kiiresti kui võimalik taastada;

8. tunnustab, et senine ELi-väline edendustegevus on olnud piiratud ulatusega, mistõttu kutsub komitee komisjoni üles

uurima võimalusi, kuidas tegevust ümber korraldada, sest ELil peab õnnestuma säilitada juhtpositsioon toiduainete ekspordis;

9. on ka seisukohal, et eelseisev strateegiliste käsituste arendamine peab toimuma kooskõlas Euroopa Liidu kvaliteedipoliitika eesmärkide ning üksikute liikmesriikide kvaliteedipoliitika eesmärkidega, tulenevalt nende erinevatest tootmis- ja turustamistingimustest. Eelkõige peab sellekohaste Euroopa Liidu toetusprogrammide kasutamine toimuma tõhusamalt ja jõulisemalt, muutes selleks kehtivad eeskirjad märkimisväärselt paindlikumaks ning taotlus- ja realiseerimismenetlused sujuvamaks;

10. viitab sellele, et ELi müügiarenduse, ELi kvaliteedipoliitika ja ühise põllumajanduspoliitika edasise arendamise valguses tuleb läbi vaadata ka ELi õiguses kehtivad nõudmised liikmesriikide müügiarendusmeetmetele, suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris aastateks 2007–2013 ning komisjoni määrus (EÜ) nr 1857/2006, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist põllumajandustoodete tootmisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes vastavalt eelnimetatud eesmärkidele ja tingimustele;

11. juhib tähelepanu sellele, et mitut riiki või mitmeid tooteid hõlmavad algatused ei ole osutunud väga edukaks, ja kutsub komisjoni üles põhjalikumalt selle põhjuseid analüüsima ning selliseid programme, eriti mitmeid tooteid hõlmavaid programme, jätkuvalt toetama;

Millised eesmärgid peaksid olema põllumajandustoodetest teavitamise ja nende edendamise poliitikal ning milline on selle poliitika panus?

12. leiab, et Euroopa põllumajandustoodete ja põllumajandustoiduainete edendamise eesmärk on nii siseturul kui ka kolmandates riikides tööhõive toetamine maapiirkondades, kuna tootmine ja töötlemine on tihedalt seotud piirkondadega, ning et kõnealuselise piirkondlik mõõde peaks edaspidigi olema esmatähtis tegur Euroopa tasakaalustatud maakasutuse planeerimise poole pürgimisel;

13. nõustub, et toiduainetest teavitamise ja nende edendamise poliitika peab olema kaugeleulatav ning selle strateegiline käsitlus peab olema toote ja turu järgi diferentseeritud. Samuti peaksid kõik praegu kasutuses olevad vahendid üksteist piisavalt täiendama, et saavutada suurem koostoime ja muuta vahendid tõhusamaks;

14. on seisukohal, et müügiarenduse võimalused peavad edaspidi ulatuma kaugemale üldise Euroopa-pildi kujutamisest, samuti tuleb oluliselt lihtsustada ühiste, sh eriti piirkondade toetatavate piirkondlike kaubamärkide nimetamist täpselt määratletud tingimustel, geograafilise päritolu ja tootmisviisi nimetamist ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete juurdepääsu toetusvahenditele. Kes soovib, et tarbijatel nii siseturul kui ka kolmandates riikides tekiks millegi suhtes maitse-eelistus, peab toetama ka margitruuduse tekkimist;

15. rõhutab, et muu hulgas peaks teavitamise ja edendamise poliitika eesmärk olema nii Euroopa Liidu kui ka kolmandate riikide tarbijate usalduse taastamine, kui tulevikus peaks puhkema toidukriis;

16. tervitaks suuremate jõupingutuste tegemist tarbijate teavitamiseks kvaliteedisertifikaatide tähendusest;

Milliseid teavitus- ja edendusmeetmeid tuleks kasutusele võtta kohalike ja piirkondlike turgude tugevdamiseks?

17. jagab komisjoni seisukohta, et kohalikke turge on vaja tugevdada poliitikaga, milles tuuakse esile nii kohaliku toodangu mitmekesisus kui ka selle sotsiaalne, kultuuriline ja ajalooline seos tootmisala või -piirkonna tarbijatega ning see, mil määral aitavad need tooted saavutada paremaid keskkonnavalitsuse tulemusi, piirates süsinikdioksiidihedid nii transpordi- kui ka säilitamis- või pakendamisetapil;

18. toetab kohalike ja piirkondlike turgude toetamise vahendite ning ülejäänud ELi fondide koostoime kasutamist, mis on võimalik siis, kui neid turge toetavad meetmed hõlmatakse erinevatesse maaelu arengu programmidesse, kasutades LEADERi lähenemisviisi. Selleks peaks komisjon panema rõhku sellele, et kõik Euroopa piirkondade maaelu arengu programmid sisaldaksid meetmeid kohalike turgude arendamise strateegiate toetamiseks, Slow Foodi liikumise sarnaste strateegiate, kohalike toiduainete tarbimise, nn nullkilomeetri tooteid kasutava toiduvalmistamise jms levitamiseks ning tootjate ja tarbijate tugevamate sidemete edendamiseks;

19. rõhutab, kui oluline on toetada ja edendada Euroopa Liidu ebasoodsamate piirkondade, nt mäestikualade, äärepoolseimate ja kõrvaliste piirkondade, saarte jm põllumajandustooted, et toetada jätkusuutlikult kõnealuste kvaliteettoodete tootmist. Sellega seoses tuleb ka arvesse võtta riigiabi üle peetavat arutelu, mida seostatakse mõnikord vägagi ebasoodsate tootmis- ja edendamistingimustega, mis eeldavad suuremat majanduslikku toetust;

20. leiab, et Euroopa toiduainetööstuse mudeli edendamine ei sobi kokku geneetiliselt muundatud organismide (GMO) kasutamise ja et mis tahes edendusmeetmetest tuleb välja jätta GMOsid sisaldavad tooted;

Millised on Euroopa põllumajandussaadustest teavitamise ja nende edendamise erivajadused ning millised peaksid olema eesmärgid siseturul?

21. nõustub, et tuleb teha jõupingutusi Euroopa kvaliteedisüsteemide (kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste, garanteeritud traditsiooniliste eritunnuste ja mahepõllumajanduse) tutvustamiseks ja seda mitte enam ainult tarbijatele, vaid ka tootjatele, kusjuures rõhutama peaks nende toodete erinevust ülejäänud toodetest ja kasu, mida saadakse nende tootmisest, ostmisest ja tarbimisest;

22. väljendab kahetsust selle üle, et Euroopa Komisjoni esitatud määruste ettepanekutes ühise põllumajanduspoliitika reguleerimiseks pärast 2013. aastat, sh määruse ettepanekus Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) kohta, ei nähta ette ühtegi vahendit kvaliteettoodete edendamiseks (esimese telje endine meede 33 on kadunud), kuigi põllumajandustoodete edendamist käsitleva rohelise raamatu üle toimuv konsulteerimine ei ole veel lõppenud. Komitee soovib, et sõnastataks konkreetset ettepanekud praeguste meetmete asendamiseks ning et määruste ettepanekutes ühise põllumajanduspoliitika reguleerimiseks pärast 2013. aastat nähtaks ka edaspidiseks ette parandatud meetmeid kvaliteettoodete edendamiseks või et kahe kõnealuse reformi ajakavad viidaks teineteisega kooskõlla;

23. pooldab seda, et jagataks rohkem teavet selle kohta, millist kasu pakub tervislik ja tasakaalustatud toitumine tervisele, ning leiab, et nooremate elanikkonnarühmade puhul tuleks teha suuremaid jõupingutusi, nt võiks tõhustada ja toetada tervisliku ja tasakaalustatud toitumise kampaaniaid koolides, keskendudes lisaks tervislike kohalike toiduainete pakkumisele õpilastele;

24. toetab algatusi tootel põllumajandustootmise asukoha märkimise kohustuse pikendamiseks ja kutsub üles tegema sarnaseid määrgistuse algatusi toitlustussektoris;

25. peab väga oluliseks võtta kasutusele konkreetset ja praegusest tõhusamad teavitamis- ja edendamisvahendid, et vastata kriisidele kiiresti ning taastada tarbijate usaldus ja kanda see usaldus üle tootjatele;

Milliseid meetmeid tuleks välja töötada eesmärkide saavutamiseks ja Euroopa Liidu tegevuse optimeerimiseks siseturul?

26. leiab, et Euroopa Liidus võetavate meetmete puhul tuleb kasutada kõiki olemasolevaid turundus- ja kommunikatsioonivahendeid, valides iga juhtumi jaoks kõige tõhusama vahendi vastavalt edastatavale sõnumile ja sihtrühmale, ning peab esmatähtsaks, et kõigil põllumajandustootjatel oleks kas individuaalne või kollektiivne juurdepääs kõnealustele vahenditele;

27. on seisukohal, et programmide valik ei peaks toimuma ainult Euroopa tasandil. Liikmesriikide otsene osalemine programmivalikul toob seniste kogemuste põhjal kaasa ulatuslikuma heakskiidu ja taotlejate ning programmide osalejate suurema motiveerituse. Samal ajal vastab see subsidiaarsuse põhimõttele ning toob kaasa kohapealse olukorra parema arvessevõtmise;

28. soovib sellest tulenevalt, et piirkonnad kaasataks valiku-protsessidesse ning et neil oleks õigus ettepanekuid teha, arvestades nende teadmisi kohalikest osalejatest ja turgudest, eriti väikesemahulise tootmise osas. Piirkonnad pakuvad otsustavat toetust väiketootjate või väikesemahulise tootmise ühistele eden-
dusmeetmetele, mida nad võivad ka ise käivitada;

29. peab vajalikuks viia läbi üldisi kampaaniaid, mille käigus levitatakse teavet selle kohta, et Euroopa Liidu tooteid tasub tarbida sellepärast, et need on tänu rangetele kohustuslikele tootmismuudatustele või veelgi rangematele eeskirjadele, mille liikmesriigid on kehtestanud vabatahtlike spetsifikaatide raames, kvaliteetsed ja turvalised ning nende tootmisel hoitakse keskkonda ja tagatakse loomade heaolu. Komitee hindaks väga seda, et kampaaniates viidatakse geograafiliste tähistega toote seoste riigi või piirkonnaga, kus seda toodetakse;

30. leiab, et Euroopa mõõtme saavutamiseks peaksid kõik otse Euroopa Komisjoni poolt rahastatud üldised ja ühe toote või tooterühma kohta korraldatavad kampaaniad sisaldama ühiseid, komisjoni määratud hüüdlauseid, sõnumeid või väärtusi;

31. peab väga positiivseks Euroopa Komisjoni ettepanekut luua heade tavade tutvustamiseks foorum, mille eesmärk on parandada veelgi mitut riiki hõlmavate programmide eesmärkide püstitamist ja määratlemist;

Millised on Euroopa toodetest teavitamise ja nende edendamise erivajadused ning millised peaksid olema eesmärgid välisriikidele?

32. juhib komisjoni tähelepanu sellele, et Euroopa toiduainetööstus teeb suuri jõupingutusi oma toodete tutvustamiseks väljaspool Euroopa Liitu. Komitee leiab, et ELi institutsiooniline roll on väga oluline selleks, et aidata institutsioonide teavitus- ja edenduskampaaniate abil tooteid välisriikidele viia ja neid seal kinnistada, ning teeb ettepaneku, et kampaaniate väljatöötamisel võetaks alati arvesse liikmesriikide ja Euroopa toiduainesektori ettevõtete erinevusi;

33. leiab, et rahvusvaheliste lepingute üle peetaval läbirääkimistel peab komisjon arvestama Euroopa toiduainetootjate huvidega ning olema valmis võtma nendes riikides, kellega kokkulepped sõlmitakse, edendusmeetmeid, et nende tooteid kõnealuste riikide turgudel piisavalt levitada ja võimaldada neil kanda kinnitada;

34. leiab, et ühise põllumajanduspoliitika tulevik on seotud ELi tulevase kaubanduspoliitikaga. Seepärast peaks välisriikidele rõhku olema tootmise edendamiseks tegema Euroopa Komisjon rohkem jõupingutusi selle tagamiseks, et WTO raames eksisteeriks võrdsed tingimused, ning rõhutada kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähistega toodete kaitset vajadust võltsimisvastaste kaubanduskokkulepete (ACTA) raames;

35. leiab, et üks parimaid viise ELi põllumajandustoodete kaitsmiseks on tagada see, et kõik ELis müüvad toiduained (sh imporditud tooted) vastavad samadele või samaväärsetele toiduhügieeni- ja toiduohutusnõuetele;

Milliseid meetmeid tuleb välja töötada eesmärkide saavutamiseks ja Euroopa Liidu tegevuse optimeerimiseks välisriikidele?

36. leiab, et tõhususe parandamiseks tuleks otse komisjonis võetavad meetmed toodete edendamiseks paremini ühendada meetmetega, mida tootjad võtavad mitmeaastaste programmide raames;

37. kutsub komisjoni üles tugevdama ja laiendama Euroopa Liidu tootjate toetamist välisriikidele, võttes selleks erinevaid paindlikke meetmeid, mis oleksid kohandatud sihtturule ja edendatavale tooteliigile;

38. peab esmatähtsaks töötada välja meetmed, mis võimaldaksid väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel eriti tänu Interneti pakutavatele võimalustele lihtsamini välisriikidele oma tooteid turustada. Sellele võib kaasa aidata võrgustike loomine. Lisaks võiks uurida, kuidas saaks VKEdes rühmituste võetud meetmeid prioriteetsemaks pidada ja neid rohkem toetada;

Kes peaksid abi saama ja kas mõnda neist peaks prioriteetseks pidama?

39. on teadlik sellest, et eraettevõtjatel on raske anda rahalist panust üldistesse müügi edenduskampaaniatesse, mille eesmärk on edendada Euroopa tootmismudelit või kvaliteedisüsteeme või anda nende kohta teavet, mistõttu peaks neid kampaaniaid korraldama ja rahastama komisjon;

40. toonitab, et tõhus müügi edendus ei saa toimuda ainult seni eeskirjade kohaselt sektori- või tootmisharudevaheliste organisatsioonide kaudu, vaid need vahendid tuleb teha võrdsetel alustel kättesaadavaks ka liikmesriikide asutustele ja eriti kvaliteetsete põllumajandustoodete ja põllumajandustoiduainete müügi edendusega tegelevatele piirkondlikele ühistutele;

41. peab positiivseks kogemusi, mida on saadud veini edendamisel kolmandates riikides, ja seetõttu leiab, et seda mudelit saaks kasutada ka teiste toodete puhul, võimaldades seeläbi ka eraettevõtjatel edendada müüki välismaal. Komitee peab seda vajalikuks valdkondades, kus korraldus ei ole hästi struktureeritud, või kus puuduvad esindusorganisatsioonid;

Kas ELi käsutuses olevate edendamise- ja teavitusvahendite vahel on võimalik saavutada koostööd?

42. leiab, et jätkuvalt tuleks vahet teha erinevatel olemasolevatel müügi edendusvahenditel, sest igal juhul neist vastab kindlale tootele või tooterühmale ja sobib vaid konkreetsele olukorrale sõltuvalt sektori suurusest, organiseerituse tasemest, sihtturust jm. Seetõttu peab komisjon vajalikuks jätta lisaks horisontaalsetele vahenditele alles ka spetsiaalsed teavitus- ja müügi edendusvahendid;

43. kutsub samuti komisjoni üles tagama, et kvaliteedi- ja edendamispoliitika meetmepaketid oleksid omavahel kooskõlas;

Milliseid põllumajandustooteid ja toiduaineid tuleks edendada ja milliste kriteeriumide alusel?

44. leiab, et kõigil ELis toodetud toodetel, välja arvatud tubakal ja kangetel alkohoolsetel jookidel, peaks olema võimalik osaleda müügievenduskampaanias, kuigi komitee arvates tuleks eelistada nendele toodetele suunatud kampaaniaid, mis aitavad kaasa tervislikule ja tasakaalustatud toitumisele, nagu puu- ja köögivilja, piima, oliiviõli jms kampaaniad, ning sellistele toodetele suunatud kampaaniaid, millel on Euroopa territooriumiga seotud eristav kvaliteedimärgis;

Millised peaksid edendamisvahendid olema, et nad avaldaksid suuremat mõju?

45. nõustub komisjoniga, et põhisõnumite ühendamine on kasulik. Need sõnumid peaks kindlaks määrama komisjon ja neid tuleks kasutada kõikides põllumajandustoodete edendamiseks võetavates meetmetes. Ühelt poolt tuleks neis esile tõsta Euroopa tootmissüsteemi ning tervisliku ja tasakaalustatud toitumise eeliseid ning teiselt poolt tuleks edastada tootele kohandatud sõnumeid, et tutvustada Euroopa toidukultuuri, selle mitmekesisust, traditsioone ja kvaliteeti;

46. tõdeb, et menetlus peaks paljudes punktides olema paindlikum eelkõige selleks, et vastavatel turgudel oleks võimalik reageerida ka lühiajalistele arengutele. See peaks toimuma näiteks direktiivide õigeaegse kohandamise kaudu, vahendite laiendatud ümberpaigutamisevõimaluste kaudu ilma lisalepinguta jooksvate programmide paremaks kohandamiseks vastavalt muutunud turuarengutele, programmitaotluse üksikasjadele esitatavate nõudmiste vähendamise ning komisjoni kiiremate otsuste kaudu;

47. leiab, et igal võimalusel tuleks esile tuua toote päritolu, kuid samas ei tohiks unustada viidet Euroopa Liidule;

48. leiab, et ühist kaubamärki, sh eriti piirkondade toetavaid ja täpselt määratletud tingimustele vastavaid piirkondlikke kaubamärke on asjakohane kasutada. Samuti võiks olla kasulik laiendada edaspidi müügievenduse võimalusi kaugemale üldise Euroopa-pildi kujutamisest, samuti tuleb eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks lisaks senistele eranditele lihtsustada kaubamärkide ja tootjate nimetamist, eeldusel et

— need on hõlmatud kollektiivkaubamärgi müügievendusse või on sellega seotud;

— tegevusega seotud erasektori kaubamärke ei saa otse Euroopa Liidust rahastada;

49. leiab, et üleeuroopalistel kutseorganisatsioonidel võib olla või lausa peab olema oluline roll **mitut riiki hõlmavate programmide** katalüsaatorina, kuid selleks tuleb haldusmenetlusi ja -struktuure paindlikumaks muuta;

Kui suurt ELi eelarvet on nende eesmärkide saavutamiseks vaja?

50. nõustub, et programme peab jätkuvalt kaasrahastama ja et teatud juhtudel võib kaasrahastamise määr ületada praegust 50 % piiri, eelkõige välisurgudel edendamise puhul. Mis puutub vajalikkusse eelarvesse, siis soovib komitee komisjonil uurida, kui palju rahalisi vahendeid eraldavad müügievendusele ELi konkurendid, näiteks Ameerika Ühendriigid, ja selle põhjal võiks välja pakkuda vajamineva hinnangulise eelarve.

Brüssel, 14. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

Regioonide Komitee arvamus „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistik aastani 2020”

(2012/C 54/03)

REGIOONIDE KOMITEE:

- rõhutab, et liikmesriikide valitsused peavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täielikult romasid käsitlevatesse riiklikesse integratsioonistrateegiatesse kaasama, kuna sotsiaalne ja majanduslik integratsioon toimub peamiselt kohalikul tasandil; see eeldab ka, et keskvalitsused peavad eraldama kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele vahendeid romasid käsitlevate integratsioonistrateegiatega elluviimiseks;
- kutsub liikmesriikide valitsusi toetama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste püüdeid romade integreerimiseks, kehtestades koostöös kohalike ja piirkondlike tasanditega sidusa riikliku poliitika ja õigusaktid, mis asetseksid selges Euroopa raamistikus, milles koordineeritakse eri poliitiliste tasandite eesmärged ja vahendid;
- rõhutab vajadust tegeleda kõigil tasandil ja kogu Euroopas romade ebasoodsa olukorraga, mis väljendub diskrimineerimises, vaesuses, ebapiisavas haridustasemes, takistustes tööturul, eluasemega seotud eraldatuses ning ebapiisavas juurdepääsus tervishoiu- ja sotsiaalteenustele. Komitee kordab samas, et mõiste „romad” on üldmõiste, mis hõlmab ka teisi elanikkonnarühmi (sintid, mustlased, rändajad, kalè, rändrahvad, aškalid jne), kellel on sarnased kultuurilised eripärad ning marginaliseerituse ja tõrjutuse kogemus Euroopa ühiskonnas, ning neid ei saa assimileerida ühe ühtse sotsiaalkultuurilise identiteedi alla;
- leiab, et nende eesmärkide saavutamiseks on strateegiliselt oluline võtta arvesse soolist mõõdet ja võidelda roma naiste mitmekordse diskrimineerimise vastu nii nende kogukonna sees kui sellest väljaspool. Seetõttu tuleb edendada nende osalemist ja sotsiaalset vastutust, pakkudes neile haridus-, koolitus- ja tööhõivevõimalusi, mis avaldaks positiivset mõju kogu perele, sh laste tervisele ja haridusele.

Raportöör	Alvaro ANCISI (IT/EPP), Ravenna linnavolikogu liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistik aastani 2020”
	KOM(2011) 173 lõplik

I POLIITILISED SOOVIKUMID

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab komisjoni teatist „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistik aastani 2020”, sest see on oluline samm edasi romade integratsioonipoliitika Euroopa tasandil kooskõlastamise suunas;

2. nõustub ELi nõukogu järeldestega komisjoni 19. mai 2011. aasta teatise kohta, milles ta kutsus komisjoni üles jätkama roma tööühma tööd, et romade kaasamise teemaga arvestataks ELi poliitikas ning et hinnataks Euroopa Liidu rahalise toetuse tähtsust romade kaasamise edendamisel Euroopa Liidus ja laienemispoliitikas;

3. võtab tunnustust avaldades teatavaks Euroopa Parlamendi raporti romade integratsiooni kohta „Romade kaasamist käsitlev ELi strateegia”, mis võeti vastu 9. märtsil 2011⁽¹⁾. Raportis kutsuti komisjoni üles määratlema strateegia prioriteetsed valdkonnad ja esitama tegevuskava, et kehtestada ELi tasandil hariduse, tööhõive, eluaseme ja tervishoiu esmavaldkondade siduvad miinimumstandardid;

4. kordab ettepanekut teha komisjoni, Euroopa organisatsioonide ja liikmesriikidega koostööd poliitika sidususe ja järjepidevuse edendamiseks ning ühtsete mõttestandardite välja arendamiseks, et võidelda romade eraldatuse ja diskrimineerimise vastu ning edendada nende kaasatust⁽²⁾;

5. rõhutab vajadust tegeleda kõigil tasandil ja kogu Euroopas romade ebasoodsa olukorraga, mis väljub diskrimineerimises, vaesuses, ebapiisavas haridustasemes, takistustes tööturul, eluasemega seotud eraldatusest ning ebapiisavas juurdepääsus tervishoiu- ja sotsiaalteenustele. Komitee kordab samas, et mõiste „romad” on üldmõiste, mis hõlmab ka teisi elanikkonnariihmi (sintid, mustlased, rändajad, kalä, rändrahvad, aškalid jne), kellel on sarnased kultuurilised eripärad ning marginaliseerituse ja tõrjutuse kogemus Euroopa ühiskonnas, ning neid ei saa assimileerida ühe ühtse sotsiaal-kultuurilise identiteedi alla;

6. rõhutab, et liikmesriikide valitsused peavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täielikult romasid käsitlevatesse

riiklikesse integratsioonistrateegiatesse kaasama, kuna sotsiaalne ja majanduslik integratsioon toimub peamiselt kohalikul tasandil; see eeldab ka, et keskvalitsused peavad eraldama kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele vahendeid romasid käsitlevate integratsioonistrateegiatega elluviimiseks;

7. kutsub liikmesriikide valitsusi toetama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste püüdeid romade integreerimiseks, kehtestades koostööd kohalike ja piirkondlike tasanditega sidusa riikliku poliitika ja õigusaktid, mis asetseksid selges Euroopa raamistikus, milles koordineeritakse eri poliitiliste tasandite eesmärgi ja vahendeid;

8. tervitab komisjoni tõdemust, et käsitlus, mis on selgelt suunatud romadele ja nende spetsiifilistele vajadustele ning on kindlalt kinnistatud vaesuse ja tõrjutusega võitlemise laiemasse strateegiasse, on kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega nii riiklikul kui ka ELi tasandil ning tegelikult üldse ainus viis selle spetsiifilise probleemiga tegelemiseks;

9. avaldab komisjonile kiitust, et ta rõhutab vajadust poliitika järele, milles võetaks arvesse piirkondlikke eripärasid, ja vajadust määrata kindlaks ebasoodsas olukorras olevad mikropiirkonnad, kellel on vaja erimeetmeid;

10. nõustub komisjoniga, et romade sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks ja nende olukorra parandamiseks ei piisa ainult rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu või rahvusvähemusse kuulumise tõttu diskrimineerimise keelamisest (nagu sätestatakse Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 21) ega ka ainult sotsiaal-majanduslikest meetmetest;

11. leiab, et jätkuvalt on vaja rõhutada vajadust võidelda eelarvamuste, rassismi, diskrimineerimise (nii otsese kui kaudse, eelkõige aga mitmekordse diskrimineerimisega) ja eraldatusega ning muuta üldsuse suhtumist;

12. hindab komisjoni soovi edendada romade riiklike integratsioonistrateegiaid nii, et tehakse kindlaks saavutatavad, mõõdetavad ja võrreldavad eesmärgid, ajakavad ja vahendid, pakutakse tehnilist abi liikmesriikide haldus-, seire- ja hindamisuutlikkuse parandamiseks ning nähakse ette ELi rahalist toetust liikmesriikide omavahendite täiendamiseks ja toetamiseks;

⁽¹⁾ INI/2010/2276.

⁽²⁾ Regioonide Komitee arvamused „Romade sotsiaalne ja majanduslik integratsioon Euroopas”.

13. toetab komisjoni püüdeid teha kindlaks konkreetset vahendid ELi raamistikus seatud eesmärkide saavutamiseks, näiteks Euroopa Nõukogu ühine algatus koolitada kahe aasta jooksul välja 1 000 roma vahendajat, et parandada roma laste haridusalast integreerimist ja tugevdada seoseid roma kogukonnaga;

Neli prioriteetset eesmärki romade integreerimiseks: juurdepääs haridusele, tööhõivele, tervishoiule ja eluasemele

14. leiab, et paljudes liikmesriikides on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel konkreetne pädevus nendes neljas prioriteetses valdkonnas, mida komisjon määratles strateegilisena, et võidelda romade eraldatuse ning sotsiaalse ja majandusliku tõrjutuse vastu, ning et sotsiaalset ühtekuuluvust kujundatakse kohalikul tasandil;

15. peab oluliseks, et neid nelja prioriteeti silmas pidades kutsuks komisjon liikmesriike üles tegema kindlaks konkreetset, mõõdetavad ja võrreldavad näitajad, et saaks luua tugeva järelevalvesüsteemi, mille abil saab mõõta edusamme romade integreerimisel ja ebasoodsa olukorra kaotamisel;

16. nõustub järgmiste eesmärkidega:

— **juurdepääs haridusele:** tagada, et kõik roma lapsed lõpetaksid põhikooli ja et neil oleks juurdepääs kvaliteetsele haridusele, kus ei diskrimineerita ega segregeerita, hoolimata sellest, kas nad on paiksed või mitte; suurendada juurdepääsu väikelaste haridusele ja hoiule, tagades võrdse kohtlemise ja võrdsete võimaluste põhimõtte austamise, ning vähendada keskkooli poolelijätmete hulka, edendades kirjaoskamatusse likvideerimist romade hulgas üldisemalt;

— **juurdepääs tööhõivele:** vähendada vahet romade ja muu elanikkonna tööhõives, andes täieliku ja mittediskrimineeriva juurdepääsu kutseharidusele, tööturule ning füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisele, soodustades mikrokreediti riiklike tööturuasutuste vahendamisstrateegiaid;

— **juurdepääs tervishoiule:** tagada romadele, eelkõige naistele ja lastele normaalne juurdepääs kvaliteetsele tervishoiule ning pakkuda neile ennetavaid meditsiiniteenuseid ja tagada neil juurdepääs sotsiaalteenustele samal tasemel kui muu elanikkonna jaoks, kaasates romasid aktiivselt neile suunatud tervishoiuprogrammidesse; teha kõik selle nimel, et vähendada erinevusi romade kogukonna ja keskmise eurooplase konkreetsete tervisenäitajate vahel;

— **juurdepääs eluasemele ja põhiteenustele:** edendada mittediskrimineerivat juurdepääsu eluasemele, sealhulgas sotsiaalmajutusele ning sellistele avalikele põhiteenustele nagu vesi, elekter ja gaas, tegeledes ka mittepaiksete romade erivajadustega;

17. leiab, et nende eesmärkide saavutamiseks on strateegiliselt oluline võtta arvesse soolist mõõdet ja võidelda roma naiste mitmekordse diskrimineerimise vastu nii nende kogukonna sees kui sellest väljaspool. Seetõttu tuleb edendada nende osalemist ja sotsiaalset vastutust, pakkudes neile haridus-, koolitus- ja tööhõivevõimalusi, mis avaldaks positiivset mõju kogu perele, sh laste tervisele ja haridusele;

18. leiab, et romade Euroopa-sisene liikumine võib olla põhjustatud mitte ainult majanduslike ja töövõimaluste puudumisest, vaid ka sotsiaalsest tõrjutusest ja diskrimineerimisest teenuste kättesaadavusel. Seetõttu on vaja Euroopa Liidu strateegiaid ja fonde, mis aitaksid lahendada romade Euroopa-sisese liikumisega seotud küsimusi ning edendada lähte- ja sihtpiirkondade koostööd;

Subsidiarsuse ja proportsionaalsuse kontroll

19. hindab Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 määratletud subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimist järgmiselt:

— komisjoni teatis on kooskõlas subsidiarsuse põhimõttega, sest Euroopa roma kogukonna riigiülesus ja ühised sotsiaalse tõrjutuse jooned, millega see kogukond Euroopa eri piirkondades kokku puutub, on sellised, et kavandatud meetmeid saaks paremini ellu viia ELi tasandil;

— kasutusele võetud meetmed ei nõua uute õigusaktide vastuvõtmist, kuna ühelt poolt kuuluvad nad avatud koordinaatsiooni meetodi alla ja teiselt poolt põhinevad paljud neist juba kehtival õigusaktidel, mis on vastavuses proportsionaalsuse põhimõttega;

20. võtab teadmiseks aruande subsidiarsuse järelevalve võrgustiku konsultatsioonide kohta ja hindab selle panust:

— arvestades, et komisjoni teatise teema kuulub subsidiarsuse seisukohast tundlike teemade hulka, käivitas komitee subsidiarsuse järelevalve võrgustik oma koostööpartnerite seas konsultatsiooni, mis lõppes 5. augustil 2011 ja mille järeldustes leiti, et komisjoni teatis on vajalik, kuna see pakub lisaväärtust ning on seega kooskõlas subsidiarsuse põhimõttega;

- aruandest ilmneb, et romade kogukond peab säilitama oma identiteedi;
- selles rõhutatakse ka, et riiklik ja piirkondlik poliitika on osutunud võitluses tõrjutuse ja vaesusega üsna ebatõhusaks. Samal ajal ei ole läbinisti riiklikud algatused piisavalt sidusad ja seega peetakse nende loodud raamistikku killustatuks;
- täpsemalt öeldes ilmneb vastustest, et romade integratsiooni peetakse riigijärgseks küsimuseks, millega tuleks tegeleda kooskõlastatult, ja et romade integreerimine võib puudutada samaaegselt mitut liikmesriiki;
- ELi meetmetel võiks selles valdkonnas olla mitmesugune positiivne mõju, näiteks võiks see muuta liikmesriikide strateegiad ühtsemaks ja tõhusamaks või aidata võtta kasutusele ühtse ja tervikliku lähenemisviisi. Euroopa Liidu meetmed võiksid ka parandada teabevahetust, kontakte ning kaasrahastamisprojekte integratsioonivaldkonnas. ELi meetmed võivad olla väga tõhusad, et suurendada üldsuse teadlikkust vajadusest parandada romade olukorda;
- konsultatsioonil rõhutati muu hulgas seda, et liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid suutma koostada asjakohaseid strateegiaid, kus võetakse arvesse kohalike olusid ja mis peegeldavad roma kogukonna olemust ja suurust. Seetõttu rõhutab komitee, et meetmete edukaks elluviimiseks on oluline kaasata ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused keskasutustes kehtestatavate meetmete sõnastamise ja kavandamise;

21. leiab, et olemasolevate koordineerimismeetodite (sh avatud koordineerimise meetodid) raames tuleks hinnata, millised on kõige tõhusamad meetodid, mis pakuvad liikmesriikidele vahendeid struktureerituma koostöö tegemiseks, eelkõige selleks, et romade küsimusi järjepidevalt ELi ja liikmesriikide poliitikas arvesse võtta ning et võtta kasutusele kohustuslikud miinimumnõuded roma vähemuse sotsiaalse, majandusliku ja kultuurilise integratsiooni edendamiseks;

22. leiab ka, et endiselt on vaja tugevamat mitmetasandilist valitsemist, kus kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused osaleksid otsustamisprotsessis ja kus neid ei käsitletaks lihtsalt rakendusorganina, vaid antakse neile vahendeid ja raha romade integratsiooniprobleemide lahendamiseks;

Lõppsoovitused

23. soovib liikmesriikidel koostada või vaadata kooskõlas komisjonis kavandatud ajakavaga üle romade riiklikud integratsioonistrateegiad, kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused otsustus- ja rakendusprotsessi ning kasutada ära nende

häid tavaid. Komitee leiab, et ilma viimaseid jõuliselt kaasamata, ei ole võimalik saavutada eesmärke, mis seati romade integratsiooni ELi raamistikus aastani 2020;

24. soovib liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oma romade integreerimise strateegiad tihedas koostöös roma kodanikuühiskonnaga kindlaks teha, ellu viia ja nende elluviimist jälgida. Nad peaksid välja pakkuma erinevaid viise, kuidas romad saaksid esindatud olla, kuidas nendega saaks konsulteerida ja kuidas nad saaksid neid puudutava poliitika ja projektide kavandamises, vastuvõtmises, rakendamises, järelevalves ja hindamises osaleda;

25. soovib liikmesriikidel kujundada tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega tõhusad seiresüsteemid romade integreerimiseks võetud meetmete mõju hindamiseks, et neid oleks võimalik jagada kõigi asjaomaste ametiasutuste ja huvirühmadega;

26. soovib viivitamatult ellu viia 22. septembril 2011 Strasbourgis romade teemalises linnapeade tippkohtumisel vastu võetud otsused;

27. soovib liikmesriikidel koostada strateegiad, milles käsitletakse romade integratsiooni küsimust mitte ainult sotsiaalselt ja majanduslikult ebasoodsas olukorras oleva rühma vaatenurgast, vaid ka sellise rahvusvähemuse seisukohast, kelle õigused on Euroopa Nõukogu soovitusel sätestatud rahvusvähemuste kaitse raamkonventsioonis (ETS nr 157);

28. palub Euroopa Komisjonil tagada vajalikud finants- ja muud vahendid eri tegevuskavade ja algatuste elluviimiseks;

29. soovib liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel edendada meetmeid, millega väärtustatakse romade kultuuri ja identiteeti, sest see on väga oluline stereotüüpide, ksenofoobia ja rassismi vastu võitlemisel ning sotsiaalse ja majandusliku integratsiooni edendamisel ilma, et püütaks neid kultuuriliselt assimileerida;

30. soovib liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel viia ellu strateegiaid, mille eesmärk on võidelda romade vastaste eelarvamuste, rassismi ja diskrimineerimisega, sest kui ei toimu tõelist üldsuse suhtumise muutust, siis ei ole ainult sotsiaalmajanduslikud meetmed romade integratsiooni edendamiseks piisavad;

31. soovib liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võtta vastu konkreetseid erimeetmeid romade ebasoodsa olukorra parandamiseks ja selleks, et tagada romadele võrdsed juurdepääsu võimalused haridusele, tööhõivele, tervishoiu- ja sotsiaalteenustele, eluasemele ja põhiteenustele, tugedades romadega sidemeid ka romade kultuuriliste vahendajate abil;

32. soovib, et liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused edendaksid sidusust romade integratsioonistrateegia ning ELi vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele suunatud strateegiatega vahel, hoiaksid ära roma laste marginaliseerumise ja tõrjutuse juba varasest lapsepõlvest, tagades alla kolme aastastele lastele kasvatus-, abi- ja tervishoiuteenused, et kaasata nad täiel määral ühiskonda ja kaitsta nende õigusi. Sotsiaalse ja majandusliku tõrjutuse põlvkondadevaheliste aspektide tõttu alandab laste vaesuse ja eraldatuse vähendamine märkimisväärselt riski, et nad edaspidi kannatavad sotsiaalse, majandusliku ja tööalase tõrjutuse all;

33. soovib kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel tutvustada omavahel häid tavasid romade kaasamisel, kuna nad teavad, et sellised võrgustikud nagu EURO CITIES, rahvusvahelised organisatsioonid ja teised valitsuse või

valitsusvälised sidusrühmad, mis tegutsevad neljas määratletud prioriteetses valdkonnas, võivad aidata romade integratsiooni ELi raamistikku ellu viia, kui küsimust käsitletakse kohalikest perspektiivist ja kaasatakse kõikide liikmesriikide linnad;

34. soovib liikmesriikidel järgida komisjoni üleskutset kasutada ELi rahalist toetust romade kaasamiseks näiteks struktuurifondide, Euroopa põllumajandusfondi ja Euroopa mikrokreeditihendite kaudu, kaasates nii kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning roma kodanikuühiskonna kui ka konsulteerides rahvusvaheliste organisatsioonide, usuliste ühenduste ning valitsusväliste organisatsioonidega, et kasutada ELi tehnilist abi liikmesriikide projektide haldus-, seire- ja hindamis-suutlikkuse parandamiseks.

Brüssel, 14. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

Regioonide Komitee arvamused „Euroopa naabruspoliitika läbivaatamine”

(2012/C 54/04)

REGIOONIDE KOMITEE

- leiab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suurem kaasatus naabruspoliitikasse võib suurendada kodanike teadlikkust ja osalemist poliitikas ja kaasata nad selle eesmärkidesse, ning aitab kaotada muljet, et ainuüksi riikide valitsused ja Brüsselis asuvad institutsioonid on need, kes meie kontinendi juhtimise eest vastutavad. Seoses sellega saavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused aidata ületada ohtliku isolatsioonismi ja taasriigistamise suundumust, mis võib vastasel juhul ohustada riikide ja piirkondade stabiilsust nii Euroopa Liidu sees kui ka väljaspool;
- peab väga oluliseks Euroopa ja Vahemere piirkonna kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee (ARLEM) tehtud tööd ja pakutud võimalusi, kuna see võimaldab kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel osaleda Euroopa ja Vahemere piirkonna poliitilisel arutelul ning annab Vahemere Liidu peasekretariaadi valitud projektidele territoriaalse mõõtme. Samuti tagab see parimate tavade vahetamise ning aitab saavutada ENP eesmäärke;
- toetab samaväärselt idapartnerluse riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konverentsi (CORLEAP) kui ELi ja idapartnerluse riikide kohalike ning piirkondlike omavalitsuste mitmepoolse koostöö võrgustikku, mille eesmärk on kaasata need ametiasutused veelgi enam ENP elluviimisse. Samuti kavatses komitee teha koostööd idapoolsete partnerriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et luua alaline institutsiooniline koostööraamistik;
- soovib intensiivistada naabruspoliitikat kogu Musta mere piirkonnas. Selle piirkonna jätkuvat geopoliitilist tähtsust, nagu ka Musta mere sünergia olulisust, tuleks rõhutada. Selle piirkonna piiridel asuvad ELi riigid peaksid saama oma naabruspoliitika meetmeteks tuntavat ELi tuge.

Raportöör	Jacek PROTAS (PL/EPP), Warmia-Masuuria vojevoodkonna juht
Viitedokument	Ühisteatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele” KOM(2011) 303 lõplik

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Sissejuhatavad märkused

1. tervitab komisjoni ettepanekut ja avaldab tunnustust selle üldisele eesmärgile, milles rõhutatakse eriliselt, kuivõrd tähtis on toetada demokraatia süvendamist ja poliitilisi reforme partnerriikides. ELi kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel kui demokraatlikel ja poliitilistel institutsioonidel on vaieldamatu ja keskne roll demokraatia ülesehitamisel. Seega annavad omavalitsused meelsasti naabruspoliitika raames oma panuse;

2. avaldab suurt heameelt Euroopa naabruspoliitika (ENP) senise arengu üle, mida iseloomustab selle muutumine üha mitmekesisemaks ja kohandumine konkreetsete vajaduste ja olukordadega. Regioonide Komitee tervitab asjaolu, et 2004. aasta esialgne „üks sobib kõigile” projekt on muudetud üha spetsialiseeritumateks, kohandatud vahenditeks;

3. tervitab Euroopa naabruspoliitika spetsialiseerumist idapartnerluseks, Vahemere Liiduks ja Musta mere sünergiaks;

4. leiab, et ENP mitmekesistamine peaks veelgi kaugemale minema ning naabruspoliitikast peaks saama ELi ambitsioonika ja sidusa välispoliitika tõeline osa ja selle üha spetsialiseeritum vahend;

5. rõhutab, et piirkondades ja piirkondade poolt ellu viidav naabruspoliitika võib olla tõhus vahend, et edendada Euroopa Liidu alusväärtusi – inimväärikuse austamist, vabadust demokraatiat, võrdsust, õigusriiki ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamist;

6. soovib, et naabruspoliitikasse tuleks kaasata kõik ELi piirkonnad, kasutades nii ära kohalike ja piirkondlike omavalitsuste teadmisi ja kogemusi välissuhete alal;

7. peab eriti oluliseks suurendada üldsuse teadlikkust naabruspoliitikast piirkondades;

8. rõhutab, et Euroopa naabruspoliitikas on vaja arendada nii valitsuse tasandit kui ka inimeselt-inimesele tasandeid. Kohalike

ja piirkondlike omavalitsuste roll võib olla eriti oluline eesmärgistatud ja vastutustundlike koostöövormide säilitamiseks kodanikuühiskonna organisatsioonidega, ent ametiasutustena peavad nad samuti täitma oma osa kontaktide loomisel haldus- / ametlikul tasandil;

9. leiab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suurem kaasatus naabruspoliitikasse võib suurendada kodanike teadlikkust ja osalemist poliitikas ja kaasata nad selle eesmärkidesse, ning aitab kaotada muljet, et ainuüksi riikide valitsused ja Brüsselis asuvad institutsioonid on need, kes meie kontinendi juhtimise eest vastutavad. Seoses sellega saavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused aidata ületada ohtliku isolatsioonismi ja taasriigistamise suundumust, mis võib vastasel juhul ohustada riikide ja piirkondade stabiilsust nii Euroopa Liidu sees kui ka väljaspool;

10. rõhutab, et oluline on koostöö ELis ja väljaspool ELi asuvate piirkondade vahel, mis ei ole naaberpiirkonnad;

11. soovib toetada mitte ainult naaberriikide lühiajalist majanduskasvu, vaid ka nende säästvat arengut, pöörates erilist tähelepanu piirkondlike ja sotsiaalsete erinevuste vähendamisele;

12. nõustub komisjoni ettepanekuga partnerlust ergutada ja toetada. Pikaajaline koostöö ühiskonna kõigi poolte vahel edendab pluralismi ja kaasatust paljudel tasanditel, suurendades sel viisil säästva majandusliku, sotsiaalse ja demokraatliku arengu väljavaateid;

13. leiab, et piirkondade töö ja meetodid võivad anda väga kasuliku panuse Euroopa naabruspoliitikasse, toetades selliseid naabruspoliitika vahendeid nagu näiteks TAIEX, SIGMA, piirkondade ja linnade mestimine ja ENP tegevuskavad;

14. toetab komisjoni ettepanekut ja nõustub, et tõhusad piirkondlikud partnerlused saavad toimida näiteks sellistes koostöövaldkondades nagu VKEd, keskkonnajuhtimine, haridus, noored, kultuur, transport, teadustöö, maaelu areng, tööhõive jne. ELi kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on pikaajalised kogemused ja praktilised teadmised ülalnimetatud koostöövaldkondades ja nad loovad meelsasti partnerlusi;

15. toetab Regioonide Komitee arvamuses „Tõhus Euroopa naabruspoliitika” esitatud põhiargumente ning juhib tähelepanu selle olulisusele ja teemakohasusele;

16. juhib tähelepanu ELi institutsioonide rollile tagada olemasolevate vahendite tõhus kasutamine partnerriikides ning teeb ettepaneku, et rõhuasetus oleks praktilisel koostööl, mis annaks konkreetseid tulemusi;

17. rõhutab tungivalt, et ELi eelarve aastateks 2014–2020 peab tagama ENP elluviimiseks asjakohase rahastamise;

18. avaldab kiitust komisjonile, et viimane soovib lihtsustada ja paremini kooskõlastada erinevaid rahastamisvahendeid, ning rõhutab sellise tegevuse võimalikku mõju ja kasulikkust;

Naabruspoliitika diferentseerimine, meetodid ja piirkondade roll

19. on veendunud, et naabruspoliitika vajalik diferentseerimine ei tohiks olla puhtalt formaalne, seisnedes üksnes geograafilises jaotamises lõuna ja ida mõõtmeks;

20. soovitab naabruspoliitikat diferentseerida kooskõlas iga riigi demokraatia toimivuse astmega (s.t. demokraatlike protsessidega), inim- ja kodanikuõiguste austamisega, õigusriigi põhimõttega ning poliitilis-majandusliku ümberkorralduse protsessi edusammudega (eriti seoses vaba turu põhimõtete rakendamisega). Mida rohkem on naabruspoliitika sihtmärgile suunatud, seda tõhusam see on;

21. peab asjakohaseks luua poliitilised vahendid, mis võimaldaksid käsitleda ühiskondlikku, riiklikku või piirkondliku ja kohaliku omavalitsuse tegevust diferentseeritult vastavalt nende eripäradele ja võimalustele. Tegevus nendes eri valdkondades peaks olema kooskõlastatud, ent ei pea olema – ja sageli ei tohiks olla – läbi viidud paralleelselt;

22. leiab, et naabruspoliitika kontekstis on valitsustasandi tegevuse puhul põhimõte „rohkem enamatele” selge ja põhjendatud;

23. on siiski seisukohal, et ühiskonna tasandil on põhimõte „rohkem enamatele” vähem selge ja liiga ametlik. Selle rakendamine võib isegi soovitud vastupidiseid tulemusi anda, kuna takistab olemasolevaid alt-üles kontakte. Selleks, et ühiskondlikud kontaktid oleksid tõhusad, peavad need olema järjepidevad ja nii mitteametlikud kui võimalik;

24. leiab lisaks, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasatus ei saa asendada ühiskondlike rühmade ja kolmanda sektori osalemist;

25. rõhutab, et kolmanda sektori osalemist tuleks tunnustada kui naabruspoliitika olulist osa, mis nõuab spetsialiseeritud vahendeid;

26. tõstab esile kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli tihedamate kaubandussidemete arendamisel ja leiab, et suurem majanduslik integratsioon võib olla sotsiaalse ja poliitilise muutuse kiirendaja. Komitee kutsub lisaks ENP riike üles looma vabakaubanduspiirkondi;

27. peab väga oluliseks Euroopa ja Vahemere piirkonna kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee (ARLEM) tehtud tööd ja pakutud võimalusi, kuna see võimaldab kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel osaleda Euroopa ja Vahemere piirkonna poliitilisel arutelul ning annab Vahemere Liidu peasekretariaadi valitud projektidele territoriaalse mõõtme. Samuti tagab see parimate tavade vahetamise ning aitab saavutada ENP eesmärgi;

28. toetab samaväärselt idapartnerluse riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konverentsi (CORLEAP) kui ELi ja idapartnerluse riikide kohalike ning piirkondlike omavalitsuste mitmepoolse koostöö võrgustikku, mille eesmärk on kaasata need ametiasutused veelgi enam ENP elluviimise. Samuti kavatses komitee teha koostööd idapoolsete partnerriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et luua alaline institutsiooniline koostööraamistik;

29. kutsub Euroopa Liitu, Vahemere Liitu, riikide valitsusi ja rahvusvahelisi organisatsioone üles jätkama koostööd ARLE-Miga, mis ühendab Regioonide Komiteed ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste liite, et saavutada Vahemere piirkonnas kooskõlastatum ja tõhusam tegevus;

30. soovitab, et ühiskondlikud kontaktid oleksid ennekõike otsest, inimeselt- inimesele laadi. Oluline on osalejate isiklik pühendumus ja mitte ainult kaasatus institutsioonilisse rolli ja tegevusse;

31. leiab, et vaja on panna linnad ja piirkonnad huvituma kultuurilisest vahetusest. See on valdkond, milles kolmas sektor võib eriti kasulik olla. See nõuab aga riikide valitsuste ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste selget toetust;

32. leiab, et vaja on tasakaalustada piirkondade eri rühmade huvide lahknevust, mis tuleneb nende erinevast geograafilisest asukohast. Euroopa Liidu välispoliitika üldise koordineerimisega tuleb tagada, et eristamine ei tooks kaasa konkurentsi lõuna ja ida vahel, ning piirkondade kaupa spetsialiseerumine naabruspoliitika üksikutes valdkondades ei tohiks kaasa tuua või süvendada huvide erinevusi või halvas mõttes rivaalitsemist;

33. leiab, et naabruspoliitika institutsionaliseerimine peaks lihtsustama ja toetama piirkondade kaasatust ja tegevust „kaugjuhtimisel” (nt Kesk-Euroopa piirkondade koostöö Vahemere piirkonnas või Lääne-Euroopa piirkondade koostöö Ida-Euroopas). See tugevdaks piirkondade jagatud vastutust ENP kui terviku eest;

34. leiab, et vaja on tugevdada ELi tundlikel piirialadel idas ja lõunas asuvate piirkondade erirolli. Neid piirkondi mõjutavad otseselt Euroopa naabruskonna probleemid. Euroopa naabruspoliitikat ei tohiks mingil juhul juhtida üle nende võimaluste ja selles tuleks arvesse võtta nende konkreetseid huve;

35. soovib anda ELi piirialadele Euroopa naabruspoliitika raames eritoetust;

36. leiab, et Euroopa naabruspoliitika peaks arvesse võtma olemasolevaid suhteid kolmandate riikide, eriti Venemaaga, eelkõige idas. Piirkondi tuleks ENP sellest aspektist teavitada ning toetada tuleks sobivaid koostöövorme kõigi asjaomaste kolmandate riikidega;

37. kinnitab oma kavatsust toetada üksikute naaberriikide demokraatiseerimise protsessi, korraldades jätkuvalt koos Euroopa Nõukogu Piirkondlike ja Kohalike Omavalitsuste Kongressiga valimiste vaatlusmissioone;

Naabruspoliitika tingimused üksikutes riikides

38. leiab, et vaja on arvesse võtta idapartnerluse ja naabruspoliitika meetmete eritingimusi Kaukaasias;

39. märgib, et Gruusia vajab idapartnerluse raames jätkuvalt süstemaatilist tuge seoses 2008. aasta konflikti tagajärgedega;

40. soovib intensiivistada naabruspoliitikat kogu Musta mere piirkonnas. Selle piirkonna jätkuvat geopoliitilist tähtsust, nagu ka Musta mere sünergia olulisust, tuleks rõhutada. Selle piirkonna piiridel asuvad ELi riigid peaksid saama oma naabruspoliitika meetmeteks tuntavat ELi tuge;

41. leiab, et Moldova on erijuhtum. Võttes arvesse selles piirkonnas naabruspoliitika ja idapartnerluse kaudu saavutatud märkimisväärset edu, on vaja selle riigi arengule pühendada võimalikult suurt tähelepanu. Isegi osaline edu selles piirkonnas võiks avaldada suurt mõju naabruspoliitika ja ELi välispoliitika edendamisse;

42. kutsub üles pöörama tähelepanu eriolukorrale Kaliningradi oblastis, mis vaatamata oma asukohale ei kuulu naabruspoliitika alla. Tegemist on äärmiselt olulise ja tundliku territooriumiga, kuna see asub mitte ainult ELi piiril, vaid on tegelikult ELi territooriumist igast küljest ümbritsetud. Selle piirkonna erijooni ei saa ignoreerida ELi naabruspoliitika elluviimisel ELi lähiümbruses;

43. leiab, et vaatamata pettumusele seoses Valgevene jätkuvate raskustega, tuleb toetada selle riigi kaasamist naabruspoliitikasse;

44. tunnistab vajadust toetada süstemaatiliselt demokraatlikke, poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid ümberkorraldusprotsesse Ukrainas;

45. soovib, et araabia kevade kontekstis peaks naabruspoliitikal olema märkimisväärne roll kontaktide loomisel ühiskondade vahel. Lähitulevikus peaks sellele piirkonnale eraldi ja

intensiivselt keskendumise. Kaasatust selles piirkonnas tuleks näha kui kõigi ELi liikmete, s.t. riikide, piirkondade ja ühiskondade vastutustunde tuleproovi;

46. tuletab meelde, et iga Vahemere lõunakalda riik on erinev ja et ELi lähenemisviis peab olema erivajadusi arvestav ja kohandatud vastavalt konkreetsele olukorrale. Kuid demokraatia ülesehitamine ja demokraatia üleminek on üldine ja saab alguse ennekõike rohujuuretasandil ning selleks ei ole võimalik ülevõtta poolt kohustada, kui tahetakse, et demokraatia oleks stabiilne ja ühiskonnas tugevalt juurdunud;

Territoriaalse koostöö olulisus naabruspoliitika vahendina

47. leiab, et euroregioonid pakuvad naabruspoliitika jaoks olulist kogemust. Need olid kasulikuks vahendiks Kesk-Euroopa riikide ühinemisprotsessi käigus ning pärast nende riikide ühinemist ELiga on neist kasu suhete reguleerimisel ELi mittekooluvate naaberriikidega;

48. pakub seega oma toetust kestvate poliitiliste ja halduslikult detsentraliseeritud struktuuride loomiseks, võttes arvesse, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste halduslik ja institutsiooniline suutlikkus lihtsustab koostööd riigitasandist allapoole jääval tasandil, parandab tõhusust ja head valitsemistava ning on oluline demokraatiseerimisprotsessi seisukohal;

49. soovib uurida võimalusi tugevdada olemasolevaid euroregioone, kasutades Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) vahendit, kuna see parandaks asjaomaste osapoolte õiguskindlust ning loodud struktuuride läbipaistvust. Komitee kordab oma taotlust võimaldada luua ETKRe kolmandate riikidega kahepoolisel alusel ning kutsub üles liikmesriike, kes ei ole seda veel teinud, astuma vajalikke samme, et lihtsustada ETKRide loomist ja elluviimist;

50. rõhutab suutlikkuse suurendamise programmide praktilist kasu laienemise ja Euroopa naabruspoliitika kontekstis ning kordab oma soovitusi – tuues konkreetse näitena kohalike omavalitsuste vahendi (Local Administration Facility) katseprogrammi⁽¹⁾ – töötada välja samaväärsed algatused Vahemere lõunakalda riikide jaoks, et toetada nende suutlikkuse suurendamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

51. märgib, et euroregioon toetab väga mitmekesiseid meetmeid alates majandusvaldkonnast kuni kultuurivaldkonnani. Samuti lihtsustab see spontaansid koostööprotsesse kolmanda sektori osalusel. Euroregioon on end tõestanud paindliku ja eriti tõhusa vahendina tegevuses Kesk- ja Ida-Euroopa piiridel ehk ELi välispiiri aladel;

⁽¹⁾ Regioonide Komitee teeb juba tihedat koostööd Euroopa Komisjoniga kõnealuse katseprogrammi toetamisel, mis praegu piirdub kandidaatriikide ja võimalike kandidaatriikidega

52. soovib toetada projekte ja luua uued euroregioonid (toetudes pikaajaliste euroregioonide kogemustele), eelkõige luues kontakte Alžeeria, Tuneesia, Liibüa ja Egiptuse ning asjakohaste Lõuna-Euroopa piirkondade vahel;

53. leiab, et Euroopa Liidu lõunapiiri eripärasid merepiirina ei tohiks näha takistusena euroregioonide loomisele. Vaja on rõhutada algatuste olulisust selliste euroregioonide loomiseks nagu Andaluusia-Gibraltari-Maroko, Lõuna-Egeuse meri-Türgi, Põhja-Egeuse meri-Türgi ja Polis-Trakia/Kent, ehkki nende loomine on alles varajases faasis;

54. on seisukohal, et kiiresti on vaja muuta Musta mere euroregioon täielikult toimivaks;

55. leiab, et euroregioonid saavad tõhusalt toetada Euroopa naabruspoliitika vahendeid (ENPI), nagu näiteks TAIEX, SIGMA, mestimine ja ENP tegevuskavad;

56. rõhutab Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste (ETKR) ja makropiirkondliku strateegia lisaväärtust territoriaalse koostöö uuenduslike vahenditena piirkondadevahelisel ja riigi-ülel tasandil, kuna need võivad tugevdada ühtekuuluvust ja eri valdkondade poliitikameetmete kooskõlastamist Vahemere ja Musta mere ulatuslikumas piirkonnas, ratsionaliseerides rahaliste vahendite jaotamist ja tõstes aukohale kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vastavalt mitmetasandilise valitsemise ja kodanikuühiskonna organisatsioonide ulatuslikuma kaasatuse põhimõtetele;

Kodanikumõõde naabruspoliitikas, mida toetavad piirkondade meetmed

57. soovib, et kontaktid riikide valitsuste või isegi piirkondlike omavalitsustega ei tohiks saada ühiskondadevaheliste ulatuslikumate ja põhjalikumate kontaktide aseaineks. Kõik Vahemere piirkonna riigid peaksid olema ühendatud euroregioonide kaudu, toetades kontakte kolmanda sektori ja kodanike vahel;

58. soovib sellist tegevust, mis on tüüpiline euroregioonidele, olles tõhus vahend paljude stereotüüpide ja hirmude kummutamiseks seoses rändega ELi piiridel. Komitee usub, et ka koostöö ja vahetuse otsene kogemus võib aidata ümber

lükata stereotüüpset ettekujutust Euroopast ja läänemaailmast, mis valitseb mitmes Euroopa Liiduga piirnevas riigis;

59. leiab, et aktiivne naabruspoliitika võib olla viis kontrollimatu rände piiramiseks;

60. leiab, et naabruspoliitika, mis aitab kõige aktiivsemaid eraisikuid ja rühmi Euroopa Liidu piiridel asuvates piirkondades ja riikides, võib edendada poliitilisi ja majanduslikke ümberkorraldusprotsesse;

61. kordab, et demokraatliku muutuse ja majandusreformi nimel aktiivselt töötavate eraisikute ja rühmade abistamine võib suurendada kõigi meetmete tõhusust;

62. rõhutab, et oluline on korraldada naabruspoliitika egiidi all eri tüüpi noorte- ja õpilasvahetusi ning teaduskoostööd;

63. rõhutab partnerriikide haldussuutlikkuse suurendamise olulisust ning tervitab seega selliste haldussuutlikkusele keskendunud riiklike programmide tugevdamist nagu Eesti idapartnerluskeskus ning idapartnerluse avaliku halduse akadeemia Varssavis, ning kutsub partnerriike üles toetama haldusreformi ja suutlikkuse suurendamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

Piirkondadevaheline koostöö naabruspoliitikas

64. soovib, et lõunapoolsed euroregioonid (samuti nagu piirkonnad) oleksid partnerluses kontinendi teiste osadega. Seda laadi sidemeid tuleks eelkõige luua ELi lõunapiiri euroregioonide ning Kesk- ja Põhja-Euroopa euroregioonide vahel, mis piirnevad Ida-Euroopaga. ENP-d ei tuleks killustada isoleeritud harudeks ja Euroopa Liidu regionaalpoliitika peaks püüdma seda ennetada. Selliste sidemete loomiseks näib olevat õige vahend Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus;

65. leiab, et vaja on ELi viisapolitiitika süstemaatilist analüüsi, et lihtsustada viisade väljastamist ENP riikide kodanikele, nähes seda viisina ühiskondadevahelise dialoogi edendamiseks;

66. rõhutab potentsiaalseid eeliseid, mis võivad olla kohalikul piiriliiklusel mõnedel ELi piiridel.

Brüssel, 14. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

Regioonide Komitee arvamus „Vähem bürokraatiat kodanike jaoks: avalike dokumentide vaba ringluse edendamine ja perekonnaseisuaktide õigusjõu tunnustamine”

(2012/C 54/05)

REGIOONIDE KOMITEE

- märgib, et perekonnaseisuaktid, nagu sünni-, abielu- ja surmatõendid, lahutuse registreerimine, nime- muutused jne on keskse tähtsusega isiku identiteedi ja võime jaoks osaleda täielikult sotsiaalses, majanduslikus ja poliitilises elus;
- toonitab asjaolu, et avalikud dokumendid täidavad esmatähtsat ülesannet selle tagamisel, et ELi õiguste kasutajad saavad oma õigusi tõhusalt kasutada;
- rõhutab asjaolu, et perekonnaseisu käsitlev seadusandlus kuulub liikmesriikide ning nende kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ainupädevusse. Lisaks toonitab komitee vajadust järgida subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;
- jagab Euroopa Komisjoni üldist eesmärki teha kindlaks takistused ELi õiguste kasutamisel eelkõige piiriülestes olukordades ja need kaotada ning võimaldada kodanikel saada osa käimasolevast ELi integratsioonist tulenevatest täiendavatest praktilistest ja nähtavatest eelistest. Komitee kutsub üles pidama selle valdkonna poliitika arendamisel esmatähtsaks kodanike vajadusi;
- nõustub seisukohaga, et avalike dokumentide legaliseerimine liikmesriikides ei peaks olema vastastikusel usaldusel põhinevas ELis vajalik, ent soovib, et enne õigusakti kasutuselevõttu võib olla vajalik luua vahendid liikmesriikide perekonnaseisuametite halduskoostööks, et ametnikud saaksid vajadusel kinnitada dokumentide autentsust, arvestades, et liikmesriikide perekonnaseisuametite vaheline teabevahetus ei ole usaldusväärne ega täielik. Komitee leiab, et vahepeal ning selleks, et lihtsustada suhtlust kolmandate riikidega, peaksid liikmesriigid läbi vaatama e-APP-programmi elektrooniliste kinnitavate tunnistuste ehk apostille'ide väljastamiseks ja kasutamiseks eesmärgiga see vastu võtta;
- leiab, et Euroopa perekonnaseisuameti loomise võimalust ei tohiks jätta tähelepanuta, kui suudetakse näidata, et see on tõhusam ja tulemuslikum lahendus kui paljude uute büroode rajamine või sarnaste büroode säilitamine liikmesriikides;
- teeb ettepaneku, et kaalutaks liikmesriikide jaoks parimaid tavasid käsitlevate suuniste koostamist, et lihtsustada perekonnaseisudokumentide piiriülest edastamist.

Raportöör	Patrick McGOWAN (IE/ALDE), Donegali linnavolikogu ja Borderi piirkondliku omavalitsuse liige
Viitedokument	Roheline raamat „Vähem bürokraatiat kodanike jaoks: avalike dokumentide vaba ringluse edendamine ja perekonnaseisuaktide õigusjõu tunnustamine” KOM(2010) 747

1 POLIITILISED SOOVIKUMID

REGIONIDE KOMITEE:

1. tervitab Euroopa Komisjoni algatust avaldada kodanike Euroopa poole pöördlemisel roheline raamat, et käivitada kogu ELi hõlmav arutelu võimaluste üle koostada õigusaktide ettepanekud kahes erinevas, kuid omavahel seotud valdkonnas:

- (a) avalike dokumentide vaba ringlus: selleks on kavas kaotada dokumentide legaliseerimine teises liikmesriigis, ja
- (b) teatavate perekonnaseisuaktide õigusjõu tunnustamine, et ühes liikmesriigis antud õiguslikku seisundit oleks võimalik tunnustada ja sel oleksid samad õiguslikud tagajärjed teises liikmesriigis;

2. märgib, et avalikud dokumendid on erinevad haldusdokumendid, notariaal- ja kohtuaktid ja -dokumendid ning perekonnaseisuaktid, milles määratletakse ja esitatakse elu jooksul toimunud olulised sündmused. Komitee märgib lisaks, et perekonnaseisuaktid, nagu sünni-, abielu- ja surmatõendid, lahutuse registreerimine, nimemuutused jne on keskse tähtsusega isiku identiteedi ja võime jaoks osaleda täielikult sotsiaalses, majanduslikus ja poliitilises elus;

3. toonitab asjaolu, et avalikud dokumendid täidavad esmatähtsat ülesannet selle tagamisel, et ELi õiguste kasutajad saavad oma õigusi tõhusalt kasutada. Nende õiguste hulka kuuluvad kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumine, töötajate vaba liikumine, asutamishabadus, sotsiaalne kindlustatus, kaupade ja teenuste vaba liikumine ning kodanike tõhus õiguskaitse tsiviil- ja kaubandusajades; ELi õiguste tunnustamisel on oluline väga lai valik avalikke dokumente;

4. jagab Euroopa Komisjoni üldist eesmärki teha kindlaks takistused ELi õiguste kasutamisel eelkõige piiriülestes olukordades ja need kaotada ning üldiselt vähendada bürokraatiat, et lihtsustada piiriülest koostööd ning võimaldada kodanikel saada osa käimasolevast ELi integratsioonist tulenevatest täiendavatest praktilistest ja nähtavatest eelistest. Komitee kutsub üles pidama selle valdkonna poliitika arendamisel esmatähtsaks kodanike vajadusi;

5. toonitab, et perekonnaseisu registreerimise süsteemide põhimõtteline mitmekesisus (sündmuspõhine, isikupõhine ja rahvastikuregister) ning kogu ELis kehtivad erinevad menetlused peegeldavad ELi haldusasutuste põhiseaduslikku ja õiguslikku

korda ning esindavad nende erinevaid ühiskondlikke väärtusi. Mitmekesisus väljendub asjaolus, et perekonnaseisuaktid on eri liikmesriikides erineva õigusjõuga;

6. leiab, et perekonnaseisukannete tegemine on liikmesriikides üldiselt tõhusalt sätestatud, kuid probleemid tekivad enamasti piiriüleste juhtumitega tegelemisel. Komitee märgib siiski, et ligikaudu kolmandikul kõigist perekonnaseisukannetest ELis on piiriülene aspekt ning liikuvuse suurenemisega suurenevad vastavalt ka haldusprobleemid. Piiriüleste juhtumitega kokkupuutuvate kodanike jaoks on täiendav keeruline tegur kohaldatava õiguse mitmekesisus, sest igal riigil on kollisiooninormide jaoks oma eeskirjad;

7. rõhutab asjaolu, et samas kui mõnede avalike dokumentide (nt kutsekvalifikatsioonid) suhtes võib kohaldada ELi õigusakte, kuulub perekonnaseisu käsitlev seadusandlus liikmesriikide ning nende kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ainupädevusse. Lisaks toonitab komitee, et ELi poliitika ja õigusaktide arendamisel kõnealuses valdkonnas tuleb järgida subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;

8. toonitab, et dokumentide legaliseerimise eest vastutavad pädevad ametiasutused on liikmesriikide sees ja liikmesriigiti väga erinevad ning perekonnaseisuaktide eest vastutavate pädevate asutuste valik on veelgi laiem, ulatudes kohtu- ja usuvadkonna asutustest kuni haldusasutusteni eri valitsustasanditel. Komitee märgib siiski, et kodanikud puutuvad nimetatud ametiasutustega kokku kõige sagedamini kohalikul ja piirkondlikul tasandil: ELis on kokku hinnanguliselt 80 000 kohalikku perekonnaseisumeti;

9. leiab, et kõnealuseid küsimusi ei tohi käsitleda täiesti eraldi, vaid ELi laiemate poliitikavaldkondade, nagu majanduspoliitika, digitaalse tegevuskava, sotsiaalpoliitika ja välispoliitika kontekstis eesmärgiga tugevdada ELi meetmete sidusust, tõhusust ja järjepidevust;

Avalike dokumentide vaba ringlus

10. märgib, et legaliseerimist kasutatakse tavaliselt selleks, et kinnitada välisriigi avaliku dokumendi autentsust, arvestades, et ühe riigi ametiasutused ei pruugi tunda avaliku dokumendi väljastanud asutuse pitsateid, templeid ja allkirju. Komitee tunnistab siiski, et teatud avalikke dokumente, nagu passid, juhiloa ja kohtuotsused, tunnustatakse ilma täiendavate legaliseerimismeetmeteta;

11. leiab, et legaliseerimine nõuab aega, raha ja jõupingutusi ega ole iseenesest sobiv meede pettuste vältimiseks avalike dokumentide piiriülel kasutamisel. Komitee nõustub Stockholm programmi tingimustega, et EL peaks aktiivselt kasutama oma liikmesust Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsis, et edendada asjaomaseid konventsioone (viidates samas ka rahvusvahelisele perekonnaseisukomisjonile), sest seni ei ole liikmesriigid dokumentide legaliseerimise konventsioonidega tegelemisel kasutanud koostööpõhist lähenemisi;

12. tunnistab, et dokumentide legaliseerimist käsitlevate kehtivate konventsioonide ja arvukate kahepoolsete lepingute kohaldamine on killustatud. Näiteks on 1987. aasta Brüsseli konventsiooni avalike dokumentide legaliseerimise nõude tühistamise kohta liikmesriikides allkirjastanud vähem kui pooled ELi liikmesriigid ning veel vähem riike on selle ratifitseerinud ja kohaldavad seda ajutiselt;

13. nõustub seisukohaga, et avalike dokumentide legaliseerimine liikmesriikides ei peaks olema vastastikusel usaldusel põhinevas ELis vajalik, ning leiab sarnaselt, et muud Euroopa Liidu kodakondsuse ja vaba liikumise takistustena toimivad haldusformaalsused, nagu abieluvõimetõend ja tõend välismaal kehtiva õiguse kohta, võivad liikmesriikides samuti mittevajalikuks muutuda;

14. soovib, et enne õigusakti kasutuselevõttu võib olla vajalik luua vahendid liikmesriikide perekonnaseisumete halduskoostööks, et ametnikud saaksid vajadusel kinnitada dokumentide autentsust, arvestades, et liikmesriikide perekonnaseisumete vaheline teabevahetus ei ole usaldusväärne ega täielik (mõned liikmesriigid ei edasta ega saa teavet välisriigi perekonnaseisukannete kohta). Sarnaselt võib olla vaja luua koostöökanalid, et lihtsustada muude ametlike dokumentide, näiteks hariduskvalifikatsioonide ja notariaalaktide autentsuse kinnitamist. Mõnel juhul võivad sellised koostöövahendid aidata ka ametnikel kinnitada dokumentide sisu õigsust ja dokumendi autentsust;

15. leiab lisaks, et tuleb uurida põhjuseid, miks tekitab olemasolevate asjaomaste konventsioonide (näiteks ELi 1987. aasta konventsiooni) ratifitseerimine vastumeelsust, ning nende liikmesriikide kogemusi, kes konventsiooni ajutiselt kohaldavad;

16. leiab, et vahepeal ning selleks, et lihtsustada suhtlust kolmandate riikidega, peaksid liikmesriigid läbi vaatama e-APP-programmi⁽¹⁾ eesmärgiga see vastu võtta. Programmiga edendatakse elektrooniliste kinnitavate tunnistuste ehk apostille'ide

⁽¹⁾ Elektroonilise apostille'i katseprogrammi (e-APP) raames tegelevad Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverents ja USA riiklik notarite assotsiatsioon koos huvitatud riikidega (või nende siseste jurisdiktsioonidega) odava, toimiva ja turvalise tarkvara tehnoloogia arendamise, edendamise ja rakendamisele kaasaaitamisega elektroonilise kinnitava tunnistuse ehk apostille'i (e-apostille) väljastamiseks ja kasutamiseks ning tunnistuste elektrooniliste registre (e-registrid) loomiseks ja käitamiseks.

väljastamist ja kasutamist koos internetis kättesaadava e-registriga. Hispaania käivitas programmi hiljuti Euroopas Euroopa Komisjoni toetatava e-APP for Europe projekti raames;

Piiriülesed küsimused ja perekonnaseisuaaktide õigusjõu tunnustamine

17. rõhutab, et paljudele kodanikele valmistab suuri probleeme perekonnaseisudokumentide piiriülene edastamine. Mõnes liikmesriigis võidakse oma isiklikele perekonnaseisuaaktidele juurdepääsul või kinnitava tunnistuse saamisel nõuda isiku kohalviibimist. Selline põhjendamatu bürokraatia võib põhjustada märkimisväärseid kulusid isikutele, kes võivad nüüd elada väljaspool asjaomast liikmesriiki. Komitee teeb ettepaneku, et subsidiaarsuse põhimõtet järgides kaalutaks liikmesriikide jaoks parimaid tavasid käsitlevate suuniste koostamist, et lihtsustada perekonnaseisudokumentide piiriülest edastamist, võttes piisavalt kaitsemeetmeid, et vähendada pettuste ohtu;

18. toonitab, et iga liikmesriik on välja töötanud oma kodakondsuse ja perekonnaseisu õigustiku, toetudes oma ajaloole, kultuurile ning poliitilisele ja õigussüsteemile, ning et oluliste muutuste tegemisel võivad olla märkimisväärsed põhiseaduslikud, õiguslikud ja majanduslikud tagajärjed liikmesriikide ametiasutuste jaoks ning need võivad vajada hulgaliselt õiguslike ja haldusalaseid muudatusi struktuurides ja protsessides. Samuti võib see kaasa tuua olulise sotsiaalse ja kultuurilise muutuse kodanike ja ühiskonna jaoks;

19. tunnistab siiski, et eelkõige need ELi kodanikud, kes elavad ja töötavad teises liikmesriigis, ei soovi, et bürokraatia muudaks nende elu piiriüleste perekonnaseisuküsimustega tegelemisel tarbetult keerukaks;

20. tunnistab, et pideva koolituse pakkumine hinnanguliselt 125 000 ELi perekonnaseisumetnikule teiste liikmesriikide perekonnaseisu registreerimise süsteemide ja protsesside kohta on logistiliselt ja kulude poolest ebarealistlik. Komitee rõhutab seepärast vajadust töötada välja teostatavamad lahendused kodanike ees seisvate tegelike probleemide lahendamiseks;

21. nõustub, et praegused puudulikud ja sihtotstarbelised kontaktid liikmesriikide perekonnaseisumetnike vahel võivad olla tingitud õiguslikest, menetluslikest, logistilistest ning eelkõige keeleprobleemidest. Seepärast soovib komitee Euroopa Komisjonil astuda samme kõigi liikmesriikide perekonnaseisumete spetsialistidest koosneva eksperdirühma loomiseks, et saada piiriüleste juhtumite käsitlemise ettepanekuteks võimalikult palju teavet ning lihtsustada ELi tööd koostööpõhisel viisil rahvusvaheliste foorumite kaudu;

22. leiab, et avalike dokumentide kuluka ja aeganõudva tõlkimise ja tõlgete kinnitamise vajadust tuleks vähendada, kasutades rohkem ühtlustatud vorme ja rakendades elektroonilisi kodeerimis- ja lugemissüsteeme. Komitee leiab, et selliseid arenguid saaks edendada laiemate rahvusvaheliste foorumite kaudu;

23. leiab, et valitseb ulatuslik valmidus bürokraatia lihtsustamise, mitte lihtsalt paberipõhiste protsesside veebi ülekandmise järele ning et see koos elektroonilise andmesalvestuse ja -edastusega annab võimaluse ja tõuke infosüsteemide ajakohastamiseks ja tsentraliseerimiseks;

24. leiab, et isiku kõigi perekonnaseisukannete tegemine ühes keskses kohas on äratasuv eesmärk nende liikmesriikide jaoks, kes veel nii ei tee. Lisaks peaks see lihtsustama perekonnaseisukannete tegemist väljaspool oma liikmesriiki. Komitee mõistab siiski, et sellega võivad kaasneda märkimisväärsed kulud ja subsidiaarsusega seotud probleemid vastutavate ametiasutuste jaoks ning see ei pruugi kõigil juhtudel olla poliitiliselt teostatav;

25. tõdeb siiski, et keskne register on kasutusel paljudes liikmesriikides ning üks kontaktpunkt saaks aidata minimeerida perekonnaseisumetnike ja kodanike praktilisi probleeme. Komitee leiab, et sellised kesksed teavituspunktid tuleks luua piirkondlikul tasandil sõltuvalt sellistest asjaoludest nagu aktide elektrooniline kättesaadavus, riigi suurus, õiguslike kohustuste jagunemine, keeleprobleemid jms liikmesriikides sees;

26. leiab, et on vaja näidata, et perekonnaseisukannete elektrooniliseks edastamiseks välja töötatud katsesüsteemid toimivad tõhusalt ja tulemuslikult ning et neid võib laiendada kasutusse võtta. Komiteel oleks hea meel ELi ametiasutuste koostööd lihtsustavate olemasolevate elektrooniliste vahendite läbivaatamise üle ning ta peab esmatähtsaks kaitsemeetmete võtmist, et vältida pettust ning kaitsta kodanike eraelu ja isikuandmeid;

27. leiab, et tuleks tihendada sidemeid ELi teabeallikate ja asjaomaste teabepakkujate vahel liikmesriikides seoses kodanike teavitamisega nende ELi õigustest üldiselt. Komitee arvates on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel siinkohal hea positsioon abi pakkumiseks;

28. tunnistab, et ühtlustatud Euroopa perekonnaseisutõendi idee on väga ambitsioonikas, sest liikmesriikide perekonnaseisutõendite laadi, vormi ja sisu kontseptsioonid on väga erinevad. Näiteks võivad kogu ELis kasutatavad sünnitõendid lisaks nende tõendusjõu erinevustele ja sellele, kuidas neid võib muuta, sisaldada teavet lapse seaduslikkuse ja religiooni ning lapsevanemate perekonnaseisu ja sotsiaal-majandusliku seisundi kohta;

29. leiab, et Euroopa perekonnaseisutõendid eeldavad alguses liikmesriikide ja ELi süsteemide samaaegset kasutamist, mis võib põhjustada probleeme eri süsteemide järjepidevuse ja omavaheliste seoste juriidilisel tõlgendamisel, arvestades, et juba praegu on olemas arvukaid tsiviil- ja usuvaldkonna ning välismaiste seaduste kombinatsioone ja teisendusi, mida liikmesriikide kohtutel võib olla vaja oma otsustes arvestada;

30. arvestades perekonnaseisukannete tegemisega seotud erinevaid õigus- ja haldusstruktuure kogu ELis, on ettepanek automaatselt tunnustada teises liikmesriigis väljastatud

perekonnaseisukannete samuti problemaatiline ega saaks toimida ilma, et muudetak oluliselt liikmesriikide endi õigusakte ebakõlade kõrvaldamiseks kodanike kohtlemisel;

31. leiab, et arvestades liikmesriikide erinevusi kõnealustes küsimustes, võiks Euroopa Komisjon jätkata, ka tegevdatud koostöö alusel, püüdlusi kollisiooninormide ja jurisdiktsiooni puudutavate küsimuste ühtlustamiseks perekonnaseisuasjade puhul, et võimaldada kodanikele suuremat selgust;

32. leiab siiski, et kui kodanikel lubatakse valida, millise liikmesriigi seadust perekonnaseisukannete suhtes kohaldatakse, võib see kujuneda väga problemaatiliseks. Näiteks ei pruugi abielupaar jurisdiktsiooni osas üksmeelele jõuda ning see võib viia perekonnaseisude hulgast meelepärase valimiseni, kus inimesed püüavad leida nende olukorrale kõige sobivaimad tingimusi;

33. leiab, et Euroopa perekonnaseisumeti loomise võimalust ei tohiks jätta tähelepanuta, kui suudetakse näidata, et see on tõhusam ja tulemuslikum lahendus kui paljude uute büroode rajamine või samalaadsete büroode säilitamine liikmesriikides. Komitee arvates võiks amet a) pakkuda abi, et arendada kolleegiaalsemat ELi lähenemisviisi rahvusvahelistele konventsioonidele; b) parendada halduskoostööd, kogudes ja levitades parimaid tavasid ja kogemusi, nt vastavuse suurendamine infotehnoloogiaga seotud valdkondades, ning anda riiklikele ametiasutustele juhiseid rahvusvahelistes küsimustes; c) toimida keskse kontaktpunktina piiriüleste perekonnaseisupäringute puhul, millest saavad kasu perekonnaseisumetnikud ning mis aitaks kindlasti lahendada püsivaid probleeme, millega kodanikud kokku puutuvad, püüdes õigustatult kasutada oma õigusi ELis; d) võimalusel toimida perekonnaseisudokumentide ELi tasandi keskse tugi- või viiteregistrina;

34. kutsub üles ELi kodanikuõiguste kasutamist puudutavate olemasolevate õigusaktide kiiremale ülevõtmisele riiklikesse õigusaktidesse ja nende rakendamisele. Lisaks innustab komitee liikmesriike tegema täiendavat koostööd olemasolevates valitsustevahelistes organisatsioonides osalemise kaudu, et lihtsustada rahvusvahelist koostööd perekonnaseisuküsimustes ning olemasolevate konventsioonide ulatuslikumat ratifitseerimist;

35. innustab liikmesriikide perekonnaseisumeteid tooma veebis näiteid (koos tõlgetega) oma perekonnaseisudokumentide kohta, et teise riigi perekonnaseisumetnikud saaksid nendega mingilgi määral tutvuda. Euroopa Komisjon saaks ehk abistada selle algatuse koordineerimisel ja lihtsustamisel;

36. edendaks kõigi liikmesriikide ametnike/konsulaareksperptide võrgustiku loomist Euroopa Komisjoni poolt, et uurida, kas on võimalik sisse seada piisav halduskoostöö legaliseerimisega seotud formaalsuste kõrvaldamiseks. Komitee toetab tööd kollisiooninormide ühtlustamisega seotud ettepanekute koostamiseks. Komitee leiab siiski, et vastastikuse tunnustamise ja Euroopa perekonnaseisutõendite küsimused võivad vajada täiendavat üksikasjalikku kaalumist;

37. leiab, et kuigi rohelises raamatus käsitletakse küsimusi vältimatult ELi 27 liikmeriigi ja pikemaajalisest perspektiivist, tuleks rõhutada, et kodanike järjepidevate probleemide lahendamiseks võib kaaluda ka kohapealsemaid lahendusi. Eelkõige võiks see puudutada piirialade elanikke, kes võivad elada ja töötada erinevates jurisdiktsioonides. Siinkohal innustab komitee edasiste kahe- ja mitmepoolsete kokkulepete sõlmimist liikmesriikide vahel ja teiste riikidega ning samuti territoriaalset koostööd puudutavate ETKRi projektidega analoogseid riigi tasandist allapoole jääva tasandi algatusi;

38. rõhutab, et mis tahes õigusakti ettepaneku mõju hindamisel tuleb eelkõige arvestada nende sotsiaalse, majandusliku ja õigusliku mõjuga liikmesriikide sees;

39. soovib täiel määral osaleda kõnealusel teemal kujuneva arutelu eri etappides, võttes arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste asjaomast vastutust, ning on selleks valmis andma oma konsultatsioonivõrgustikud⁽²⁾ Euroopa Komisjoni kasutusse.

Brüssel, 14. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

⁽²⁾ Euroopa territoriaalse koostöö võrgustik, Euroopa 2020. aasta strateegia järelevalveplatvorm ning subsidiaarsuse järelevalve võrgustik (mis viis 13. juulist 2. septembrini 2011 läbi rohelise raamatu teemalise konsulteerimise).

Regioonide Komitee arvamus „Kodanike teenistuses oleva Euroopa Liidu kosmosestrateegia väljatöötamine”

(2012/C 54/06)

REGIOONIDE KOMITEE

- juhib tähelepanu sellele, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused annavad olulise panuse kosmose tehnoloogia sektori arengusse, osaledes otsustaval määral klastrite ja konkurentsitsoonide loomisel, kus saavad kokku tootjad (ka väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted), kõrgharidusasutused ja teadusuuringud. Seega on neil innovatsiooni- ja tehnoloogiasirdeprotsessides otsustav roll;
- tõstab esile asjaolu, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on otsustav roll ka kasutajatena;
- ootab, et ELi laienenud volitustega kaasatakse ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused püsivalt ja ulatuslikult Euroopa kosmosepoliitika väljatöötamise ja rakendamisse;
- kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku, kuidas tagada tulevikus GMESi infrastruktuuri käitamise järjepidev rahastamine ELi eelarvest. Komitee ei nõustu komisjoni poolt ettenähtud rahastamisega väljaspool ELi eelarvet, kuna GMES on samamoodi Euroopa projekt nagu programm Galileo ja kuulub sellisena ka ELi eelarvesse, et tagada nii finantsiline järjepidevus kui ka rahastamise läbipaistvus ja demokraatlik kontroll;
- soovib tungivalt edendada GMESi piirkondlike arendus- ja rakenduskeskuste rajamist ja toetada Euroopa võrgustike (nagu NEREUS) tegevust ja edendada nende arengut.

Raportöör	Hermann KUHN (DE/PES), Bremeni linnanõukogu liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Kodanike teenistuses oleva Euroopa Liidu kosmosestrateegia väljatöötamine”
	KOM(2011) 152 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab asjaolu, et komisjoni teatisega „Kodanike teenistuses oleva Euroopa Liidu kosmosestrateegia väljatöötamine” astutakse esimene oluline samm Euroopa Liidu tulevase kosmosepoliitika väljatöötamise suunas Lissaboni lepingus sätestatud uuel alusel (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 189);

2. on veendunud, et ühine Euroopa kosmosepoliitika tugevdab Euroopa majanduslikku ja poliitilist sõltumatust ja tegutsemisvõimet, aitab ulatuslikult kaasa Euroopa majanduste ja ühiskondade innovatsioonisuutlikkusele ja konkurentsivõimele ning annab laialdase ja mitmekülgse panuse valdkondades, nagu keskkonnakaitse, kliimamuutustega võitlemine, riigi ja kodanike julgeolek, humanitaarabi ning kommunikatsioon ja kõigile kodanikele teabe levitamine;

3. juhib tähelepanu sellele, et piirkondlikul tasandil ristuvad Euroopa kosmosepoliitika eesmärgid väga mitmesuguste sotsiaalsete, majanduslike, keskkonnaalaste ja territoriaalsete aspektidega ning et just kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused teevad võimalikuks suurema osa Euroopa kosmosepoliitika konkreetse rakendamise ja elluviimise;

4. juhib tähelepanu sellele, et piirkondades juba tegutsevad kosmosetehnoloogia kõige erinevamad innovaatilised arendajad ja lõppkasutajad. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused osalevad otsustaval määral klastrite ja konkurentsivõime loomisel, kus saavad kokku tootjad (ka väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted), kõrgharidusasutused ja teadusuuringud. Seega on neil innovatsiooni- ja tehnoloogiasirdeprotsessides otsustav roll. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kannavad hoolt kosmoseinfrastruktuuri installeerimise, arendamise ja käitamise eest stardiradade, satelliitide integreerimise, varustuse ja tarkvara osas, samuti üldiselt maapealse segmendi infrastruktuuri eest;

5. tõstab esile asjaolu, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on otsustav roll ka kasutajatena. Nad tegutsevad näiteks ruumilise planeerimise asutustena, keskkonna ja kodanikukaitse valdkonnas pädevate asutustena või täidavad muid ülesandeid, mille jaoks kogutakse ja töödeldakse satelliidipõhiseid andmeid. Lisaks kujutavad piirkonnad ja nende kodanikud endast kosmosetehnoloogia kasutamise ja rakendamise tegelikku turgu. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vajavad väga mitmesugust

laadi kosmosetehnoloogiat ja -teenuseid, et hallata oma territooriume, tagada avalike teenuste osutamine ja toetada piirkondlikku arengut;

6. on seepärast kosmosepoliitika küsimusi alati tähelepanelikult jälginud ja juhtinud mitmeid kordi oma arvamustes tähelepanu Euroopa kosmoseprogrammide praktilisele tähtsusele;

7. ootab, et ELi laienenud volitustega kaasatakse ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused püsivalt ja ulatuslikult Euroopa kosmosepoliitika väljatöötamise ja rakendamisse;

8. peab seepärast eriti kahetsusväärseks, et komisjoni teatises on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll Euroopa kosmosepoliitika arengus täiesti tähelepanuta jäetud, kuigi see areng sõltub väga suurel määral nende kaasamisest;

9. märgib, et komisjoni teatises järgitakse subsidiaarsuse põhimõtet, aga kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli ja tähtsust tuleb kosmosepoliitika edasise väljatöötamise käigus paremini arvesse võtta;

II EUROOPA LIIDU KOSMOSEPOLIITIKA PRIORITEETSSED MEETMED

10. toetab Euroopa ulatusliku ja ambitsioonika kosmoseprogrammi väljatöötamist ja rakendamist, mis rajaneb seni saavutatule ning mis jätkab ja arendab edasi selliseid keskseid teemasid nagu keskkonnajärelevalve, kliimamuutused, julgeolek, konkurentsivõime ja kosmoseuuringud;

11. on veendunud, et kõnealune programm toob piirkondade jaoks kaasa olulisi kasulikke majanduslikke ja sotsiaalseid mõjusid. Lisaks Euroopa esindusliku positsiooni tugevdamisele keskkonna, kliimamuutustega võitlemise, julgeoleku ja alus- ja rakendusuuringute küsimustes, võib oodata ka Euroopa konkurentsivõime suurenemist uute tehnoloogiate, innovaatiliste ettevõtete edendamise ja kvaliteetsete töökohtade loomise valdkonnas;

12. soovib viivitamatult alustada juhtprogrammide Galileo ja GMES rakendamist, et vallandada nii kiiresti kui võimalik nende majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalane potentsiaal;

13. teeb ettepaneku kinnistada Euroopa kosmoseprogrammi täiendavate prioriteetidena programmid, mis tagaksid Euroopale sõltumatu juurdepääsu kosmosele ja kosmoseuuringutele;

Euroopa satelliitnavigatsiooni programmid Galileo ja EGNOS

14. toetab kõiki jõupingutusi, mille eesmärk on viia Galileo programmi suutlikkuse usaldusväärne väljaarendamine võimalusel lõpule 2014. aastaks, et realiseerida majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnaalased eelised, mida see projekt võib pakkuda just kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;

15. on mures, et seni ei ole tehtud ettepanekut programmide EGNOS ja Galileo täiendavaks toetamiseks praeguse mitmeaastase finantsraamistiku kohandamise kaudu. See on aga vajalik edasiste viivituste ja lisakulude vältimiseks;

16. peab vajalikuks tagada Galileo programmi rakendusliku etapi (sh satelliitide hooldus ja uuendamine, süsteemi terviklikkuse tagamine, maapealne käitamine ja juurdepääs andmetele) Euroopa Liidu poolne rahastamine ka pärast 2014. aastat. Vaid nii on võimalik oodatavad majanduslikud mõjud püsivalt ellu viia;

17. nõuab, et komisjon tugevdaks rakenduslike asukohapõhiste teenuste ja nendega seotud toodete, eelkõige ka näidisprojektide arendamise ja ettevalmistamise toetamist ja edendamist;

18. rõhutab, et ülemaailmsete satelliitnavigatsioonisüsteemide pikaajaline juhtimis- ja haldusstruktuur peab olema demokraatlik, täiesti läbipaistev, rahaliselt kindel ja sotsiaalselt vastutustundlik. Selle eest peab hoolitsema Euroopa Komisjon tihedas koostöös olulisemate osalejatega, sh kohaliku ja piirkondliku tasandi osalejad;

Maa seire Euroopa programm (GMES)

19. peab programmi GMES äärmiselt oluliseks Euroopa vahendiks, et pakkuda ülimalt vajalikke andmeid eelkõige keskkonnaseire ja tsiviiljulgeoleku valdkonnas, mis muudab selle kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks äärmiselt oluliseks;

20. tervitab meetmeid programmi GMES kliimamuutuse komponendi tugevdamiseks ning rõhutab selle olulisust Euroopa piirkondade jaoks kliimamuutustega võitlemisel ja nende tagajärgede leevendamisel (nt maailma toiduga kindlustamise küsimused);

21. nõuab selleks vajalike infrastruktuuride viivitamatut loomist aastaks 2014, rakenduslike teenuste tõhusamat arendamist ja ettevalmistamist, kaasates ka Galileo programmi ja uued telekommunikatsioonisüsteemid, nagu nt kavandatud Euroopa andmeedastussatelliit EDRS, samuti kavandatud teenuste jätkusuutlikkuse tagamist. Sealjuures tuleks kaasata olemasolevate riiklike teenistuste ja Meteoroloogiasatelliitide Kasutamise Organisatsiooni EUMETSATi tööde tulemused;

22. kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku, kuidas tagada tulevikus GMESi infrastruktuuri käitamise järjepidev rahastamine ELi eelarvest. Komitee ei nõustu komisjoni poolt ettenähtud rahastamisega väljaspool ELi eelarvet, kuna GMES on samamoodi Euroopa projekt nagu programm Galileo ja kuulub sellisena ka ELi eelarvesse, et tagada nii finantsiline järjepidevus kui ka rahastamise läbipaistvus ja demokraatlik kontroll;

23. rõhutab siinkohal taas Euroopa piirkondade otsustavat tähtsust keskkonna- ja avaliku julgeoleku teenuste arendamisel, kosmosetehnoloogia rakenduste levitamisel kohalikul tasandil ning kogemuste ja parimate tavade tutvustamisel;

24. soovib seepärast tungivalt edendada GMESi piirkondlike arendus- ja rakenduskeskuste rajamist ja toetada Euroopa võrgustike (nagu NEREUS) tegevust ja edendada nende arengut;

25. kritiseerib asjaolu, et programmide GMES ja ka Galileo juba kättesaadavaid teenuseid ei ole alati võimalik probleemideta kohandada nii, et need vastaksid kogukondlikele ja piirkondlike vajadustele;

26. meenutab, et Maa seire Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgseid toiminguid (2011–2013) käsitlevas määruses on sätestatud vaba ja tasuta juurdepääs satelliitandmetele ning nõuab, et see vaba ja tasuta juurdepääs tagatakse ka rakenduslikus etapis alates 2014. aastast. Sealjuures peavad olema selged nii andmekaitse kui ka rakendamise kaitse küsimused;

Julgeolek ja kaitse

27. rõhutab, et GMES on tsiviilprojekt ja GMESi rakendused keskenduvad tsiviilvaldkonnale;

28. juhib tähelepanu sellele, et julgeolekuaspektid ja võimalikud seosed kaitsevaldkonnaga on väga suure poliitilise tähtsusega. Komisjoni teatis on selles keskses küsimuses siiski liiga ebamäärane. Komitee peab tungivalt vajalikuks selle teema täpsemat käsitlemist;

29. toetab GMESi programmi julgeolekukomponendi käsitlemist, kuid peab vajalikuks selle valdkonna selgemat määratlemist tsiviilaspektist lähtuvalt ja eristamist militaarkasutusest;

30. leiab, et hoolikalt on vaja selgitada, kas ja kuidas kaasata riiklik tsiviil- ja ka militaarne seirealane suutlikkus GMESi programmi julgeolekukomponendi tugevdamisse, et parandada tulemusi ja vältida ebavajalike topeltstruktuuride loomist;

31. leiab, et põhjalikult on vaja selgitada küsimust, millisel õiguslikul alusel ja millises poliitilises raamistikus saab GMESi infrastruktuuri andmeid ja teenuseid kasutada Euroopa kaitsepoliitikas;

Kosmoseuuringud

32. toetab kosmosenõukogu 2008. aasta resolutsiooni, milles rõhutati „Euroopa vajadust töötada välja ühine visioon ja pikaajaline uurimisstrateegia, tagades Euroopale võtmepositsioonid valdkondades, milles Euroopa on tugev”. Ka tänu teaduslikele kosmoseuuringutele on Euroopast saanud usaldusväärne partner ülemaailmses kosmosevaldkonnas. Kosmoseuuringuprogrammid annavad uusi teadmisi, edendavad innovatsiooni ja tehnoloogiat, aitavad olulisel määral kaasa Euroopa kosmosetööstuse konkurentsivõimele ja äratavad noortes avastamislusti;

33. nõuab seepärast seesuguste strateegiate viivitamatut arendamist ja rakendamist koos vastavate meetmete võtmisega, mille eesmärk oleks tõsta kosmoseuuringuid esile kui kogu inimkonna globaalset ja rahumeelset väljakutset ning kinnistada selle roll ülemaailmses keskkonnas Euroopa kosmosepoliitika eraldiseisva osana;

34. kutsub ELi ja ESAd üles koostama liikmesriike ja kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kaasates ühise tegevuskava Euroopa tulevaste kosmoseuuringute põhijoonte kohta (nt Kuu, Mars);

35. peab rahvusvahelise kosmosejaama ISS käitamise jätkamist ja rahastamist kuni aastani 2020 Euroopa kosmosestrateegia kindlaks osaks. Lisaks ettevalmistussüsteemidele, nagu spetsialiseerunud kliinikud, sondraketid, langemistorud ja parabolse trajektooriga lennud, peaks olema ISSi kasutamine alus- ja rakendusuuringuteks (muu hulgas uued materjalid, bioloogia, meditsiin) Euroopa kosmosestrateegia üks põhiosa;

36. nõuab ELi rolli selget määratlemist teadusuuringute vajaduse kindlaks määramisel, võttes arvesse liikmesriikide teadustegevust, nii et ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid formuleerida oma vajadused, ootused ja panused;

Juurdepäas kosmosele

37. peab väga oluliseks tagada Euroopa autonoomne juurdepäas kosmosele, sest see aitab kaasa Euroopa majanduse suurtele kaubanduslikele võimalustele või on isegi loonud neid võimalusi;

38. nõuab selles kontekstis Kourus asuva Euroopa kosmodroomi rahastamise pikaajalist tagamist ja samuti Euroopa pikaajalise kanderaketite strateegia (Ariane raketid) kaasamist Euroopa kosmoseprogrammi;

III. KONKURENTSIVÕIME JA EUROOPA 2020. AASTA STRATEEGIA

39. jagab seisukohta, et Euroopa algatused kosmosetehnoloogia toetamiseks saavad olla ja peavad olema teadus- ja innovatsioonipoliitika eesmärkide saavutamise võtmetegur. Nii tulevad GMESi programm ja sellest tulenevad rakendused kasuks

keskkonna- ja julgeolekupoliitikale, kuid annavad lisaks olulise panuse ka Euroopa majanduskasvu ja innovatsiooni- ja konkurentsivõimesse üldiselt. Kosmosega seotud innovatsioonist saavad kasu ka muud valdkonnad, nt haridus, kultuur, kommunikatsioon ja energiamajandus. Kosmosetehnoloogiad ja nende rakendused on muutunud inimeste igapäevaelu üheks osaks, mille tähtsus kasvab;

40. rõhutab seepärast asjaolu, et Euroopa kosmosepoliitika on Euroopa 2020. aasta ulatusliku strateegia oluline osa, sest on seotud uusimate tehnoloogiate, innovaatiliste ettevõtete ja kvaliteetsete töökohtadega. Sealjuures on eriti oluline baasinfrastruktuuri väljaehitamine Euroopa piirkondades, kuna see loob jätkusuutlikku majanduskasvu ja tööhõivet;

41. toetab sealjuures komisjoni kaalutlusi töötada välja allsektorite spetsiifilistele vajadustele kohandatud kosmosetööstuspoliitika, milles käsitletakse muu hulgas Euroopa sõltumatus, VKEda toetamise, samuti Euroopa, riiklike ja kohaliku tasandi programmide koordineerimise aspekte;

Teadusuuringute ja innovatsiooni ergutamine

42. tervitab asjaolu, et komisjon tõstab ettepanekus teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise ühise strateegia kohta kosmosevaldkonda esile kui üht võtmetehnoloogiat. Eriti oluline on sealjuures kõrgtehnoloogiliste materjalide, nanotehnoloogia ning automatiseerimise (robotid, arukad süsteemid) arendamine, sest need on olulised valdkonnad Euroopa konkurentsivõime säilitamisel;

43. ootab, et muu hulgas piirkondades innovaatiliste rakenduste käivitamise ja levitamise toetamiseks tehakse kättesaadavaks tõhusad toetavad rahastamisvahendid;

Satelliitidel põhinev telekommunikatsioon

44. peab satelliidipõhist telekommunikatsiooni üheks Euroopa kosmosetööstuse võtmeteguriks;

45. rõhutab satelliidipõhisest telekommunikatsioonist tulenevate majanduslike mõjude olulisust, eriti Euroopa piirkondade jaoks. See aitab otsustavalt kaasa territoriaalsele ühtekuuluvusele, andes kodanikele, valitustele ja ettevõtetele juurdepääsu digitaalmaailmale;

46. ootab seepärast satelliidipõhise telekommunikatsiooni kui Euroopa kosmosepoliitika meetme edasiarendamist. Seejuures tuleb kõrvuti asjakohase raadiospektri kättesaadavuse kindlustamisega tagada püsivalt uute innovaatiliste sidepõhiste teenuste – ka GMESi ja Galileo programmidega kombineeritult – edendamine ning vajaduse korral uute süsteemide algatamine (nt satelliidipõhine automaatne identifitseerimissüsteem (AIS) laevaliikluse ülemaailmseks järelevalveks);

IV. ELI KOSMOSEPOLIITIKA RAHVUSVAHELINE MÕÕDE

47. toetab komisjoni seisukohta, et rahvusvaheline koostöö on ELi kosmosepoliitika oluline ja möödapääsmatu koostisosa;

48. eeldab, et Euroopa kosmoseprogramm võimaldab teha rahvusvahelist koostööd võrdsetel alustel ja parandab Euroopa toodete, süsteemide ja teenuste võimalusi rahvusvahelises konkurentsisis;

49. pooldab eksperditeadmiste ja infrastruktuuride pakkumist eeskätt Aafrikale, et anda panus sealsete elamistingimuste (nt maakasutus, toiduvarud, veemajandus jne) parandamisse;

V. NÕUETEKOHASE JUHTIMISSTRUKTUURI SUUNAS

50. ootab, et Lissaboni lepinguga sätestatud ELi uued pädevused kosmosepoliitika valdkonnas toovad kaasa ka muutusi juhtimises. Nüüd on ELi ülesanne strateegiliselt kavandada üldine üle-euroopaline kosmosepoliitika ning hoogustada selle elluviimist. Sealjuures on eriti oluline tugevdada koostööd Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahel;

51. rõhutab, et ELi kosmosepoliitika edukuse jaoks on otsustava tähtsusega ELi poliitiline ja majanduslik toetus õiglaste ja tõhusate halduseeskirjade ja mõjusa otsustusstruktuuri raames, tuginedes pädevuste tunnustamisele kõikidel tasanditel;

52. rõhutab Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA), ent ka nende riikide kosmoseagentuuride tähtsust, kes on edukalt kaasa aidanud riiklike ja Euroopa kosmosestrateegia senisele rakendamisele ning kelle reeglistikud on võimaldanud tugeva ja konkurentsivõimelise tööstuse ja teadustegevuse arendamist. ESA eksperditeadmiste ja struktuuridega tuleb asjakohaselt arvestada eelkõige ELi kosmosepoliitika ja selle rakendamise ning arendamise reeglistike tulevase määratlemisel;

53. teeb ettepaneku, et Euroopa tulevases kosmosevaldkonna juhtimises võiks EL vastutada Euroopa kosmosepoliitika ja strateegiliste visioonide, samuti vajalike meetmete kontseptsiooni koostamise eest. ESA ülesandeks täidesaatva organina võiks teha nende elluviimise Euroopa tasandil;

54. juhib tungivalt veel kord tähelepanu sellele, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täidavad võtmerolli Euroopa kosmosepoliitika arendamisel, rakendamisel ja avalikul vahendamisel. Sellest tulenevalt on oluline kaasata nad ELi tulevase kosmosepoliitika kujundamisse;

55. soovib seepärast, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele antaks võimalus asjakohaselt osaleda loodavates ELi kosmoseprogrammide juhtimisstruktuurides ning et lisaks ELi institutsioonidele ja liikmesriikidele tagataks ka nende esindajatele võimalus osaleda programmijuhtimisorganites. Kohalikele ja

piirkondlikele omavalitsustele tuleb anda võimalus kasutada ära kosmosetehnoloogia arengut ja samas selle arengule kaasa aidata;

Rahastamine

56. tuletab meelde, et piirkonnad on juba märkimisväärsete investeeringutega osalenud Euroopa kosmosevaldkonna pädevuste väljaarendamises ja teevad seda ka tulevikus. Samas on kosmoseprogrammide usaldusväärne ELi-poolne rahastamine vältimatu. Vaid nii saab tagada tegevuse riigiülese ja konkurentsivõimelise korralduse;

57. peab esmajoones vajalikuks kosmoseuuringute suuremat, sihipärasemat ja püsivamat rahastamist ning nõuab sellega seoses tõhusamat koordineerimist, et tagada sünergia kosmoseuuringute ja muude innovaatiliste teadus- ja arendustegevuse harude vahel;

58. on seisukohal, et ELi kosmosepoliitikat tuleb koordineerida teiste poliitikavaldkondade ja nende rahastamisvahenditega (teadusuuringud, innovatsioon, ühtekuuluvus, piirkondlik koostöö jne), et muuta just piirkondade jaoks lihtsamaks arendustegevuses ja rakendamises osalemine;

59. kutsub komisjoni üles seoses keskpika perioodi finantsplaneerimisega alates 2014. aastast esitama ettepaneku selle kohta, kuidas käsitleda tervikuna ELi, ESA ja eri liikmesriikide panuseid (riiklikud reformikavad, piirkondlikud investeeringud), et saavutada võimalikult suur sünergia ja vältida dubleerimist;

VI. JÄRELDUSED

60. kutsub komisjoni üles esitama võimalikult kiiresti ELi kosmosestrateegiale tuginedes ulatusliku ettepaneku Euroopa kosmoseprogrammi kohta, mis hõlmaks nii kosmosevaldkonna kasutajatele suunatud rakendusvõimalusi kui ka selle teadus- ja innovatsioonipotentsiaali ja mis oleks täielikult kaasatud keskpika perioodi finantsplaneerimisse alates 2014. aastast, eriti programme Galileo ja GMES silmas pidades;

61. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste keskset rolli kosmosetehnoloogiate arendamisel, rakendamisel ja kasutamisel;

62. nõuab seepärast, et Euroopa Komisjon konsulteeriks õigeaegselt asjaomaste institutsiooniliste osalejate ja olulisemate huvirühmadega, et töötada välja ELi kosmosestrateegia ja vajalik rakenduskava. Komitee juhib tähelepanu sellele, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleb kaasata ELi kosmosestrateegia väljatöötamisse ja rakendamisse lähtuvalt nende olulisusest ja pädevusest;

63. on seisukohal, et komisjon peaks toetama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi Euroopa kosmoseprogrammide saavutuste ja võimaluste tutvustamisel kodanikele, ettevõtetele ja haldusasutustele.

Brüssel, 15. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

Regioonide Komitee arvamus „ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panus ÜRO 2012. aasta säästva arengu konverentsi (Rio+20)“

(2012/C 54/07)

REGIOONIDE KOMITEE

- kutsub üles Rio+20 konverentsil sõnaselgelt tunnistama, et üks peamine esilekerkiv probleem, millega maailmas tuleb tegeleda, on linnastumine; samuti kutsub üles kogemuste jagamisele ja teadmussiirdele säästva linnaarengu valdkonnas riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste vahel kogu maailmas
- kutsub üles võtma Rio+20 konverentsil vastu rohelise majanduse tegevuskava, mis peaks aga hõlmama eraldi peatükki kohaliku tasandi rohelise majanduse kohta, milles tunnistatakse riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste olulist rolli üleminekul rohelisele majandusele ning milles eelkõige edendatakse rahvusvahelist linnapeade ja piirkondade pakti ning toetatakse detsentraliseeritud arengukoostööd. Võimalik suutlikkuse arendamise kava peaks sisaldama nõuet, et abisaajariigid kaasaksid aktiivselt sellesse protsessi oma riigist madalamaid tasandeid;
- leiab, et riigist madalama tasandi valitsustel ja kohalikel omavalitsustel peab riigivalitsuste ja ÜRO asutuste kõrval olema koht säästva arengu institutsioonilises raamistikus asjakohaste, täielikult tunnustatud valitsussektori osalejatena. Rio+20 konverentsil tuleks kohandada nn põhigruppide olemasolevaid struktuure, näiteks uue, kaasava kategooria „valitsussektori osalejad“ loomisega, samuti tuleks anda tulevasele Maailma Keskkonnaorganisatsioonile (või ÜRO Keskkonnaprogrammile) või tulevasele Säästva Arengu Nõukogule volitused luua riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste alaline komitee;
- kutsub üles määratlema Rio+20 konverentsil tulevased juhtimisraamistikud, mis on vajalikud Agenda 21 kohaliku programmi edasiarendamiseks, ning toetama keskkonnademokraatia üleilmset edendamist, näiteks toetades ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni Århusi konventsiooni sarnaste teiste piirkondlike konventsioonide kehtestamist või algatades läbirääkimisi üleilmse konventsiooni üle Rio deklaratsiooni 10. põhimõtte alusel.

Raportöör	Ilmar REEPALU (SE/PES), Malmö linnavolikogu liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Rio+20: rohelise majanduse ja juhtimise parandamise suunas”
	KOM(2011) 363 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

A Üldised märkused

1. tervitab ÜRO Peaassamblee otsust kutsuda 2012. aasta juunis Rio de Janeiro kokku kõrgetasemeline ÜRO säästva arengu konverents (Rio+20 konverents), et tagada uue poliitilise vastutuse võtmine säästva arengu toetamiseks, hinnata eelmiste säästva arengu tippkohtumiste tulemuste elluviimisel seni saavutatud edu ja vajakajäämisi ning tegeleda uute esilekerkivate probleemidega. Seda tehakse kahe konkreetse teema raames: keskkonnanahoidlik majandus säästva arengu ja vaesuse kaotamise kontekstis ning säästva arengu institutsiooniline raamistik;

2. kutsub kõiki Rio+20 konverentsil ja selle järelmeetmetes osalejaid tegema kõik endast oleneva, et tagada konverentsi õnnestumine ja **saavutada tõelist edu** säästva arengu heaks;

3. on mitmel puhul rõhutanud, kui oluline on võtta meetmeid ja teha muudatusi, et **toetada ja edendada säästva arengu vallas tehtavat tööd**. Komitee on seisukohal, et kõik – nii maailma, Euroopa Liidu kui ka riikliku, riigist madalama tasandi ja kohaliku tasandi osalejad – peavad **ühiselt vastutama** olemasolevaid loodusvarasid mõistlikult kasutava jätkusuutliku ühiskonna loomise eest. Komitee liikmetel, linnadel ja riigist madalama tasandi valitsustel on selles tähtis osa ning suuresti just nemad on säästva arengu saavutamise töös edasiviiv jõud, eelkõige seepärast, et nad asuvad lähedal **ELi kodanikele**;

4. kutsub seega **viitama kõigis Rio+20 konverentsi puudutavates aruteludes sõnaselgelt riigist madalama tasandi valitsustele ja kohalikele omavalitsustele⁽¹⁾ ning andma neile suuremad volitused**. Nimetatud valitsused peavad aktiivselt osalema nii konverentsi ettevalmistamises, selle läbiviimises kui ka järelmeetmetes ja tulemuste elluviimises. Liikmesriike julgustatakse looma Rio+20 konverentsi ettevalmistamiseks riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsustega ühiseid foorumeid;

5. kutsub Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Komisjoni üles töötama välja **ELi selge ja ühtse seisukoha ÜRO konverentsi jaoks** ning tagama, et Rio de Janeiro sõlmitavatele poliitilistele

⁽¹⁾ Arvamuses kasutatakse väljendit „riigist madalama tasandi valitsused ja kohalikud omavalitsused”, lähtudes ÜRO kontekstist, kus piirkondade all mõeldakse pigem maailma eri piirkondi. ELi kontekstis tähendab see „kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi”.

kokkulepetele järgneksid ka konkreetsed meetmed. Sellega seoses rõhutab komitee, et **riigist madalama ja kohaliku tasandi kaasatus, pädevus ja volitused** on jätkusuutliku ühiskonna peamine eeltingimus. Selle toetuseks tuleb **subsidiaruse ja proportsionaalsuse põhimõtteid** järgida ja edendada kõigil valitsustasanditel alates maailma tasandist ning Euroopa Liidu planeerimis- ja otsustusprotsessidest kuni riikliku ja riigist madalama tasandini. Riigist madalama tasandi valitsusi ja kohalikke omavalitsusi tuleb pidada säästva arengu poole liikumise püüdlustes võrdseteks partneriteks ja kõige sobivamaks valitsemistasandiks nii ÜRO konverentsi ettevalmistamisel kui ka selle tulemuste ellurakendamisel;

6. kutsub üles Rio+20 konverentsil sõnaselgelt tunnistama, et **üks peamine esilekerkiv probleem**, millega maailmas tuleb tegeleda, on **linnastumine**. Linnastumine on eriti aktuaalne riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste jaoks, sest esmajärjekorras peavad just nemad tegelema sellest tulenevate probleemide ja võimalustega. Käesoleva sajandi alguse seisuga elab suurem osa maailma 7-miljardilisest elanikkonnast linnades. Maailma elanike arv võib tõusta 2050. aastaks praeguselt 7 miljardilt 9 miljardile ning mõne stsenaariumi järgi ennustatakse, et 2030. aastaks elab linnades 60 % elanikkonnast. See suundumus on eriti selge arenguriikides ja kiire ülemineku etapis olevates riikides. **Säästev linnaareng** vajab terviklikku ja integreeritud lähenemisviisi majandusliku, keskkonnavalase ja sotsiaal-kultuurilise arengumõtte käsitlemiseks ruumilises ja füüsilises raamistikus. Komitee soovib teha suuremaid jõupingutusi säästva linnaarengu edendamiseks ja toetamiseks;

7. rõhutab, et säästev areng põhineb sotsiaalsete, ökoloogiliste ja majanduslike tegurite kooskõlal ning seetõttu peab Rio+20 konverentsil käsitletavate põhiküsimuste hulka kuuluma ka **vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastane võitlus** sarnaselt ressurside säästmisele, kliimamuutuste vastasele võitlusele ja teistele keskkonnapolitiilistele eesmärkidele;

8. sooviks näha suuremaid jõupingutusi säästva linnaarengu heade tavade kujundamisel, hindamisel, esitlemisel ja levitamisel. Eksisteerib suur nõudlus **kogemuste jagamise ja teadmussiirde** järele nii institutsiooniliste teguritega seoses kui ka tervikliku ja integreeritud süsteemse lähenemisviisi osas planeerimis- ja otsustusprotsessides. Hea linnajuhtimine, ruumiline planeerimine, maa majandamise süsteemid, õigusaktid ja meetmed, rahastamine, avaliku ja erasektori koostöö, üldsuse kaasamine, haridus, koolitus ja teabevahetus on valdkonnad, kus on kogu maailmas vaja jagada riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste vahel palju kogemusi ja vahetada teadmisi;

9. toonitab, kui oluline on arendada partnerluse erisuguseid viise ja suhteid **linnade ja neid ümbritsevate piirkondade vahel**. Kasvav linnaelanike arv tekitab suurt nõudlust kaupade, näiteks toiduainete tootmise ja tarnimise järele ning samuti sellega kaasneva jäätmeäitluse järele. Üks konkreetne näide vajadusest suurema koostöö järele linnade ja ümbruskonna vahel on bioloogiliste jäätmete käitlemine, mille puhul on vaja hästi töötavaid süsteeme, et tagastada taimedele vajalikud toitained põllumaale ja tagada seeläbi eluringluse toimimine suletud tsükulina;

10. leiab, et üldsuse teadlikkuse tõstmiseks on ülimalt tähtsad **haridus, koolitus ja teabevahetus**. Õppeprogrammide arendamine on eriti oluline vajalikuks üleminekuetapiks ning see ei peaks hõlmama mitte ainult tehnilisi teadmisi konkreetsete asjade kohta, vaid ka tervikliku ja integreeritud süsteemse lähenemisviisi kohta;

11. märgib, et paljusid probleeme ja konkreetseid meetmeid, mis seisavad rahvusvahelise kogukonna ees säästva arengu saavutamisel, ei ole võimalik lahendada vaid uute tehnoloogialahenduste ja suuremate finantsinvesteeringute abil. Meetmeid on vaja ka teadmiste kogumiseks, et kohendada ja **muuta inimete käitumist**, tarbimisharjumusi jms;

12. rõhutab, et nii traditsiooniline kui ka sotsiaal**meedia** on selles mõttes eriti olulised. Tuleb võtta meetmeid toetamiseks nende arengut teabevahetuse, inimeste kaasamise, algatuste omavahelise sidumise ja kriitilise suhtumisega üldsuse kujundamise ning seega jätkusuutliku ühiskonna edendamise tööriistana;

13. toob esile, et üks vahend, mida kasutatakse jätkusuutliku ühiskonna saavutamiseks, on **sõpruslinnade liikumine**. Paljud sõpruslinnade projektid on riigist madalamal ja kohalikul tasandil kahe- või mitmepoolsel temaatilisel alusel juba töös või loomisel. Sellesse on kaasatud paljud osalejad nii riigi, riigist madalamal kui ka kohalikul tasandil nii Euroopa Liidus kui ka rahvusvaheliselt. Sõpruslinnade liikumine on eriti tõhus siis, kui liikumises keskendutakse konkreetsele teemale, selle eesmärk on jätkusuutlikkus ning selles ei osale mitte ainult riigivalitsused ja kohalikud omavalitsused, vaid ka kodanikuühiskonna organisatsioonid, mis on sõpruslinnade liikumise edu seisukohast veelgi olulisem.

14. rõhutab, et **riigist madalama tasandi rahvusvahelistel, piirkondlikel või riiklikel ühendustel** on samuti oluline roll vahetuste tõhustamisel ning riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste seisukohtade tutvustamisel globaalses kontekstis. Komitee ise on selles kontekstis oluline institutsiooniline osaleja ELis ning leiab, et on vaja täiendavaid jõupingutusi, et kooskõlastada olemasolevaid struktuure ja võrgustikke ning parandada uuenduslike projektide hindamist ja parimate tavade levitamist;

B Rohelisele majandusele ülemineku võimaldamine

15. märgib, et **kolmemõõtmeline** (majandus, keskkond ja ühiskond) säästev areng on majanduskasvu, rohkemate

töövõimaluste, rohelse majanduse, suurema jõukuse ning puhtama ja tervislikuma keskkonna alus;

16. nendib, et praeguse majandussüsteemi puhul ületatakse loodusvarasid kasutades planeedi jätkusuutlikkust ning Euroopa Liit impordib üha rohkem fossiilseid energiaallikaid ja tooraineid, mille hulgas on ka selliseid liidu jaoks nii praegu kui ka edaspidi strateegiliselt vajalikke tooraineid, millest võib eelseisvatel aastakümnetel puudus tulla. Selline tõdemus sunnib **arendama majandust** suurema säästvuse ja loodusvarade mõistlikuma kasutuse suunas;

17. rõhutab tungivalt, et üleminek säästvamale arengumudelile ei kujuta endast mitte üksnes probleemi, vaid pakub hoopis rea **võimalusi**, eriti kui näha keskkonnaseisundi parandamise ning majandusliku ja sotsiaalse lisaväärtuse loomise võimalikku koosmõju. Sellega peavad kaasnema sobivad meetmed majanduspoliitika, hariduse ja ühiskondlike muutuste vallas, et võimalusi saaks ka ära kasutada;

18. on seisukohal, et ka praegu Euroopa Liidus ja kogu maailmas valitsevaid finantstingimusi arvestades tuleks püüelda säästva majandamise ja jätkusuutlike tööhõivetingimuste poole;

19. nõuab tähelepanu **keskkonnahoidlike töökohtade** olulisusele ja nende edendamist, sest nad aitavad liikuda edasi sotsiaalse ühtekuuluvuse poole. Selliste töökohtade all mõistetakse inimväärset tööd neis (nii tärkavates kui ka traditsioonilistes) majandusharudes, milles arvestatakse säästvusega. Seepärast tuleb nende oluliste sektorite täieliku väljaarendamise soodustamiseks pidada oluliseks teguriks kõigil tasanditel toimuvat säästvuse alast harimist ja koolitamist;

20. soovib töötada Rio+20 konverentsil välja uue alternatiivse mudeli, mille alusel saaks mõõta majanduskasvu ja heaolu **SKP-d täiendavate näitajate abil**. See on vajalik, et anda uus suund meetmete üle peetavale arutelule ja saavutada põhimõtteline muudatus edu mõistmisel. Vaja on näitajaid, mis arvestavad kliimamuutusi, bioloogilist mitmekesisust, ressursitõhusust ja sotsiaalset kaasatust;

21. on veendunud, et EL saab ÜRO konverentsil etendada olulist osa eriti siis, kui ta ise annab head eeskju. Tema positsioon läbirääkimistel tugevneks, kui ta seaks endale ambitsioonikad eesmärgid teel keskkonnahoidliku majanduse poole, nt **ELi 2020. aasta strateegia juhtalgatusega „Ressursitõhus Euroopa”** hõlmatud valdkondades;

22. toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut, et Rio+20 konverentsil tuleks võtta vastu **rohelse majanduse tegevuskava**, milles seatakse eesmärgid ja kehtestatakse asjakohaseid näitajaid, sõnastatakse nii otsene rahvusvaheline tegevus kui ka selge raamistik üleilmseteks, piirkondlikeks (k.a ELi tasandil), riiklikeks ja riigist madalama tasandi algatusteks ning nimetatakse nende elluviimise tähtsajad;

23. toetab antud kontekstis ka ELi taotlust luua Rio+20 konverentsil **suutlikkuse arendamise kava**, et nõustada kõiki huvitatud riike suunatult ja riigipõhiselt üleminekul rohelisele majandusele ning juurdepääsul olemasolevatele rahastamisallikatele. Komitee rõhutab, et selline kava peaks sisaldama nõuet, et riigid kaasaksid aktiivselt sellesse protsessi oma riigist madalamaid tasandeid;

24. leiab, et kõnealune tegevuskava peaks sisaldama eraldi **peatükki kohaliku tasandi rohelise majanduse kohta**, milles tunnistatakse riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste olulist rolli üleminekul rohelisele majandusele. Selles peatükis tuleks eelkõige käsitleda linnastumise ja rohelise linnamajanduse suuri probleeme, edendada rahvusvahelist linnapeade ja piirkondade pakti ning toetada riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste detsentraliseeritud arengu-koostööd;

25. soovib, et riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste paljud edulood rohelise majanduse edendamise vallas lisataks Rio+20 **rohelise majanduse kogumisse**, mis Euroopa Komisjonil on kavas koostada;

26. tuletab meelde **riigist madalama ja kohaliku tasandi olulist osa ja arvukaid meetmeid arenguabi andmise** ning detsentraliseeritud koostöö **valdkonnas** komitee, selle liikmete ja Euroopa Komisjoni tihedas koostöös, nt Regioonide Komitee koostatud detsentraliseeritud koostöö atlas, internetiportaali ja detsentraliseeritud koostöö konverentsid;

27. sooviks näha üleilmseid meetmeid toetamiseks **keskkonda arvestavat ettevõtlust**, mida on võimalik saavutada järgmiselt:

— toetades keskkonnahoidliku tehnoloogia ja lahenduste väljatöötamist muu hulgas suuremate investeeringute abil teadus- ja arendustegevusse, sealhulgas tuleks suurendada neid investeeringuid, mille eesmärk on soodustada ökosüsteemiteenuste lähenemisviisi eeskujul bioloogilise mitmekesisuse kaitset ja ökosüsteemide (taas)arendamist, luues ühtlasi uusi võimalusi majanduses;

— võttes meetmeid keskkonnahoidlike toodete ja teenuste ekspordi ja impordi lihtsustamiseks üleilmsel tasandil ning propageerides tarka töökorraldust;

— kehtestades riigi- ja muudele hangetele keskkonna-, kliima- ja eetikandudeid;

— soodustades tööstusökoloogia ja ringmajanduse (n-ö hällist hällini majanduse) arengut, mille abil suletakse tootmis- ja tarbimistsükkel nii, et selleks vajalikud ained oleksid kaasatud suletud ringi eesmärgiga vähendada maksimaalselt taastumatute loodusvarade kasutamist;

— töötades välja ja rakendades funktsionaalsete hangete meetodeid;

— kooskõlastades ja töötades välja ettevõtete toodetud kaupadele ja teenustele keskkonnasertifikaatide andmise mudeleid, analüüsides selleks muu hulgas võrdlevalt kaupade ja teenuste eluringi;

— kooskõlastades ja töötades välja ettevõtete ja organisatsioonide keskkonnajuhtimissüsteemide mudeleid, kasutades selleks näiteks keskkonnaalast arvepidamist;

— luues uusi mudeleid keskkonnahoidlike lahenduste ja ettevõtete rahastamiseks;

28. tunnustab vajadust töötada välja uued **era- ja avaliku sektori** (majandus- ja sotsiaalvaldkonna sidusrühmade) **koostöö mehhanismid ja vahendid**, et kujundada ja ellu viia rohelise majanduse poliitikameetmeid, asetades rõhu mitmepoolsete partnerluste edendamisele ja tugevdamisele;

29. kordab, et tänapäeval on üks põhiülesanne **vähendada radikaalselt meie kliimamõju** nii üleilmsel kui ka kohalikul tasandil, tagades samal ajal energiavarustuse ja jõukuse. Selles protsessis on suur osa kohalikel omavalitsustel ja riigist madalama tasandi valitsustel. Euroopa Liidus vastutavad nad paljude eripalgeliste algatuste eest, mille eesmärk on vähendada kliimamõju, tagada energiavarustus ja kohaneda kliimamuutustega. 2010. aasta detsembris sõlmitud Cancúni kokkulepetes käsitatakse kohalike omavalitsusi valitsuse sidusrühmadena ning antakse linnadele juurdepääs rahvusvahelistele rahastamismehhanismidele. Riigist madalama tasandi valitsused ja kohalikud omavalitsused peavad aktiivselt osalema riigi kliimaalastes tegevuskavades ning neil peab olema võimalik taotleda rahalist toetust;

30. rõhutab, et tuleb võtta meetmeid oluliste ressursside, materjalide ja looduskapitali kaitsmiseks, tagamiseks ja taasarendamiseks. Eelkõige soovib komitee, et Rio+20 konverentsil pöörataks **erilist tähelepanu veele**. Vee ebapiisav kättesaadavus on kiirelt kasvav probleem ja oluline väljakutse, eelkõige suurtes linnades. Seepärast pooldab komitee rahvusvahelise veealase partnerluse loomist, et selle probleemiga tegeleda, ning viitab sellega seoses oma soovitudele riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste rolli kohta säästva veemajandamise edendamisel (arvamus CdR 5/2011 fin);

31. rõhutab, et on vaja parandada **merekeskkonna ja ookeanide haldamist ja kaitset** ning kaaluda selle valdkonna muutmist Rio raamistiku üheks alussambaks koos kliima ja bioloogilise mitmekesisusega;

32. tõstab esile komisjoni öeldut, et „rohelise majanduse nurgakiviks on **maa säästev kasutus ja säästev põllumajandus**”, ning väljendab sellest johtuvalt arvamust, et säästva linnaarengu ja ruumilise planeerimise käigus tuleks nii vähe kui võimalik ehitada viljakale põllumajandusmaale, mida vastasel korral edaspidi enam harida ei saaks;

33. on seisukohal, et üleilmset rohelisele majandusele ülemineku võimaldamiseks tuleb mobiliseerida **suuremahulised finantsvahendid**. Maksustamine ja hinnakujundus peab olema paremini kooskõlas keskkonnakulude ja -tuludega. Komitee kordab oma üleskutset võtta laiemalt kasutusele „saastaja maksab” põhimõte ja tootja laiendatud vastutus ning samuti kulude katmise võimalused loodusvarade haldamisel. Rohelise majanduse tegevuskavaga tuleks käivitada uued avaliku ja erasektori rahastamisalgatused ja partnerlused;

34. teeb ettepaneku näha tegevuskavas ette ka mitu konkreetset ja ajaliselt piiratud meetet **kõigi keskkonnakahjulike toetuste kaotamiseks 2020. aastaks**. Selle tulemusel vabaneksid rahalised vahendid, mida saaks kasutada teisteks meetmeteks. Lisaks sellele tuleks ELis teatavate toodete ja protsesside jaoks väljatöötatud kokkuhoiueesmärgid ja tõhususstandardeid kohaldada ka rahvusvahelisel tasandil;

C Institutsiooniline raamistik – juhtimise parandamise suunas

35. soovib kujundada ÜRO Keskkonnaprogrammist (UNEP) **Maailma Keskkonnaorganisatsiooni** (WEO). ÜRO Keskkonnaprogrammi muutmine ÜRO spetsialiseeritud asutuseks looks üleilmse mitmepoolse keskkonnaorganisatsiooni, mis oleks kõige paljutöötavam viis rahvusvahelise keskkonnajuhtimise edasiseks parandamiseks. Tal peaksid olema uuendatud ja suuremad volitused ning ta peaks tegutsema võrdväärtel alustel ÜRO teiste spetsialiseeritud asutustega. Lisaks peaks sellel olema rakenduslik pool, mis on detsentraliseeritud piirkondlikul või riiklikul tasandil ning mille eesmärk on anda riikidele, riigist madalama tasandi valitsustele ja kohalikele omavalitsustele otsesemat toetust mitmepoolsete keskkonnakokkulepete tõhusaks rakendamiseks, näiteks kliimamuutuste või bioloogilise mitmekesisuse vallas;

36. teeb samuti ettepaneku luua olemasoleva Säästva Arengu Komisjoni asemel **Säästva Arengu Nõukogu**. Selle eesmärk on saavutada säästva arengu alases töös kõigil tasanditel parem juhtimine, ühine lähenemisviis ja koordineeritus;

37. toetab **säästva arengu eesmärkide** – ja eelkõige pikaajaliste eesmärkide – väljatöötamist aastatuhande arengueesmärkide eeskujul. Laiapõhjaline poliitilise vastutuse võtmine, mis toetub ühistele eesmärkidele, tuleks seejärel panna kirja konkreetsete erieesmärkidenä ja nende mõõtmise viisidena;

38. nõuab, et Rio+20 konverentsil tunnistataks, et juhtimisse tuleb kaasata kõik valitsustasandid alates kohalikust ja riigist madalamast tasandist kuni riigi, piirkonna ja maailma tasandini. Rio+20 konverentsil tuleb võtta sellest tulenevalt kasutusele **mitmetasandilise valitsemise mudel**, mis toetub kõigi valitsustasandite omavahelisele suhtlusele, koosmõjule ja täiendavusele;

39. juhib tähelepanu asjaolule, et Rio konventsioonide raames on viimasel ajal **rohkem tunnustatud** riigist madalama

tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste **eristaatust valitsus-asutustena**, muu hulgas on neid näiteks tunnustatud valitsuse sidusrühmadena Cancúni kokkuleppes ning bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste kümnendal konverentsil vastu võetud otsuses X/22 „Linnade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste bioloogilise mitmekesisuse tegevuskava”. Nimeetatud muutusi toetas aktiivselt ka komitee;

40. leiab, et riigist madalama tasandi valitsustel ja kohalikel omavalitsustel peab riigivalitsuste ja ÜRO asutuste kõrval olema **koht säästva arengu institutsioonilises raamistikus** asjakohaste, täielikult tunnustatud valitsussektori osalejatena. Rio+20 konverentsil tuleks kasutada võimalust kohandada nn põhigruppide olemasolevaid struktuure, et võtta arvesse alates 1992. aastast toimunud arengut – eelkõige kohalike omavalitsuste ja riigist madalama tasandi valitsuste rollis – näiteks uue, kaasava kategooria „valitsussektori osalejad” loomisega. Komitee väljendab kahetsust selle üle, et praeguses rahvusvahelises juhtimisstruktuuris seab riigist madalama tasandi valitsuste esindatus ÜRO organites nad hoolimata nende erilise ja üha kasvavast rollist valitsemises samale pulgale kodanikuühiskonna, ettevõtete või teiste rühmadega, mida määratletakse pigem sotsiaal-majanduslike kriteeriumide alusel kui lähtuvalt nende rollist valitsemisüsteemis;

41. soovib anda sellega seoses Rio+20 konverentsil ÜRO Keskkonnaprogrammile (või tulevasele Maailma Keskkonnaorganisatsioonile) või Säästva Arengu Nõukogule volitused luua **uue struktuurina riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste alaline komitee, mis võtab asjakohaselt arvesse mitmetasandilist valitsemist** ning on alaliseks mehhanismiks kogu maailma riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsustega konsulteerimiseks ja koostöö tegemiseks. Seejuures võiks eeskujuks olla Regioonide Komitee;

42. tunnistab, et riigist madalama ja kohaliku tasandi ülesanded ja rollid on väga erinevad nii Euroopa Liidu siseselt kui ka üleilmset ning **riigist madalama tasandi valitsemise ja kohalike omavalitsemise** arenevad pidevalt edasi. Seepärast on vaja riigist madalama tasandi valitsuste ja kohalike omavalitsuste võimalikult ulatuslikul kaasamisel jätkusuutliku ühiskonna kujundamisse neid erinevusi meeles pidada;

43. rõhutab, kui oluline on luua säästva arengu alases töös üleilmset **ühtset lähenemisviisi ja koordineeritust**. Selles protsessis on linnad ja riigist madalama tasandi valitsused peamised osalejad. Ühed olulised kooskõlastamise ja kogemuste vahetamise platvormid on **linnapeade pakt, Agenda 21 tegevuskavad ja säästva arengu strateegiad**;

44. rõhutab, et Euroopa Komisjoni keskendumine erasektorile ei tohiks juhtida tähelepanu kõrvale vajaduselt, et Rio+20 konverents, EL ja liikmesriigid edendaksid säästva arengu juhtimist riigist madalama tasandi asutuste ja kohalike ametiasutuste tasandil, sealhulgas kodanike mõjuvõimu suurendamist;

45. rõhutab, kui oluline on seada **kodanikud** jätkusuutliku ühiskonna suunas liikumisel **esmatähtsaks**. Seega peavad selle protsessi eesmärgid ja meetmed olema kohandatud erinevate kohalike oludega. Nii füüsiliste ja finantsmeetmete kui ka tarbimise ja käitumise muutmise üle peetav dialoog peab lähtuma riigist madalama ja kohaliku tasandi konkreetsetest oludest. Vaja on meetmeid toetamaks kodanike otsest osalemist jätkusuutliku ühiskonna poole püüdlamise töös, näiteks:

- töötada välja konsulteerimismudeleid ning luua kohtumispaiku arutelude pidamiseks ja kogemuste jagamiseks,
- toetada riigist madalama ja kohaliku tasandi arenguprojekte nii riiklikult kui ka rahvusvaheliselt,
- suurendada teadmisi ja tõsta teadlikkust vajadusest ühiste jõupingutuste järele, millega saavutada jätkusuutlik ühiskond;

46. sooviks näha, et Rio+20 konverentsil toetataks **keskkonnademokraatia üleilmset edendamist**. Seda võiksid teha Århusi konventsiooni osapooled, korrates Rio+20 konverentsil oma tahet avada konventsioon kogu maailmale, kuid seda võiks teha ka muul viisil – näiteks toetades Århusi konventsiooni sarnaste teiste piirkondlike konventsioonide kehtestamist või algatades läbirääkimisi üleilmse konventsiooni üle Rio deklaratsiooni 10. põhimõtte alusel ⁽²⁾;

47. soovib näha **Agenda 21 programmi** edasiarendamist ja taaselustamist. Rio+20 konverentsil tuleks määratleda tulevased juhtimisraamistikud, mis on vajalikud Agenda 21 kohaliku programmi edasiarendamiseks. Agenda 21 kohalik programm, mis sai alguse pärast 1992. aasta Rio konverentsi, on hea näide kohaliku tasandi protsessist, mis on andnud häid ja püsivaid tulemusi nii konkreetsete meetmete näol kui ka ühiskonnaliikmete suurema teadlikkuse näol säästvuse küsimustest ning samuti nende ulatuslikuma osalemise näol kõnealuses valdkonnas. Kodanike teadlikkus ja osalemine on Agenda 21 kohaliku programmi alus. Paljudel juhtudel on Agenda 21 kohalik programm aidanud luua uusi keskkonnahoidlikke töökohti;

48. soovib eelkõige näha suuremat **toetust teadmistele** riigist madalamal ja kohalikul tasandil. Selleks et jätkusuutliku ühiskonna poole püüdlamise töö oleks tõhus, vajavad kõik osalejad lihtsalt kasutatavat planeerimise ja otsuste tegemise lähtealust. See on oluline ka jätkusuutliku ühiskonna poole püüdlamise töös saadud tulemuste ja kogemuste järelmeetmete, hindamise ja tagasiside jaoks;

49. loodab, et Euroopa Komisjon **edendab ja tugevdab** oma jätkuvas Rio+20 konverentsi ettevalmistamise töös **dialoogi** Regioonide Komitee ja selle liikmetega. Komitee loodab, et Rio+20 konverentsi ELi delegatsiooni koosseisu arvatakse ka sobiv arv Regioonide Komitee esindajaid.

Brüssel, 15. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

⁽²⁾ Rio keskkonna- ja arengudeklaratsiooni 10. põhimõtte, ÜRO keskkonna- ja arengukonverents 1992 – vt <http://www.un.org/documents/ga/conf151/aconf15126-1annex1.htm>.

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

93. ISTUNGJÄRK 14. JA 15. DETSEMBER 2011

Regioonide Komitee aramus „Uus mitmeaastane finantsraamistik pärast 2013. aastat”

(2012/C 54/08)

REGIOONIDE KOMITEE

- leiab, et väljapakutud rahastamistaset tuleks vaadata kui absoluutset miinimumi, mis on vajalik, et liikmesriigid saavutaksid ELi nimel võetud ning aluslepingus ja Euroopa 2020. aasta strateegias fikseeritud eesmärgid;
- kinnitab taas komitee suurt vastuseisu igasugustele makromajanduslikele tingimustele;
- toetab vaid niisuguse nõuetele vastavuse eelkontrolli sisseviimist ELi programmide juhtimisse, mis on vahend, mis aitaks parandada programmide tõhusust, ning kutsub üles käsutama ametliku partnerluslepingu sõlmimist iga liikmesriigi ning tema kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel spetsiaalse nõuetele vastavuse eelkontrolli viisina;
- kinnitab taas komitee vastuseisu väljapakutud tulemusreservile, rõhutades samas, et järelkontroll või vahendite andmise peatamine tuleks kõne alla üksnes selgelt määratletavate tingimustega siis, kui saavutatud tulemused jäävad oodatule tugevasti alla;
- toetab mitmeaastases finantsraamistikus toodud ettepanekut luua uus „üleminekukategooria” piirkondadele;
- rõhutab, et väljapakutud vastuvõtuvõime ülempiiri tagajärjel ei tohiks eraldiste tase üheski liikmesriigis langeda madalamale tegelike kulutuste tasemest 2007.–2013. aastal;
- kutsub üles kaasama Euroopa Ühendamise Rahastust rahastatavate infrastruktuuriprojektide järelevalvesse ja haldamisse olulisel määral kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi;
- tervitab seda, et mitmeaastases finantsraamistikus suurendatakse märkimisväärselt assigneeringuid teadusele ja innovatsioonile;
- tervitab kohustust muuta ühine põllumajanduspoliitika keskkonnahoidlikumaks ning ettepanekuid, mis on seotud maksete võrdsema jaotuse ja otsetoetustele ülemmäära kehtestamisega;
- väljendab kahetsust, et maaelu arengu eelarve jääb endiselt ebaproportsionaalselt väikeseks võrreldes otsetoetustele eraldatavate vahenditega;
- ei leia, et ELi rahastamise suuri valdkondi, nagu Euroopa Arengufond, Globaliseerumisega Kohanemise Fond, ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES) algatus, tuleks finantseerida väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku;
- on veendunud, et ELi omavahendite loomine peaks asendama liikmesriikide makseid ning väljendab toetust komisjoni ettepanekutele kehtestada uus käibemaksupõhine tulubaas ja üleeuroopaline kordineeritud finantstehingumaks.

Raportöör	Flo CLUCAS (UK/ALDE), Liverpooli linnavolikogu liige
Viitedokumendid	<p>Euroopa Komisjon, (2011), „Euroopa 2020. aasta strateegia aluseks olev eelarve” komisjoni teatis,</p> <p>KOM(2011) 500 lõplik</p> <p>Euroopa Komisjon, (2011), „Ettepanek: nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020”,</p> <p>KOM(2011) 398 lõplik – 2011/0177 (APP)</p> <p>Euroopa Komisjon, (2011), „Ettepanek: nõukogu otsus Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta”</p> <p>KOM(2011) 510 lõplik – 2011/0183 (CNS)</p> <p>Euroopa Komisjon, (2011), „Ettepanek: nõukogu määrus, millega kehtestatakse Euroopa Liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed”</p> <p>KOM(2011) 511 lõplik – 2011/0184 (APP)</p> <p>Euroopa Komisjon, (2011), „Ettepanek: nõukogu määrus meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahanõudluse rahuldamiseks vajalike meetodite kohta”,</p> <p>KOM(2011) 512 lõplik – 2011/0185 (CNS)</p>

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE:

Üldine eelarvemethodika

1. tervitab Euroopa Komisjoni 29. juuni 2011. aasta ettepanekute avaldamist mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2014–2020, mitmeaastase finantsraamistiku rakendamist käsitleva nõukogu määruse kohta, institutsioonidevahelise kokkuleppe kohta eelarveküsimustes ja ELi omavahendite süsteemi paketi kohta. Komitee leiab, et need ettepanekud moodustavad kokku usaldusväärse aluse ELi tulevaste prioriteetide rahastamiseks ja kindla lähtebaasi edasiste arutelude algatamiseks;

2. leiab, et kuigi ELi eelarve on piiratud, on see ELi väljakutsetega toimetulekuks väga tähtis. Võrreldes riikide eelarvetega on ELi eelarve eripära selle antav lisaväärtus ja võimendav efekt ning asjaolu, et ELi eelarvest kuni 94,5 % moodustavad investeerimiskulud ja vaid 5,5 % halduskulud. Komitee leiab seetõttu, et eelkõige riikide rahandusministeeriumides on vaja uut suhtumist, mille kohaselt ELi põhiülesandeid nähtaks investeringute ja mitte kulutustena. Mitmeaastases finantsraamistikus tuleks taotleda mitte ainult finantstõhusust ja suutlikkust, vaid püüelda ka demokraatliku valitsemise ja läbipaistvuse mudeli poole;

3. tunnustab eelkõige liikmesriikides praegu esinevate majanduslike ja sotsiaalsete raskuste tõsidust ja rõhutab, et ELi eelarve, Euroopa 2020. aasta strateegia ja Euroopa majanduse juhtimine peaksid toimima koos koordineeritud viisil, et edendada

stabiilsust, jätkusuutlikku majanduskasvu, keskkonnakaitset, sotsiaalset heaolu ja territoriaalset ühtekuuluvust ning taastada usk Euroopa integratsiooni;

4. toetab mitmeaastase finantsraamistiku 2014–20 peamisi põhimõtteid, sealhulgas tulemustele keskendumist, muudest allikatest pärit investeringute kasutamist finantsvõimendusena ning eelkõige rakendamise lihtsustamist, sealhulgas mitmete rahastamisprogrammide ühendamist. Eelkõige tuleks rõhku panna neile rühmadele, kellel on probleeme juurdepääsuga ELi rahastamisvahenditele. Seepärast kutsub komitee üles laiendama rahastamisega seotud teavitus- ja edendustegevust ning ELi tasandil pakutavaid nõustamisteenuseid;

5. juhib tähelepanu sellele, et mitmeaastase finantsraamistiku kujundamisele ja rakendamisele võib kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasabi suuresti kasuks tulla. Vastutus avalike investeringute eest lasub nii kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel kui ka keskvalitsusel. Niisiis ei etenda nad väärtuslikku rolli mitte ainult ELi rahastatud projektide juhtimisel, vaid ka juurdepääsu võimaldamisel rahastutele ja koordineerituse tagamisel eri rahastute vahel;

6. leiab seetõttu, et mitmetasandilise valitsemise edendamisele saab mitmeaastase finantsraamistiku kujundamise ja rakendamise kaudu märkimisväärselt kaasa aidata. Selleks otstarbeks kutsub komitee komisjoni üles kaaluma uusi tööviise ja partnerlusvormi kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, mis oleksid oluline osa kõigist mitmeaastase finantsraamistikuga seotud uutest valitsemis- ja finantseerimisvormidest;

7. väljendab kahetsust, et komisjoni ettepanekus ei ole omistatud olulist rolli võrdsusele ja soolisele võrdõiguslikkusele, ning innustab liikmesriike ja Euroopa Parlamenti tegema tööd soolist võrdõiguslikkust arvestava ELi eelarve nimel;

— *Eelarve tase, struktuur, kestus*

8. kordab, et ELil peab olema ELi kogurahvatulust⁽¹⁾ vähemalt 1 % moodustav usaldusväärne eelarve, et saavutada Euroopa Liidu peaesmärgid vastavalt Euroopa 2020. aasta strateegiast ja kohapealsetest tingimustest tulenevatele konkreetsetele vajadustele. Komitee leiab, et 1,025 miljardi euroga ehk 1,05 %-ga kogurahvatulust on kõnealused ettepanekud häda-vaevu saavutatavad;

9. leiab, et väljapakutud rahastamistaset tuleks vaadata kui absoluutset miinimumi, mis on vajalik, et liikmesriigid saavutaksid ELi nimel võetud ning aluslepingus ja Euroopa 2020. aasta strateegias fikseeritud eesmärgid. Olles välja pakkunud tagasihoidliku mitmeaastase finantsraamistikuga, mis on reaalses kooskõlas praeguse finantsraamistikuga, peavad Euroopa Komisjon ja parlament nüüd andma Regioonide Komitee tugeval toetusel endast parima, et kaitsta ettepanekus sisalduvat taset kärbeta eest läbirääkimiste etapis;

10. tervitab asjaolu, et eelarverubriike on ümber nimetatud, et nad kajastaksid paremini Euroopa 2020. aasta strateegia prioriteete, kuid väljendab kahetsust, et ei ole kasutatud võimalust paigutada kõik territoriaalset arengut edendavad ELi rahastud üheainsa rubriigi alla;

11. märgib lisaks, et komisjon ei ole kasutanud võimalust liikuda kümneaastase eelarveperioodi suunas, kuid tervitab võimalust minna sellele tsüklile üle alates 2020. aastast, tagades stabiilsuse, pikaajalise rahastamise ja parema demokraatliku järelevalve;

— *Eelarvepaindlikkus, vahehindamine, tingimused*

12. väljendab kahetsust paindlikkuse puudumise pärast praeguses eelarves ja rõhutab vajadust suurema paindlikkuse järele, et liigitada assigneeringuid edaspidi rubriikide piires;

13. kahetseb, et ei mainita võimalust viia kasutamata assigneeringud või varud üle ELi paindlikkusreservi selle asemel, et neid liikmesriikidele tagastada;

14. võtab teadmiseks ettepaneku esitada 2016. aastal hinnang mitmeaastase finantsraamistikuga rakendamise kohta, kuid rõhutab, et selle asemel tuleks 2017. aastal esitada täielik vahearuanne (mis sisaldab väljapakutud hindamist) koos võimalusega kohandada kulutusi teatud ulatuses vastamaks esilekerkivatele prioriteetidele;

15. kinnitab taas komitee suurt vastuseisu igasugustele makromajanduslikele tingimustele, mis võimaldaksid külmutada kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele vahendite eraldamise riigi valitsuse poolt langetatavate majanduslike otsuste tõttu;

16. toetab vaid niisuguse nõuetele vastavuse eelkontrolli sisseviimist ELi programmide juhtimisse, mis on vahend, mis aitaks parandada programmide tõhusust ning hinnata tegelikku tehnilist ja haldussuutlikkust, mitte ELi õiguse rakendamist. Eeltingimusena seatud nõue töötada välja strateegiaid, kavasid või meetmeid ei tohi kaasa tuua eraldiste sõltumist nende strateegiatega, kavade ja meetmete (sealhulgas nende kavade, mida ei kaasrahastata ELi fondidest) hilisemast elluviimisest, et mitte rikkuda proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtteid;

17. kutsub üles käsutama ametliku partnerluslepingu sõlmimist iga liikmesriigi ning tema kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel spetsiaalse nõuetele vastavuse eelkontrolli viisina, mida peaks kontrollima komisjon;

18. rõhutab, et järelkontroll või vahendite andmise peatamine tuleks kõne alla üksnes selgelt määratletavate tingimustega siis, kui saavutatud tulemused jäävad oodatule tugevasti alla. Komitee kutsub arvesse võtma siseriiklike tingimusi juba heakskiidetud maksete tagasinõudmiseks. Samuti tuleb seada sisse tihe koostöö riigiasutuste ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel eesmärgiga kehtestada nimetatud järelkontrolli tingimused ja vältida rahastamise peatamist selliste kriteeriumide alusel, mis ei ole rangelt erapooletud ja mõõdetavad;

19. toonitab, et tulemuste ja eesmärkide osas tuleb kokku leppida koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ja igasugune lisanduv halduskoormus tuleb hoida minimaalsena. Seepärast tuleks praeguselt üksikasjalikult *sisendeid* ja *väljundeid* mõõtvalt süsteemilt üle minna *tulemusi* mõõtvale süsteemile. Nõuetele vastavuse kontrollil põhineva lähenemisviisi praktilist toimimist tuleb sidusrühmadele paremini selgitada;

20. toonitab, et ELi uus mitmeaastane finantsraamistik peab ressursse igati säästvalt kasutama, ning kutsub üles paremini analüüsima ELi eelarve toetusel tehtud investeeringute CO₂-jalajälge;

Eelarverubriik 1 – arukas ja kaasav majanduskasv

— *Ühtekuuluvuspoliitikaga seotud ettepanekud*

21. toetab ühtekuuluvuspoliitika väljapakutud üleeuroopalist olemust, mille kohaselt see kataks kõik piirkonnad, suunates suurema osa vahenditest vaesematele piirkondadele ja võimaldades jõukamatel piirkondadel jätkata oma väljakutsetega toime tulekut. Regioonide Komitee tervitab sõnaselget viidet majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele kõnealuse eelarverubriigi vaheülemäärana, kuid väljendab kahetsust

⁽¹⁾ Kõik eelarvenäitajad viitavad kulukohustustele, mitte maksetele.

selle üle, et ei ole ette nähtud marginaali. See võimaldaks vahendite hulga suurendamist selle vaheülemmäära all, kui mujal on kasutamata vahendeid;

22. märgib samuti, et struktuurifondidele väljapakutud summad (336 miljardit eurot Euroopa Regionaalarengu Fondile, Euroopa Sotsiaalfondile ja ühtekuuluvusfondile, jättes välja Euroopa Ühendamise Rahastu) on 3 % vähem kui praegusel perioodil (347 miljardit eurot). Eesmärk peaks olema tagada struktuurifondi programmide rahastamine, mis muutuks reaalselt kõige vähem võrreldes praeguse perioodiga;

23. taunib ettepanekut, et jõukamad piirkonnad peaksid oma struktuurifondide eraldised, välja arvatud Euroopa Sotsiaalfondi eraldised, „kulutama peamiselt” energiatõhususele, VKEde arengule ja innovatsioonile. Kui iga rakenduskava puhul on vaja teatud rõhuasetusi, siis sellised piirangud ELi tasandil ei taga lisaväärtust, võttes arvesse Euroopa piirkondade mitmekesisust ja nende ees seisvate väljakutsete erinevusi. Peaks olema võimalik vabamalt valida Euroopa 2020. aasta strateegia arvukate temaatiliste eesmärkide hulgast;

24. kinnitab taas komitee vastuseisu väljapakutud 5 %-lisele tulemusreservile ühtekuuluvuspoliitika eelarvest. On oht, et selle tagajärjel tekib olukord, millest ei võida keegi, arvestades, et reservi eraldamisel võetakse aluseks eelnevalt kindlaksmääratud riiklikud assigneeringud. Juhul, kui hindamiskriteeriume ei täideta (selleks võivad olla objektiivsed ja välised põhjused), lähevad tulemusreservi eraldatud summad lihtsalt kaduma. Rakenduskava edukas täitmine on juba iseenesest piisav tasu, ja vahendid tuleks pigem eraldada ennetavatele meetmetele, nagu tehniline abi institutsioonilise suutlikkuse tõstmiseks;

25. toetab mitmeaastases finantsraamistikus toodud ettepanekut luua uus „üleminekukategooria” piirkondadele, kelle SKP on 75–90 % ELi keskmisest, ja tervitab ettepanekut kehtestada turvaabinõud lähenemistoetusele mitte enam kvalifitseeruvate piirkondade jaoks. Rõhutab siiski, et ühtekuuluvuspoliitika usaldusväärset mõjutavad kasutatavad SKP andmed, mis on tegelikult majanduslikest tingimustest mitmeid aastaid maha jäänud;

26. komisjon peab arvesse võtma neid arvukaid piirkondi, mille SKP on vähenenud pärast võrdlusperioodi 2006–2008, kasutades selleks kavandatud finantsraamistikus pakutavat paindlikkust ja rakendades vastavalt mitmeaastase finantsraamistiku kindlaksmääramist käsitleva nõukogu määruse eelnõu artiklile 5 välja pakutud kohandamismenetlust, samuti mitmeaastase finantsraamistiku 2017. aastal toimuva vahehindamise kaudu. Kavandamisdokumentides tuleb arvesse võtta majanduslanguse erinevaid mõjusid piirkondades;

27. kinnitab taas, et Euroopa Sotsiaalfondile peab ELi ühtekuuluvuspoliitikas jääma oma kindel koht. Euroopa Sotsiaalfondi poliitikat on tõepoolest kõige parem rakendada territoriaalsel tasandil integreeritud kohapõhiste programmidega ja mitte eraldiseisvate temaatiliste või valdkonnapõhiste programmidega riiklikul tasandil;

28. rõhutab, kui oluline on edendada võrdsust ja soolist võrdõiguslikkust ELis ja kolmandates riikides Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Arengufondi ja teiste sotsiaalprogrammide kasutusse antud piisavate ressursidega;

29. tervitab ettepanekut hoida ühtekuuluvusfondi vahendeid ühe kolmandiku tasemel kõigist ühtekuuluvuspoliitika vahenditest riiklikul tasandil abikõlblikes liikmesriikides (kus kogurahvatulu on alla 90 % ELi keskmisest);

30. toetab Euroopa territoriaalse koostöö eelarve suurendamist 9 miljardilt eurolt 13 miljardi euroni ja tunnistab INTER-REGI ja teiste programmide märkimisväärset üleeuroopalist lisaväärtust, mis väljendub Euroopa piirkondade suuremas koostöös, et ühiste väljakutsetega koos toime tulla;

31. toetab kindlalt ettepanekut luua strateegiliste suuniste ühtse kogumini viiv ühine strateegiline raamistik peamiste ELi rahastute jaoks, millel on sotsiaalne mõde. Ühine strateegiline raamistik peab aga ulatuma vahendite strateegilisel tasemel koordineerimisest kaugemale, et tagada ühised rakendustavad ja -menetlused rahastuste vahel rakendamise kestel;

32. on nõus seisukohaga, et ühtekuuluvuspoliitika eraldistele tuleb kehtestada ülempiir, mis kajastab iga liikmesriigi tegelikku täitmismäära ja vastuvõtvõimet, kuid rõhutab, et uus ülempiir tuleb seada sellisele tasemele, mis võimaldab rakendada tõhusat ühtekuuluvuspoliitikat kõigis liikmesriikides. Eelkõige ei tohiks väljapakutud vastuvõtvõime ülempiiri tagajärjel eraldiste tase üheski liikmesriigis langeda madalamale tegelike kulutuste tasemest (kohandatud inflatsiooniga) 2007.–2013. aastal;

33. nõuab, et partnerluse põhimõte tuleb muuta reaalsuseks, seda tuleb aktiivselt edendada ja rangelt ellu viia. Komitee tervitab partnerluslepinguid strateegilise planeerimise vahendina, kuid rõhutab, et partnerluslepingute konkreetset väljatöötamisel tuleb austada subsidiaarsust ja pädevuste jaotust liikmesriikides. Seepärast peab nende kehtivusala piirduma ühtekuuluvuspoliitika meetmete ja teiste ÜSRI fondidega. Pädevaid kohalikke ja

piirkondlike omavalitsusi tuleb kohelda riigiasutuste võrdsete partneritena struktuurifondi programmide ja nendega seotud partnerluslepingute ettevalmistamisel, täitmisel, jälgimisel ja hindamisel. Territoriaalsed paktid kohalike, piirkondlike ja riiklike asutuste vahel peaksid samuti olema kättesaadav alternatiiv partnerluskokkulepete formaliseerimiseks koos liikmesriikide valitsustega;

34. kordab taas üleskutset võtta kasutusele ja propageerida kodanikevõlakirju kohaliku arengu toetamiseks. Tänu kodanikevõlakirjadele saaksid ELi toetusega projektid täiendavaid finantsvahendeid eraisikutelt või muudest avalikest rahastutest, kes investeerivad garanteeritud ja õiglase tulu nimel;

35. rõhutab peale selle vajadust arendada kohalikke energialahendusi „arukate linnade” kaudu, kes edendavad puhast ja tõhusat energiamajandust, ning kutsub üles rohkem toetama kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi, tagades neile eelkõige kliimamuutuste vastasele võitlusele suunatud kohalike ja piirkondlike tegevuskavade koostamisel vajaminevad tehnilised eksperditeadmised ning innustades vastastikust viljakat ideede vahetust. Seoses sellega juhib komitee tähelepanu linnapeade pakti keskele tähtsusele. Pakti eelarvet tuleks suurendada, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele saaks pakkuda suuremas ulatuses tehnilisi eksperditeadmisi kliimamuutuste vastasele võitlusele suunatud tegevuskavade koostamiseks ning spetsiifilistele energia ja ressursidega seotud väljakutsetele, nt veepoliitikaga tegelemiseks;

— Euroopa Ühendamise Rahastu

36. võtab teadmiseks ettepaneku 40 miljardi euro suunamise kohta Euroopa Ühendamise Rahastule, et toetada üleeuroopalise tähtsusega transpordi, energia ja IKT infrastruktuuride investeringuid, ja leiab, et kitsaskohtade kõrvaldamine neis võrkudes annaks ühiskonnale märkimisväärset lisaväärtust. Siiski on selliste infrastruktuuriprojektide järelevalvesse ja haldamisse vaja olulisel määral kaasata kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi, mis praegu väljapakutud tsentraliseeritud juhtimise raames ei ole aga ette nähtud;

37. tuletab meelde komitee toetust ELi projektivõlakirjade kasutuselevõtule, et rahastada infrastruktuure, ja meenutab, et need võlakirjad võivad anda väga tulusa võimendava efekti ELi eelarvele. Niisuguseid vahendeid tuleks aga pidada väärtuslikuks täienduseks struktuurifondide poolt antavatele toetustele, mitte nende aseaineks;

— Teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamine: „Horisont 2020”

38. leiab, et ühenduse praegused teadusele eraldatud eelarvevahendid ei ole piisavad ja seetõttu tervitab seda, et mitmeaastases finantsraamistikus suurendatakse assigneeringuid teadusele ja innovatsioonile (53 miljardilt eurolt 80 miljardi euroni). See viib Euroopa Liidu lähemale Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärgile investeerida 3 % SKP-st teadustegevusse ja innovatsiooni, kooskõlas „Innovatiivse Liidu” loomisega. Komitee

kutsus üles tugevdama „teadmiste piirkonna” programmi, kuid peab eluliselt vajalikuks kiirendada teadussaavutuste juurutamist turul. Komitee toetab ideed suurendada toetust, mis on kättesaadav klasterite algatustele ja teistele kohalikele partnerlustele, mis aitavad innustada innovatsioonipotentsiaali;

39. toetab teadusuuringute ja innovatsiooni ühise strateegilise raamistiku „Horisont 2020” loomist, kuna see võib lihtsustada ja koondada selle valdkonna eri rahastamisprogramme, nagu teadusuuringute raamprogramm ning konkurentsivõime ja innovatsiooni programm. Regioonide Komitee juhib siiski tähelepanu sellele, et teadusuuringute ja innovatsiooni ühine strateegiline raamistik peaks olema hästi koordineeritud ja kooskõlas territoriaalsete fondide jaoks väljapakutud ühise strateegilise raamistikuga;

— Haridus, koolitus ja noored

40. tervitab asjaolu, et ettepanekus soovitakse eraldada rohkem vahendeid ELi konkreetsetele programmidele hariduse, koolituse, noorsootöö (sealhulgas spordi) valdkonnas, kogusummas 15 miljardit eurot. Neid programme täiendavad eraldised Euroopa Sotsiaalfondist. Komitee tervitab eeskätt rõhuasetust praeguste noorsoo-, haridus- ja koolitusprogrammide valiku ratsionaliseerimisele ja lihtsustamisele, et lisaks menetluse lihtsustamisele loodaks üks integreeritud programm. Siiski ei peaks programm „Euroopa haridus” olema suunatud vaid kõrgkoolides õppijatele, vaid käsitlema ka kooli poolelijätjate kompleksset probleemi, milles kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on täita oluline roll. Peale selle rõhutab komitee loome- ja kultuurisektori kasvavat majanduslikku ja sotsiaalset tähtsust ning vajadust neid valdkondi Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi raames piisaval määral toetada;

41. on seisukohal, et toetusprogrammide ümberkorraldamisel on jätkuvalt tungivalt vajalik näha ette toetus, mis on suunatud noorte konkreetsetele vajadustele. See uus integreeritud programm peaks tuginema praeguse programmi „Aktiivsed noored” positiivsetele alustele. See peaks kooskõlas ELi noortestrategiaga edendama lisaks noorte ja erialaspetsialistide vahetuse arendamisele ka noorte suuremat osalemist Euroopa demokraatlikus elus;

Eelarverubiik 2 – Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad

42. märgib, et nagu struktuurifondide puhulgi, vähendatakse ka ühise põllumajanduspoliitika vahendeid 396 miljardilt eurolt 372 miljardi euroni. Märgib siiski, et ühise põllumajanduspoliitika, mis katab nii I kui II sammast, osa jääb eelarves ikkagi suuremaks kui struktuurifondidele eraldatav 336 miljardit eurot;

43. leiab, et arvestades pakulist nõuet, et ühine põllumajanduspoliitika ei pea täitma üksnes toiduvajadust, vaid peab aitama saavutada ka Euroopa Liidu põhieesmärke, tuleks see viia paremasse kooskõlla Euroopa 2020. aasta strateegiaga, et võimaldada põllumajandustootjatel saada piisavaid ja õiglasel alusel toetusi, et nad saaksid pakkuda selliseid avalikke hüvesid

nagu parem toiduga kindlustatus, loodusvarade jätkusuutlik majandamine, bioloogilise mitmekesisuse kaitse, kliimamuutustega toimetulek ja maapiirkondade taaselistamine üldiselt;

44. tervitab iseäranis asjaolu, et komisjon ei ole otsustanud ELi rahastuid rohkem killustada, luues näiteks eraldi valdkondliku fondi kliimamuutuste tarbeks, vaid on selle asemel valinud integreerituma üldise lähenemise, muutes 30 % I samba kulutustest keskkonnahoidlikeks. Siiski rõhutab komitee, et keskkonnasäästlikkuse suurendamine ei tohi õdnestada liikmesriikide põllumajanduse keskkonnaprogramme;

45. pooldab kohustust muuta ühine põllumajanduspoliitika keskkonnahoidlikumaks ning soovib, et ühise põllumajanduspoliitika keskkonnahoidlikumaks muutmine hõlmaks toetuse-saajatele selgete, kohustuslike ja üksikasjalike kriteeriumide kehtestamist seoses mullakaitsega ja põhjavee tõhusa kasutusega ning meetmeid kõigi keskkonnakahjulike toetuste kaotamiseks;

46. tervitab ettepanekuid, mis on seotud maksete võrdsema jaotuse ja otsetoetustele ülemmäära kehtestamisega. See peaks viima toetuste õiglasema jaotumiseni liikmesriikide vahel. Komitee toetab täielikult ettepanekut lubada suuremat paindlikkust ühise põllumajanduspoliitika kahe samba – otsetoetused ja maaelu areng – vahel;

47. väljendab muret selle pärast, et ettepanek luua 3,5 miljardi euro suurune „reserv põllumajandussektori kriisoluksordade tarbeks” ja Globaliseerumisega Kohanemise Fondi suurem ulatus tähendab, et komisjon eelistab pigem reaktiivseid kui ennetavaid meetmeid, ja komitee on seisukohal, et kriisidega toimetulekuks tuleks kasutada eelarve suuremat paindlikkust selle asemel, et luua järjest rohkem erinevaid reserve, fonde ja hädaabimeetmeid väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku. Seoses sellega leiab komitee, et ühise põllumajanduspoliitika elujõulisus on lahutamatu seotud turgu reguleerivate mehhanismide säilitamisega, et võidelda hinnakõikumisega ning tagada nii tootjatele kui ka tarbijatele stabiilsed hinnad;

48. väljendab kahetsust, et maaelu arengu eelarve (90 miljardit eurot) jääb endiselt ebaproportsionaalselt väikeseks võrreldes otsetoetustele eraldatavate vahenditega, kuid tervitab asjaolu, et Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond seotakse tihedamalt teiste territoriaalsete fondidega ühises strateegilises raamistikus. Ühist põllumajanduspoliitikat ja ühtekuuluvuspoliitikat ei saa vaadelda üksteisest eraldiseisvatena, vaid neid tuleb omavahel senisest paremini koordineerida. Seoses teljepõhise lähenemisviisi kaotamisega rõhutab komitee, et muudele, mitte-põllumajanduslikele projektidele, nt sotsiaalse kaasatuse edendamisele, vaesuse vähendamisele ja maapiirkondade majanduse arendamisele (uus prioriteet 6) ei tohi tulevikus pöörata vähem tähelepanu;

49. kutsub üles jätkama enim puudustkannatavatele isikutele ette nähtud Euroopa toiduabi programmi vähemalt praeguse

programmiperioodiga samal tasemel. Kui programm liigub ühise põllumajanduspoliitika pädevusvaldkonnast Euroopa Sotsiaalfondi pädevusvaldkonda, peaksid ka rahastamisvahendid eelarvestruktuuris vastavalt liikuma;

50. tunneb muret, et kalanduspoliitika kaasamine integreeritud merenduspoliitikasse Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi raames võib viia kalandusettevõtetele eraldatavate assigneeritud taseme vähendamisele. Selline vähendamine on kohatu, võttes arvesse kalanduse valdkonnas olevaid väljakutseid;

51. rõhutab LIFE+-programmi väärtust ja tervitab selle vahendite suurendamist 3,2 miljardi euron;

Eelarverubriik 3 – julgeolek ja kodakondsus

52. tervitab eelarveettepanekuid selle rubriigi kohta ja rõhutab piisavate vahenditega rände-, varjupaiga- ja julgeolekueelarve tähtsust. Komitee rõhutab eelkõige vajadust koordineeritud lähenemise järele Euroopa Liidu välispiiride haldamisel ja tervitab samme Euroopa ühise varjupaigasüsteemi väljaarendamiseks: see on selgelt valdkond, kus ELi tasandi koostöö on ainus lahendus. Tuleb aga saavutada hoolikas tasakaal ühelt poolt julgeoleku (sh sisejulgeoleku) ja piiridega seotud kulutuste ning teiselt poolt siserändajate integreerimise ja varjupaigataotlejate vastuvõtutingimustega seotud kulutuste vahel, kus kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegevusel on selge lisaväärtus;

53. rõhutab, kui oluline on piisavate vahendite eraldamine põhiõiguste, demokraatia ja kodanikuaktiivsuse edendamiseks Euroopa kodakondsuse kujundamise püüdlustes, ning peab seega ülimalt tähtsaks Kodanike Euroopa programmis rõhutatud partnerlusi, millega toetatakse ELi tasandi kodanikuühiskonda;

54. leiab, et ELi julgeolek on selgelt seotud demokraatia edendamise, heade valitsemistavade ja õigusriiklusega nii ELis endas kui ka kolmandates riikides ning et Euroopa Liit peab neid väärtusi kogu maailmas edendama;

55. rõhutab ELi rahvatervise programmile 396 miljoni euro eraldamise tähtsust ja toonitab, et piisavalt vahendeid tuleb eraldada sotsiaalse, bioloogilise ja tehnoloogilise innovatsiooni heaks tervishoiuteenuste alal. Komitee märgib tervishoiu ja sotsiaalhoolekande olulisust märkimisväärsete tööhõive edendajatena tulevikus ja seetõttu rõhutab, et tervisealase ebavõrdsusega tegelemist tuleb käsitleda eelarveprioriteedina;

56. toonitab, kui võrd tähtis on eraldada programmile „Loov Euroopa” kavandatud 1,6 miljardit eurot, ja rõhutab, et kõigile loome- ja kultuurisektoris tegutsejatele, kes annavad olulise panuse 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisse, tuleb tagada ligipääs piisavale rahastamisele;

Eelarverubriik 4 – Globaalne Euroopa

57. tunnistab, et ELil on märkimisväärne osakaal rahvusvahelisel tasandil, suurem kui üksikutel liikmesriikidel kokku, ning et ELi ees seisvad väljakutsed nõuavad globaalset reageerimist. Komitee tervitab seetõttu suurendatud assigneeringuid naabruspoliitikale ja arengukoostööle (36 miljardit eurot);

58. toetab komisjoni ettepanekut vahendeid laienemise kontekstis ratsionaliseerida, luues ühe ühinemiseelse koondvahendi;

59. kordab oma üleskutset võimaldada Euroopa naabruspoliitika riikide kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel saada rahalist toetust asjaomastes organites osalemise eest;

60. rõhutab oma pühendumist vaesuse vähendamisele ja eelkõige aastatuhande arengueesmärkidele, mis on vaja saavutada 2015. aastaks, ja toetab eesmärki suunata 0,7 % liikmesriikide SKP-st arengumaade abistamisele. Rõhutab eeskätt tähtsat rolli, mida EL etendab koordineeritud lähenemise tagamisel humanitaarabi osutamisele, ja kutsub kõiki liikmesriike üles rakendama meetmeid, et tagada oma arengulubadustest kinnipidamine;

Eelarverubriik 5 – Haldus

61. rõhutab vajadust pidevalt otsida ja sisse viia haldussuutlikkuse tõstmise säästumeetmeid kõigis ELi institutsioonides ja nõuandeorganites, õhnestamata olulist rolli, mida nad etendavad üleeuroopaliste eesmärkide poole püüdluses;

62. rõhutab, et olulist kokkuhoidu võib saavutada restruktureerimise ja institutsioonidevahelise koostöö ning samuti institutsioonide tegevuse parema korralduse kaudu integreeritud e-lahenduste kasutuselevõtu abil;

Rahastud väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku ja parandusmeetmed

63. ei leia põhimõtteliselt, et ELi rahastamise suuri valdkondi, nagu Euroopa Arengufond, Globaliseerumisega Kohanemise Fond, ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES) algatus, ega muid vahendeid, mille kulud kokku moodustavad 58 miljardit eurot ELi vahendeid, tuleks finantseerida väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku. See piirab parlamentaarset demokraatiat ja kahjustab läbipaistvust. Põhimõtteliselt tuleks kõigi ELi rahaliste vahendite üle pidada arutelusid mitmeaastase finantsraamistikuga võrdsetel alustel. See hõlmaks ka vahendeid, mida kavandatakse pikemas perspektiivis või mida võidakse mitte kasutada;

64. toetab tagasimaksete ja korrigeerimiste väga keerulise süsteemi lubatud lihtsustamist ja tervitab asjaolu, et uued kindlasummalsed korrigeerimised on ajaliselt piiratud. Samuti tervitab komitee komisjoni ettepanekut asendada olemasolevad tagasimaksete süsteemid üldise korrigeerimismehhanismiga. Selle korrigeerimismehhanismiga tuleb igal juhul tagada, et asjaomased arvud ei suurene ja et kokkuvõttes saavutatakse liikmesriikide vahel õiglane tasakaal. Terve rida korrigeerimismehhanisme lõpeb automaatselt 2013. aastal, kuid Ühendkuningriigile võimaldatud korrigeerimisel ja sellega seotud tagasimaksetel, mis võimaldati Saksamaale, Madalmaadele, Austriale ja Rootsil, ei ole veel lõpptähtaega. Regioonide Komitee leiab siiski, et korrigeerimismehhanismide ülevaatamist saab läbi viia ainult siis, kui tegeletakse ka nende korrigeerimismehhanismide algpõhjustega;

ELi omavahendid

65. on veendunud, et ELi omavahendite loomine peaks asendada liikmesriikide makseid, ja tuletab meelde, et kõik liikmesriigid ja parlamendid on alla kirjutanud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 311, mille kohaselt tuleb ELi eelarvet finantseerida täielikult omavahenditest. Seega toetab komitee algatusi, millega vähendatakse liikmesriikide otsemakseid ELi eelarvesse, suurendades samas ELi omavahendeid, mida saaks suunata tulevaste väljakutsetega tegelemiseks;

66. väljendab seetõttu toetust komisjoni ettepanekutele kehtestada uus käibemaksupõhine tulubaas. Need ettepanekud on ambitsioonikad, kuid väga vajalikud;

67. tervitab ettepanekut kehtestada üleeuroopaline koordineeritud finantstehingumaks. Finantssektori maksustamine oleks oluline panus suurema õigluse saavutamisse ja piiraks finantstegevuste, eelkõige spekulatsioonide hulka;

68. leiab, et kõigi ELi eelarvet finantseerivate uute süsteemide puhul tuleks tagada õigluse, majandusliku stabiilsuse, solidaarsuse, läbipaistvuse ja lihtsuse põhimõtted ning neid tuleks kohaldada kõigi liikmesriikide suhtes. Peale selle on enne otsust uute omavahendite kohta vaja põhjalikult hinnata nende mõju ja teostatavust. Mis veelgi tähtsam, tuleb algatada arutelu liikmesriikides, kaasates aktiivselt ka kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi;

Menetlus ja ajakava

69. tervitab asjaolu, et mitmeaastane finantsraamistik sisaldab erisätteid juhuks, kui seda 2012. aasta lõpuks vastu ei võeta, kuid mõonab, et see võib takistada õigeaegset kokkuleppe saavutamist raamistiku üle. Regioonide Komitee soovib ELi institutsioonidel seetõttu jõuda ettepanekute osas kokkuleppele etteantud ajalisel raamistikul;

70. väljendab kahetsust, et Euroopa Parlamendile antakse ainult õigus mitmeaastane finantsraamistik heaks kiita, mitte täielikku kaasotsustamisõigust, mis tähendab, et parlament ei saa ettepanekuid formaalselt muuta, ning kutsub seetõttu nõukogu ja komisjoni üles kaasama Regioonide Komiteed ja parlamenti võimalikult ulatuslikult tugevdatud koostöömehhanismide loomisse;

71. võib kõnealuse arvamuse üle vaadata 2012. aastal mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste käigus.

II MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Muudatusettepanek
Võttes arvesse piisava prognoositavuse vajadust keskpika tähtajaga investeeringute ettevalmistamisel ja rakendamisel, peaks finantsraamistiku kestus olema alates 1. jaanuarist 2014 seitse aastat ning vahepeal tuleks teha finantsraamistiku rakendamise vahehindamine. Kõnealuse hindamise tulemusi tuleks arvesse võtta finantsraamistiku kehtivuse viimase kolme aasta jooksul.	Võttes arvesse piisava prognoositavuse vajadust keskpika tähtajaga investeeringute ettevalmistamisel ja rakendamisel, peaks finantsraamistiku kestus olema alates 1. jaanuarist 2014 seitse aastat ning vahepeal tuleks teha finantsraamistiku rakendamise vahearuandehindamine. Kõnealuse hindamise aruande tulemusi tuleks arvesse võtta finantsraamistiku kehtivuse viimase kolme aasta jooksul.

Motivatsioon

Vt arvamuse eelnõu punkt 13.

Nõukogu sekretariaat esitas Regioonide Komiteele 24. oktoobril 2011 konsulteerimistaotluse teemal „Ettepanek: nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020” (KOM(2011) 398 lõplik). Kõnealune arvamuse eelnõu on vastus nimetatud konsulteerimistaotlusele.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Muudatusettepanek
Liikmesriikidele eraldatavad vahendid, millega toetatakse ühtekuuluvust majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks, määratakse kindlaks 2011. aasta kevadel koostatud siseriikliku koguprodukti (edaspidi „SKP”) prognoosi alusel. Seoses prognooside ebakindluse ja neile liikmesriikidele avalduva mõjuga, kelle vahendeid on piiratud, tuleks teha vahehindamine, et võrrelda prognoositud ja tegelikku SKPd ja nende mõju eraldatavatele vahenditele. Juhul kui 2014.–2016. aasta SKP erineb 2011. aasta prognoosist rohkem kui +/- 5 %, tuleb 2018.–2020. aastaks asjaomastele liikmesriikidele ettenähtud vahendeid kohandada. Tuleb ette näha kõnealuse kohandamise eeskirjad.	Liikmesriikidele eraldatavad vahendid, millega toetatakse ühtekuuluvust majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks, määratakse kindlaks 2011. aasta kevadel koostatud siseriikliku koguprodukti (edaspidi „SKP”) prognoosi alusel. Seoses prognooside ebakindluse ja neile liikmesriikidele avalduva mõjuga, kelle vahendeid on piiratud, tuleks teha vahearuandehindamine, et võrrelda prognoositud ja tegelikku SKPd ja nende mõju eraldatavatele vahenditele. Juhul kui 2014.–2016. aasta SKP erineb 2011. aasta prognoosist rohkem kui +/- 5 %, tuleb 2018.–2020. aastaks asjaomastele liikmesriikidele ettenähtud vahendeid kohandada täiendavate vahendite abil, mis suunatakse piirkondadesse, mille SKP on kõige enam vähenenud. Tuleb ette näha kõnealuse kohandamise eeskirjad.

Motivatsioon

Vt arvamuse eelnõu punkt 20.

Nõukogu sekretariaat esitas Regioonide Komiteele 24. oktoobril 2011 konsulteerimistaotluse teemal „Ettepanek: nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020” (KOM(2011) 398 lõplik). Kõnealune arvamuse eelnõu on vastus nimetatud konsulteerimistaotlusele.

Muudatusettepanek 3

Artikkel 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Muudatusettepanek
Juhul kui selgub, et mis tahes liikmesriigi 2014.–2016. aasta summeeritud sisemajanduse koguprodukt (edaspidi „SKP”) erineb rohkem kui +/- 5 % 2011. aasta prognoosist, mille alusel määrati kindlaks aastateks 2014–2020 liikmesriikides ühtekuuluvuse toetamiseks ettenähtud vahendid, kohandab komisjon 2018. aasta tehnilise kohanduse käigus summasid, mis on asjaomasele liikmesriigile kõnealusel ajavahemikul ühtekuuluvuse toetamiseks ette nähtud.	Juhul kui selgub, et mis tahes liikmesriigi 2014.–2016. aasta summeeritud sisemajanduse koguprodukt (edaspidi „SKP”) erineb rohkem kui +/- 5 % 2011. aasta prognoosist, mille alusel määrati kindlaks aastateks 2014–2020 liikmesriikides ühtekuuluvuse toetamiseks ettenähtud vahendid, kohandab komisjon 2018. aasta tehnilise kohanduse käigus summasid, mis on asjaomasele liikmesriigile kõnealusel ajavahemikul ühtekuuluvuse toetamiseks ette nähtud. <u>Need vahendid tuleks suunata piirkondadesse, mille SKP on kõige enam vähenenud.</u>

Motivatsioon

Vt arvamuse eelnõu punkt 20.

Nõukogu sekretariaat esitas Regioonide Komiteele 24. oktoobril 2011 konsulteerimistaotluse teemal „Ettepanek: nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020” (KOM(2011) 398 lõplik). Kõnealune arvamuse eelnõu on vastus nimetatud konsulteerimistaotlusele.

Muudatusettepanek 4

Artikkel 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Muudatusettepanek
Komisjon esitab 2016. aastal finantsraamistiku rakendamise hindamise tulemused ning vajaduse korral asjakohased ettepanekud.	Komisjon esitab ~~2016~~ 2017. aastal finantsraamistiku rakendamise ~~vahearuanne hindamise tulemused~~ (mis sisaldab <u>väljapakutud hindamist</u>) ning vajaduse korral asjakohased ettepanekud.

Motivatsioon

Muudatusettepanekuga täpsustatakse, et kavandatav vahearuanne sisaldab ka hindamist, mitte ei ole tegemist kahe eraldi menetlusega.

Brüssel, 14. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

Regioonide Komitee arvamused „Energiatõhusus”

(2012/C 54/09)

REGIOONIDE KOMITEE

- tuleb komitee meelde, kui oluline on energiatõhususe meetmete rakendamisel pidada kinni eri valitsemistasandite pädevusest ja subsidiaarsuse põhimõttest;
- suhtub positiivselt kõnealuse direktiivi ettepanekusse ja komisjoni esitatud energiatõhususe meetmesse, mille eesmärk on saavutada primaarenergia 20 % sääst 2020. aastaks;
- leiab, et energiatõhususe direktiivi ettepanekul on teatud puudusi ja vajakajäämisi, nimelt:
- meetmeid rakendatakse vaid teatud piiratud sektorites;
- kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele on jäetud minimaalne roll;
- puuduvad meetmed kodanike teadlikkuse suurendamiseks, mis ulatuksid kaugemale sellest, et edendatakse tarbijate reaalajas teavitamist nende energiatarbimisest;
- ei nõustu ettepanekuga, millega kavatakse muuta avaliku sektori jaoks kohustuslikuks renoveerida igal aastal 3 % oma hoonetest ning osta selliseid tooteid, teenuseid ja hooned, mis vastavad kõrgetele energiatõhususe standarditele.

Raportöör	Jean-Louis JOSEPH (FR/PES), Bastidonne'i linnapea
Viitedokument	„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse energiatõhusust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ” KOM(2011) 370 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

A. Üldised märkused

1. soovib rõhutada lisaväärtust, mida luuakse energiatõhususe valdkonnas Euroopa tasandi meetmetega, mis on vajalikud üksikmeetmete sidususe ja tõhususe tagamiseks ning liikmesriikidevaheliste konkurentsimoонutuste vältimiseks energiasäastu eesmärkide ellurakendamisel. Samuti toonitab komitee, et need meetmed tuleb siiski isenesest mõista ellu viia riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Seetõttu tuleb komitee meelde, kui oluline on energiatõhususe meetmete rakendamisel pidada kinni eri valitsemistasandite pädevusest ja subsidiaarsuse põhimõttest;

2. leiab, et energiatõhususega seotud väljakutsed on esmatähtsad võitluses kliimamuutuste vastu ja oma energiatarbimise kontrolli all hoidmiseks ning need kuuluvad säästva, vastutustundliku ja kaasava majanduskasvu alla, mille eesmärk on kasvuhooonegaaside heitkoguste vähendamine ja energiarvarustuse kindluse tagamine;

3. täheldab, et praegusel hinnatõusu perioodil on Euroopa Liit energiaimpordist sõltuv; leiab, et juurdepääs turvalistele ja jätkusuutlikele energiaressurssidele muutub veelgi tähtsamaks ning et see muutub otsustavaks tulevase majanduskasvu ja energiaalase õigluse edasise arengu suhtes;

4. tuleb meelde, et Regioonide Komitee on korduvalt rõhutanud, et loodusvarade, sealhulgas energia kasutamisel tõhusale majandusele üleminek aitab luua väga paljusid võimalusi majanduskasvu toetamiseks ja selliste töökohtade loomiseks, mida ei ohusta ümberpaigutamine, samuti tehnoloogiaarengu saavutamiseks, mis tagab ELi konkurentsivõime;

5. tõstab esile „Trias Energetica” mudeli olulisust, kuna sellega määratletakse 20-20-20 eesmärk vastavalt kasvuhooonegaaside vähendamise, energiatõhususe ja taastuvenergia arendamise valdkonnas 2020. aastaks. Energiatõhusus on jätkuvalt kesksel kohal ELi poliitikas, millega püütakse vähendada kliimamõju seoses energiarvarustuse kindluse, energia tootmise ja tarbimisega;

6. suhtub positiivselt kõnealuse direktiivi ettepanekusse ja komisjoni esitatud energiatõhususe meetmetesse, mille eesmärk on saavutada primaarenergia 20 % sääst 2020. aastaks;

7. täheldab siiski, et nii, nagu energiatõhususe 2011. aasta kavas⁽¹⁾ mainiti, suudab Euroopa Liit komisjoni viimaste hinnangute järgi 2020. aastaks saavutada kõige enam poole oma energiatõhususe eesmärgist. Direktiivi ettepanek on sellest seisukohast eriti oluline väljakutse;

8. avaldab kahetsust, et direktiivi ettepanekus ei esitata prognoose 2020. aasta järgseks perioodiks, eelkõige seoses 2050. aastaks seatud määrava tähtsusega eesmärgiga (vähendada 2050. aastaks heidet 80–95 % võrreldes 1990. aastaga), mis võimaldaks piirata kliimamuutuste mõjusid;

9. leiab, et energiatõhususe direktiivi ettepanekul on teatud puudusi ja vajakajäämisi, nimelt:

— puuduvad siduvad riiklikud eesmärgid enne 2014. aastat;

— meetmeid rakendatakse vaid teatud piiratud sektorites;

— kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele on jäetud minimaalne roll;

— liikmesriikidel on võimalus vältida kohustust võtta siduvad meetmeid, eriti meetmeid seoses energiatõhususkohustuste süsteemidega ja tõhusate koostootmisjaamade arenduskavadega;

— puuduvad meetmed kodanike teadlikkuse suurendamiseks, mis ulatuksid kaugemale sellest, et edendatakse tarbijate reaalses teavitamist nende energiatarbimisest;

— puuduvad meetmed turul osalejate, eelkõige energiatõhususega seotud valdkondade ekspertide ja tehnikute koolituse arendamiseks ja toetamiseks;

⁽¹⁾ KOM(2011) 109 lõplik „Energiatõhususe kava 2011”

B. Energiatõhusust käsitleva direktiivi ettepaneku asetamine uude raamistikku

10. rõhutab, et direktiivis kohustatakse liikmesriike seadma soovituslikke **riiklikke energiatoõhususe eesmäärke**, mida väljendatakse primaarenergia tarbimise absoluuttasemena aastal 2020. Komisjon peab 30. juuniks 2014 hindama, kas Euroopa Liit suudab saavutada oma eesmärgi säästa 2020. aastaks 20 % primaarenergiast, võttes arvesse riiklike eesmärkide summat. Sellega seoses komitee

- a. avaldab kahetsust selle üle, et direktiivis puuduvad siduvad riiklikud eesmärgid ja et 2014. aastani edasi lükatud otsus on muudetav. Komitee teeb ettepaneku lisada direktiivi iga liikmesriigi jaoks konkreetsetele oludele vastavad riiklikud energiatoõhususe eesmärgid, mis oleksid riiklike energiatoõhususe kavade koostamise aluseks ja mis muutuksid 2014. aastal siduvaks;
- b. ärgitab komisjoni tungivalt pakkuma välja ühise meetodi siduvate riiklike eesmärkide kindlaks määramiseks. See meetod peaks arvesse võtma iga liikmesriigi eriolukorda, sealhulgas tema majandustulemusi ja seni võetud meetmeid energiatoõhususe parandamiseks;
- c. peab ebapiisavaks kaheastmelist protsessi, mida kirjeldatakse põhjenduses 13,⁽²⁾ millega sätestatakse vaid vabatahtlikud meetmed ja esialgu soovituslikud eesmärgid. See protsess muudab hüpoteetiliseks 2020. aastaks seatud eesmärkide saavutamise. Komitee kardab, et see protsess seab ohtu kõnealuses direktiivi ettepanekus kavandatud meetmete tõhususe;

11. ei poolda **avalikule sektorile ning energiamüügi ja jaotuse sektorile seatud mõõdetavaid eesmäärke**, ent avaldab kahetsust selle üle, et puuduvad sellised eesmärgid inimeste ja kaupade transpordisektorile ning kaubandus- ja tööstussektoritele, mis ei kuulu kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi alla. Komitee eelkõige

- a. ei nõustu ettepanekuga, millega kavatakse muuta avaliku sektori jaoks kohustuslikuks renoveerida igal aastal 3 % oma hoonetest ning osta selliseid tooteid, teenuseid ja hooned, mis vastavad kõrgetele energiatoõhususe standarditele. Komitee

⁽²⁾ Põhjenduses 13 kirjeldatakse riiklike meetmete kehtestamist 20 % eesmärgi saavutamiseks energiatoõhususe valdkonnas. Kui poliitilise raamistiku tugevdamine osutub selle eesmärgi saavutamiseks vajalikuks, viiakse ellu kaheastmeline süsteem, millega kehtestatakse siduvad eesmärgid. Esimeses etapis seavad liikmesriigid soovituslikud või kohustuslikud riiklikud energiatoõhususe eesmärgid ning kehtestavad süsteemid ja programmid. Teises etapis tuleks komisjonil hinnata ELi eesmärgi saavutamise võimalikkust varem kindlaks määratud eesmärkide valguses. Kui nimetatud hindamisest nähtub, et ELi eesmärgi tõenäoliselt ei saavutata, peaks komisjon määratlema 2020. aasta riiklikud eesmärgid, võttes arvesse iga liikmesriigi lähtepunkti, majandustulemusi ja seni võetud meetmeid.

— rõhutab, et riigid peavad arvesse võtma subsidiaarsuse põhimõtet;

— kutsub seetõttu üles pakkuma võimalust rakendada alternatiivseid lähenemisviise, mille kaudu saavutada energiasäästu eesmärgid, tingimusel, et energiatarbimist vähendatakse samaväärses mahus;

— peab vajalikuks luua stiimuleid, et hoida ära sotsiaalelamine üüride töusu hoonete energiasäästlikumaks renoveerimise tulemusel;

— toonitab, et suurem energiatoõhusus on saavutatav üksnes siis, kui selleks eraldatakse ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil rahalisi ressursse ning vahendeid, nagu energiatoõhususe lepingud ning avaliku ja erasektori partnerlused. Komitee rõhutab, et oluline on liikmesriike ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi innustada kasutama struktuurifondide olemasolevaid vahendeid, et ärgitada investeeringuid energiatoõhususe parandamisse, ning rõhutab selgelt oma toetust vastavatele suunistele, mis on esitatud komisjoni ettepanekus mitmeaastase finantsraamistiku kohta;

— tuletab meelde, et vaja on tasakaalukaid eeskirju liikmesriikide tasandil, et energiatoõhususe meetmete kulud ja tulud oleks võimalik läbipaistvalt mahaarvamise ja üürnike vahel jagada. Kuni selliseid eeskirju ei ole, on vajalikke investeeringuid raske mobiliseerida;

- b. kutsub kohalikke omavalitsusi üles kaaluma täiendavate eesmärkide lisamist, sealhulgas eelkõige avalike kohtade valgustamisele ja ühistranspordile tingimusel, et selleks eraldatakse piisavalt rahalisi vahendeid;

- c. soovib kehtestada siduvad eesmärgid transpordisektorile ning teenindus-, kaubandus- ja tööstussektoritele, ning pöörata erilist tähelepanu sellistele rajatistele, mis ei kuulu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi alla;

12. tervitab energiatoõhususkohustuste süsteemi kehtestamist, eelkõige meetmeid, mille kohaselt peavad energiatarbijad saavutama aastaks energiasäästu, mis on 1,5 % nende energiamüügi mahust⁽³⁾. Komitee tuletab meelde, et energiatoõhususkohustuste süsteemide ellu viimisel on oluline arvesse võtta subsidiaarsuse põhimõtet;

⁽³⁾ Energiatoõhususkohustuste süsteem on direktiivi ettepaneku artikli 6 lõikes 1 määratletud järgmiselt: selle süsteemiga tagatakse, et liikmesriigi territooriumil tegutsevad kõik energiatarbijad või kõik energia jaemüügi ettevõtjad saavutavad aastaks energiasäästu, mis on 1,5 % nende energiamüügi mahust selles liikmesriigis eelneval aastal, välja arvatud transpordis kasutatud energia.

komiteel on kahju, et

- a. liikmesriikidele jäetakse võimalus pakkuda välja alternatiivseid parandusmeetmeid, mis võib viia erasektori kohustuste ülekandmiseni avalikule sektorile, suurendades seega maksu- maksjate maksukoormust;
- b. direktiivis ei käsitleta kesket probleemi, kuidas innustada energiatarbijaid ja jaemüügiettevõtjaid oma energiamüüki aastas 1,5 % võrra vähendada. Komitee avaldab samuti kahetsust seoses sellega, et säte, mille kohaselt liikmesriigid võivad „lisada määratavatele säästukohustustele sotsiaalse eesmärgiga nõudeid” (direktiivi artikli 6 lõige 5a), ei ole piisav kaitsmaks kõige vaesemaid kodanikke energiahinna edasise tõusu eest;
- c. energiatõhususkohustuste süsteem jätab võimaluse esitada hiljemalt 1. jaanuariks 2013 alternatiivseid meetmeid, mis võimaldaksid lõpptarbijatel saavutada energiasäästu. Komitee on mures, et alternatiivsed meetmed võivad praeguses sõnastuses minna vastuollu energiatõhususkohustuste süsteemi eesmärgiga;

13. rõhutab **kohalike ja piirkondlike sidusrühmade** esmatähtsat rolli energiatõhususe programmide ettevalmistamise ja rakendamise protsessis. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kes vastutavad eluaseme, töö, transpordi ja koolitusega seotud kohaliku tasandi poliitika eest, on ühenduses kodanike ja kõigi kohaliku tasandi sidusrühmadega, et koostada kodanike muredele ja piirkondlike energiatõhususe probleemidele vastav poliitika, ning nad on kõige sobivamad muutmaks kodanike energiatarbimise harjumusi uuel väiketootmise, arukate võrkude tehnoloogia ja muutuva hinnakujunduse ajastul. Sellega seoses teeb komitee ettepaneku tugevdada kohalike ja piirkondlike sidusrühmade kaasatust meetmete abil, millega ärgitatakse

- a. liikmesriike looma konsultatsiooniprotsessi, et kaasata kohaliku ja piirkondliku tasandi sidusrühmad riiklike kavade koostamisse (alt üles lähenemisviis), võimaldades seeläbi kujundada riiklike kavade vastavalt riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele eesmärkidele ja vahenditele;
- b. kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi koostama kohalikke ja piirkondlikke energiatõhususe kavade, millega toetatakse näiteks energia detsentraliseeritud tootmist, avaliku sektori hoonete renoveerimise programme või lähiliikuvuse ja säästva transpordi kavade. Lisaks tuleb komitee meelde ELi linnapeade pakti algatuse ja saarte pakti algatuse olulisust ja teeb ettepaneku lisada direktiivi meetmed, millega ärgitatakse liikmesriike neid algatusi toetama ja edendama;
- c. piirkondlikke omavalitsusi toetama kohaliku tasandi sidusrühmi, võttes arvesse nende teadmisi energiatõhususmeetmetest ning võimet analüüsida nende rakendamisevõimalusi ja

takistusi, nende jõupingutusi kodanike teadlikkuse suurendamiseks ning nende tuge kohalike programmide ja projektide elluviimiseks ja sidusrühmade koolitamiseks;

- d. kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi võtma kasutusele energia ja kasvuhoonegaaside jälgimis- ja arvestusmehhanisme juhul, kui need puuduvad, et parandada poliitiliste otsuste tulemuslikkust;
- e. piirkondlikke omavalitsusi toetama või tugevdama piirkondadevahelisi koostööprogramme, millega soodustatakse energiatõhususe oskusteabe jagamist piirkondade vahel;

14. tuleb meelde, et oluline on **kodanike teadlikkuse suurendamine ja teavitamine**. Erasisikute tegevus on alus keskkonnast lugupidamisele ja kodanikke puudutavate energiatõhususe meetmete asjakohasele rakendamisele. Kodanike teadlikkuse suurendamine ja teavitamine on vältimatult vajalik. Sellega seoses komitee

- a. toetab meetmeid, millega edendatakse tarbijate reaalses teavitamises nende energiatarbimisest ja energiaarvest (elekter, gaas, küte);
- b. rõhutab, et esmatähtis on kaitsta isikuandmeid, eelkõige seoses tarnijatega, ja pakkuda lõppkliendile tasuta ja lihtsat ligipääsu andmetele, ning toonitab, et need andmed peavad olema lõppkasutajale kergesti mõistetavad ja kasutatavad;
- c. soovib luua arvestussüsteeme, mis pakuksid lõppkasutajale võimaluse oma kulusid hallata ja tarbimist vähendada vastavalt energiatarbija pakutavatele hinnapakettidele;
- d. avaldab sellega seoses kahetsust, et direktiivis ei määratleta täiendavaid meetmeid selleks, et suurendada kodanike teadlikkust energiatarbimise vähendamiseks;

15. suhtub positiivselt ettevõtete energiaauditite edendamise ning lõppkasutajatele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele taskukohase hinnaga auditi pakkimise programmidesse. Siiski soovib komitee auditite kvaliteedi parandamiseks tagada, et

- a. ekspertidele pakutakse koolitust, mis viib heakskiidetud kvalifikatsioonini ja pädevuste ametliku tunnustamiseni;

- b. viidatakse konkreetselt energiajuhtimissüsteemide Euroopa tehnilistele standarditele (EN 16001) ning edendatakse seega nendes ette nähtud asjakohaste sertifikaatide kasutuselevõttu;
- c. meetmesse kaasatakse riigiasutused;
- d. auditites esitatud meetmete ettepanekud viiakse ellu;
16. tervitab **energiateenuste** arendamiseks kavandatud meetmeid. Siiski komitee
- a. soovib mitte piirata neid vaid energiatõhususe lepingutega, vaid toetada kõiki energiateenuseid, nagu näiteks kütte- ja jahutussüsteemide kohustuslik perioodiline ülevaatus või soojustregulatsioonisüsteemi rakendamine;
- b. avaldab kahetsust, et puuduvad konkreetsed meetmed haldus- ja õiguslike takistuste vähendamiseks energiatõhususe lepingute elluviimisel, näiteks energiatõhususmeetmete puhul;
17. tuleb meelde **koolituse** olulisust. Sellega seoses rõhutab komitee, et liikmesriigid ning piirkondlikud ja kohalikud sidusrühmad peaksid pakkuma valdkonna spetsialistidele ja töötajatele koolitusi, mis vastaksid kõnealuse direktiivi väljakutsetele.

II MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Artikli 1 lõige 1

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik energiatõhususe edendamiseks Euroopa Liidus, et tagada liidu eesmärgi täitmine saavutada primaarenergia sääst 20 % aastaks 2020 ja rajada teed edasisele energiatõhususe parandamisele pärast seda tähtaega.	1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik energiatõhususe edendamiseks Euroopa Liidus, et tagada liidu eesmärgi täitmine saavutada primaarenergia sääst 20 % aastaks 2020 ja rajada teed edasisele energiatõhususe parandamisele pärast seda tähtaega, <u>et oleks võimalik saavutada ELi eesmärk vähendada 2050. aastaks kasvuhoo- negaaside heitkoguseid 80–95 % võrreldes 1990. aastaga.</u>

Motivatsioon

8. märtsil 2011. aastal võttis komisjon vastu teatise „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava”,⁽⁴⁾ milles nenditakse, et energiatõhususele on vaja rohkem keskenduda. Direktiivi ettepanekus sisalduvad energiatõhususe meetmed ei raju teed 2020. aasta järgseks perioodiks ega arvesta ka komisjoni enda seatud 2050. aasta väljavaadet.

Muudatusettepanek 2

Artikli 2 lõige 7

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
7. „energiatarnija” – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas jaotusvõrguettevõtja, kes vastutab energia transpordi eest selle tarnimiseks lõpptarbijatele või jaotusjaamadele, kes müüvad energiat lõpptarbijatele.	7. „energiatarnija” – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas jaotusvõrguettevõtja, <u>kes vastutab kelle põhitegevus on energia transportimise eest</u> selle tarnimiseks lõpptarbija-tele või jaotusjaamadele, kes müüvad energiat lõpptarbija-tele.

Motivatsioon

Käesolev muudatusettepanek ja sellega seotud muudatusettepanek artikli 2 lõike 9 kohta aitavad paremini määratleda energiatarnija ja energia jaemüügiettevõtja mõisteid, et vältida võimalikke soovimatuid tagajärgi.

Näiteks võidakse üüriks esitada energiaarve erineval moel. Paljudes kohtades esitab energiatarnija arve otse üüriks, kuid mujal saab arve omanik, kas siis ainult energia eest või osana üldisest kommunaal- maksest, mis koosneb paljudest üksikest lahutatavatest ja loendatavatest osistest.

⁽⁴⁾ KOM(2011) 112 lõplik

Muudatusettepaneku eesmärk on anda suurem õiguskindlus, et neile, kes esitavad hoonesse tarnitava energia eest arve otse üürnikele, ei kohaldataks direktiiviga kehtestatud kohustusi, mis pole neile mõeldud. Artikli 6 lõikes 8 esitatud erand väiketarnijatele ja väikestele energia jaemüügiettevõtjatele ei ole piisav tagatis.

Muudatusettepanek 3

Artikli 2 lõige 9

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
9. „energia jaemüügiettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik, kes müüb energiat lõpptarbijatele;	9. „energia jaemüügiettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik, <u>kelle põhitegevus on kes müüb</u> energiat lõpptarbijatele;

Motivatsioon

Käesolev muudatusettepanek ja sellega seotud muudatusettepanek artikli 2 lõike 7 kohta aitavad paremini määratleda energiatarnija ja energia jaemüügiettevõtja mõisteid, et vältida võimalikke soovimatuid tagajärgi.

Näiteks võidakse üürnikule esitada energiaarve erineval moel. Paljudes kohtades esitab energiatarnija arve otse üürnikule, kuid mujal saab arve omanik, kas siis ainult energia eest või osana üldisest kommunaal-maksest, mis koosneb paljudest üksteisest lahutatavatest ja loendatavatest osistest.

Muudatusettepaneku eesmärk on anda suurem õiguskindlus, et neile, kes esitavad hoonesse tarnitava energia eest arve otse üürnikele, ei kohaldataks direktiiviga kehtestatud kohustusi, mis pole neile mõeldud. Artikli 6 lõikes 8 esitatud erand väiketarnijatele ja väikestele energia jaemüügiettevõtjatele ei ole piisav tagatis.

Muudatusettepanek 4

Artikli 3 lõige 1

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Liikmesriigid seavad riiklikud energiatõhususe eesmärgid, mida väljendatakse primaarenergia tarbimise absoluuttasemena aastal 2020.	1. ~~Liikmesriigid seavad riiklikud energiatõhususe eesmärgid, mida väljendatakse primaarenergia tarbimise absoluuttasemena aastal 2020.~~
Nimetatud eesmärkide seadmisel võtavad nad arvesse liidu 20 % energiasäästu eesmärki, käesolevas direktiivis sätestatud meetmeid, direktiivi 2006/32/EÜ artikli 4 lõike 1 kohaselt seatud riiklike energiasäästueesmärkide saavutamiseks vastu võetud meetmeid ja muid liikmesriikides ja liidu tasandil energiatõhususe edendamiseks võetud meetmeid.	~~Nimetatud eesmärkide seadmisel võtavad nad arvesse liidu 20 % energiasäästu eesmärki, käesolevas direktiivis sätestatud meetmeid, direktiivi 2006/32/EÜ artikli 4 lõike 1 kohaselt seatud riiklike energiasäästueesmärkide saavutamiseks vastu võetud meetmeid ja muid liikmesriikides ja liidu tasandil energiatõhususe edendamiseks võetud meetmeid.~~
	<u>1. Komisjon teeb ettepaneku riiklikeks eesmärkideks, mis võimaldaksid saavutada 2020. aasta energiatõhususe eesmärgid ja mida väljendatakse primaarenergia tarbimise absoluuttaseme kujul. Komisjoni kasutatav metoodika riiklike eesmärkide kindlaks määramiseks võtab arvesse iga liikmesriigi lähtepunkti, majandustulemusi ja seni võetud meetmeid. Need eesmärgid muutuksid siduvaks 30. juunil 2014.</u>
	<u>Liikmesriigid koostaksid koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega eesmärgid kõigile kõnealuses direktiivis määratletud sektoritele, samuti inimeste ja kaupade transpordi sektorile ning teenindus-, kaubandus- ja tööstussektoritele ja eriti rajatistele, mis ei kuulu kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi alla.</u>
	<u>Neid kohaldatakse ka teistele energiatarbivatele sektoritele, nt primaarsektorile.</u>

Motivatsioon

Praeguses seisus suudab Euroopa Liit saavutada 2020. aastaks vaid poole oma energiatõhususe alastest kohustustest. Komitee teeb ettepaneku, et direktiiv hõlmaks riiklikke eesmärke, mis muutuksid siduvaks alates 2014. aastast. Lisaks soovib komitee, et inimeste ja kaupade transpordi sektor ning kaubandus- ja tööstussektorid, mis ei kuulu kasvahoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi alla, lisataks liikmesriikide rakenduskavadesse ning nende kohta kehtestataks riiklikud eesmärgid samamoodi nagu teiste sektore koht.

Põhimõtteliselt on vaja toetada komisjoni eesmärki saavutada 2020. aastaks 20 %-line energiasääst. 2020. aastani on jäänud suhteliselt vähe aega ning lühikese ja keskpika ajavahemiku meetmed tuleb võimalikult kiiresti ellu viia. Samuti teeme ettepaneku hindamisametoodikaks, mis arvestaks iga liikmesriigi edusamme energiatõhususe valdkonnas. Euroopa Komisjon määratles direktiivis 2009/28 taastuvenergia kohta 20 % üldeesmärgi, mis jaotub liikmesriikide vahel vastavalt nende suutlikkusele seda saavutada. Komitee soovitabki kasutada sama põhimõtet energiatõhususe puhul, võttes arvesse iga liikmesriigi edenemist.

Lisaks väärrib märkimist, et primaarsektori (põllumajandus, loomakasvatus, kalandus) energiatarbimine tuleneb fossiilsetest, peamiselt imporditud energiaallikatest. Selle asjaolu majanduslik ja keskkonnamõju annab piisavalt põhjust primaarsektori sõnasele lisamiseks kõnealusesse artiklisse.

Muudatusettepanek 5

Artikkel 4

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>1. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et alates 1. jaanuarist 2014 renoveeritakse avaliku sektori asutustele kuuluvast üldpõrandapinnast igal aastal 3 %, et täita vähemalt energiatõhususe miinimumnõuded, mis asjaomane liikmesriik direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisel on kehtestanud. Määr 3 % arvutatakse üle 250 m² kasuliku üldpõrandapinnaga ja asjaomase liikmesriigi avaliku sektori asutustele kuuluvate hoonete üldpõrandapinnast, mis iga aasta 1. jaanuariks ei vasta direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisega kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele.</p> <p>2. Liikmesriigid võivad lubada oma avaliku sektori asutustel arvestada ühe aasta renoveerimismäära täitmisel üle jäänud hoone põrandapinda nii, nagu oleks see renoveeritud kahe eelmise või kahe järgmise aasta jooksul.</p> <p>3. Lõike 1 kohaldamiseks teevad liikmesriigid 1. jaanuariks 2014 oma avaliku sektori asutustele kuuluvatele hoonetele inventuuri ja teevad üldsusele kättesaadavaks selle tulemused, näidates järgmist:</p> <p>a) põrandapind m²; ja</p>	<p>1. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et alates 1. jaanuarist 2014 renoveeritakse avaliku sektori asutustele kuuluvast üldpõrandapinnast igal aastal 3 %, et täita vähemalt energiatõhususe miinimumnõuded, mis asjaomane liikmesriik direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisel on kehtestanud. Määr 3 % arvutatakse <u>kehtib</u> üle 250 m² kasuliku üldpõrandapinnaga ja asjaomase liikmesriigi avaliku sektori asutustele kuuluvate hoonete üldpõrandapinnast, mis iga aasta 1. jaanuariks ei vasta direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisega kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele. <u>Hangitavad teenused ja tooted peavad vastama kulutasuvuse nõuetele.</u></p> <p><u>2. Hoonete energiatõhususe direktiivi 2010/31/EÜ artikli 4 lõike 2 alusel võivad liikmesriigid otsustada mitte kehtestada või kohaldada lõikes 1 osutatud nõudeid ehitiste suhtes, mis on ametliku kaitse all teatava keskonna või nende endi spetsiifilise arhitektuurilise või ajaloolise väärtuse tõttu ja kui energiatõhususe teatud miinimumnõuete täitmine muudaks vastuvõetamatult nende olemust või välimust.</u></p> <p>~~2. Liikmesriigid võivad lubada oma avaliku sektori asutustel arvestada ühe aasta renoveerimismäära täitmisel üle jäänud hoone põrandapinda nii, nagu oleks see renoveeritud kahe eelmise või kahe järgmise aasta jooksul.~~</p> <p>3. Lõike 1 kohaldamiseks teevad liikmesriigid <u>ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused</u> 1. jaanuariks 2014 oma avaliku sektori asutustele kuuluvatele hoonetele inventuuri ja teevad üldsusele kättesaadavaks selle tulemused, näidates järgmist:</p> <p>a) põrandapind m²; ja</p>

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>b) iga hoone energiatõhusus.</p> <p>4. Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori asutusi:</p> <p>a) võtma vastu energiatõhususkava, mis on eraldiseisev või osa suuremast kliima- või keskkonnakavast ning sisaldab konkreetseid energiasäästueesmärke, et pidevalt parandada asutuse energiatõhusust;</p> <p>b) looma energijahtimissüsteemi, nii et see oleks osa kava rakendamisest.</p>	<p>b) iga hoone energiatõhusus.</p> <p>4. Liikmesriigid ~~julgustavad~~ <u>paluvad</u> avaliku sektori asutusi:</p> <p>a) võtma vastu energiatõhususkava, mis on eraldiseisev või osa suuremast kliima- või keskkonnakavast ning sisaldab konkreetseid energiasäästueesmärke, et pidevalt parandada asutuse energiatõhusust;</p> <p>b) ~~loomaa~~ <u>looma</u> energijahtimissüsteemi, nii et see oleks osa kava rakendamisest;</p> <p>c) <u>võtta avalikus sektoris kasutusele kohustusliku energiaarvestussüsteemi, eelistatavalt rahvusvahelise standardi ISO 50001 alusel;</u></p> <p>d) <u>võtta kasutusele pideva testimissüsteemi, millega mõõdetaks, kas energiatõhususlepinguid kasutatakse energia teenusemudelina otstarbekalt, et aidata kaasa avaliku sektori hoonete ja selliste munitsipaalrajatiste nagu tänavavalgustuse või veepuhastusjaamade energiatarbe vähendamisele;</u></p> <p>e) <u>pakkuda avalikele asutustele kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil rahalist või muud abi, mis on vajalik artiklis 3 määratletud riiklike energiatõhususe kavade elluviimiseks;</u></p> <p>f) <u>teavitada nende hoonete elanikke säästvast energiakasutusest ja hoonete haldajaid selle pärandi heast haldamisest ja hooldamisest.</u></p>

Motivatsioon

Praeguses olukorras suudab Euroopa Liit saavutada ainult poole oma energiatõhususe eesmärkidest. Neid meetmeid tuleb tugevdada, eelkõige siduvate eesmärkide seadmise teel. Siduvate riiklike eesmärkide puudumisel on oluline edendada valdkondlikke eesmärke, eelkõige ehitussektoris, mis kujutab endast kõige suuremat energiasäästu allikat.

Järgmised punktid põhjendavad meie toetust direktiivile:

1. Euroopa Liit on loonud rahastamismehhanisme (ELENA, JESSICA jne) ja energiatõhususele suunatud fonde (EEE-F jne) ning finantsraamistikus ajavahemikuks 2014–2020 nähakse praegu ette struktuurifondide suure osa suunamine energiatõhususele. On ka teisi rahastamisvahendeid, nagu näiteks energiatõhususe lepingud, avaliku ja erasektori partnerlused ning riiklikud või piirkondlikud energiatõhususfondid, mis soodustavad energiatõhususe valdkonnas tehtavat tööd ajajärgul, mil avaliku sektori vahendid on napid.
2. On ka vähem kulukaid lahendusi, mille puhul saadakse investeringutest tulu kiiremini ja mis võimaldavad järk-järgulist investeerimist, nagu näiteks kütte- ja jahutussüsteemide ning hoonete soojusregulatsioonisüsteemide ülevaatamine.
3. Hoonete energiatõhususe direktiivis võetakse arvesse hoonete mitmekesisust ja tehakse mõnele neist erand (ajaloolised, ajutised hooned või angaaride tüüpi hooned jne). Samuti võetakse sellesse arvesse põhjas ja lõunas asuvate riikide erinevat kliimat.
4. Hoonete energiatõhususe parandamine võib luua kohalikke töökohti, mis ei ole ümberpaigutamise ohus: nelja eluaseme energiasäästlik renoveerimine loob ühe töökohta.
5. Liikmesriikidele koostati ka tegevuskava meistrite koolitamiseks hoonete energiatõhususe direktiivi elluviimiseks.

Selleligipoolsest saab direktiivi ettepanekut parandada, võttes arvesse järgmisi punkte:

1. Näib oluline tuletada meelde, et hoonete energiatõhususe direktiivis 2010/31 jäetakse liikmesriikidele õigus otsustada, kas kohaldada renoveerimise kohustust kaitse all olevate hoonete, näiteks muinsuskaitse alla kuuluvate hoonete suhtes.
2. Vaja on toetuda ELi energiahalduse ja -arvestuse standarditele.
3. Vaja on lihtsustada ja toetada ligipääsu energiatõhususe lepingutele.
4. Liikmesriigid peavad toetama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, pakkudes neile rahalist või muud laadi abi.
5. Lõpetuseks näib asjakohane ärgitada riigiasutusi looma koolituse ja teadlikkuse suurendamise vahendeid hoonete hea halduse ja hooldamise kohta ning samuti tarbijate säästva energiakasutuse kohta.

Need tegurid on 2020. aasta energiatõhususe eesmärgi saavutamiseks olulised.

Muudatusettepanek 6

Artikkel 5

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Avaliku sektori asutuste ostud	Avaliku sektori asutuste ostud
Liikmesriigid tagavad, et avaliku sektori asutused ostavad üksnes selliseid tooteid, teenuseid ja hooned, mis vastavad kõrgetele energiatõhususe standarditele, nagu on osutatud III lisas.	<u>Ilma et see piiraks direktiivi 2004/18/EÜ kohaldamist, liikmesriigid tagavad, et julgustavad liikmesriigid, et avaliku sektori asutused ostavad üksnes selliseid tooteid, teenuseid ja hooned, mis vastavad kõige kõrgematele energiatõhususe standarditele, nagu on osutatud III lisas.</u>
	<u>Liikmesriigid julgustavad artiklis 2 määratletud energiateenuste arendamist ja kasutuselevõttu. Avaliku sektori asutused hindavad artikli 14 punktis b viidatud pikaajaliste energiatõhususe lepingute sõlmimise võimalust juhtudel, kus see on asjakohane.</u>

Motivatsioon

Nõuda avaliku sektori asutustelt üksnes selliste toodete, teenuste ja hoonete ostmist, mis vastavad kõrgetele energiatõhususe standarditele, tekitab teatud muret selle pärast, et EL püüab kasutada riigihankeid strateegiliste poliitiliste eesmärkide saavutamiseks. Otsus, kas lisada energiatõhususe kriteerium riigihankesse, tuleb jätta kohalikele või piirkondlikele omavalitsusele ning mis tahes ELi sellekohane soovitus peab jääma täielikult vabatahtlikuks.

Õiguskindluse ja siseturu terviklikkuse tagamiseks on äärmiselt oluline, et kõnealune direktiiv oleks kooskõlas ELi riigihankeid reguleerivate kehtivate õigusaktide sätetega. Komisjoni algse teksti taastamisega lause esimeses pooles rõhutatakse asjaolu, et liikmesriigid kannavad otsest vastutust selle eest, et riigihangetes arvestatakse energiatõhususe eesmärkidega, mida teistmoodi ei ole võimalik saavutada. Lisaks näib olevat mõistlik kutsuda üles – nagu tehakse ka Euroopa Parlamendi raporti projektis – tagama mitte ainult kõrged, vaid kõige kõrgemad energiatõhususe standardid.

Avaliku sektori kulutuste seisukohast käsitletakse direktiivi eelnõus energiatõhusate teenuste küsimust ainult energiatõhusaid tooteid kasutavatele teenustele viidates. Selle asemel tuleks viidata teenustele laiemas mõistes, sh artiklis 2 määratletud energiatõhusatele teenustele.

Muudatusettepanek 7

Artikli 6 lõige 9

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>9. Alternatiivina lõikele 1 võivad liikmesriigid valida võimaluse võtta muid meetmeid lõpptarbijate seas energiasäästu saavutamiseks. Selliste meetmetega saavutatud aastane energiasääst on samaväärne lõikes 1 nõutud energiasäästuga. Selle võimaluse valinud liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt 1. jaanuariks 2013 alternatiivsed meetmed, mida neil on kavas võtta, sealhulgas artiklis 9 viidatud karistusi käsitlevad eeskirjad, ning kirjeldavad, kuidas nad nõutud säästu saavutavad. Komisjon võib nende meetmete kinnitamisest keelduda või soovitada muudatusi kolme kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik alternatiivseid meetmeid enne, kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud kavandatavate meetmete kohta.</p>	<p>9. Alternatiivina lõikele 1 võivad liikmesriigid <u>lubada kohustatud isikutel täita oma kohustusi osaliselt, tehes täiendavate summade maksed rahastamisvahendisse, mis on mõeldud avaliku sektori investeeringute toetamiseks energiatõhususe valdkonnas. Näiteks on soovitatav, et liikmesriigid lubavad kohustatud isikutel täita igal aastal 25–50 % oma kohustustest, tehes makse rahastamisvahendisse. Rahastamisvahendile tehtava makse suurus on võrdne investeerimiskuludega, mis on hinnanguliselt vajalikud asjaomase isiku kohustuste täitmiseks. Üldiselt peavad liikmesriigid tagama, et vahendit kasutatakse avaliku sektori investeeringute tegemiseks, eelkõige energiatõhususe jaoks.</u></p> <p>~~valida võimaluse võtta muid meetmeid lõpptarbijate seas energiasäästu saavutamiseks. Selliste meetmetega saavutatud aastane energiasääst on samaväärne lõikes 1 nõutud energiasäästuga. Selle võimaluse valinud liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt 1. jaanuariks 2013 alternatiivsed meetmed, mida neil on kavas võtta, sealhulgas artiklis 9 viidatud karistusi käsitlevad eeskirjad, ning kirjeldavad, kuidas nad nõutud säästu saavutavad. Komisjon võib nende meetmete kinnitamisest keelduda või soovitada muudatusi kolme kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik alternatiivseid meetmeid enne, kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud kavandatavate meetmete kohta.~~</p>

Motivatsioon

Liikmesriikidele tehakse ettepanek võtta tarvitusele teisi meetmeid energiasäästu saavutamiseks. Kui liikmesriigid ei suuda erasektorit kaasata, siis on karta, et meetmed viiakse ellu vaid riigieelarve vahenditega, mis oleks koormaks maksumaksjatele. Igasuguse mitmetimõistmise kõrvaldamiseks soovitatakse tungivalt kõnealune lõige välja jätta.

Võimalik on kavandada alternatiivset meedet, nagu pakutakse välja Euroopa Parlamendi raporti projektis energiatõhususe direktiivi kohta ja milles võimaldatakse täiendada rahalisi vahendeid, mis on suunatud energiatõhususe meetmetele.

Muudatusettepanek 8

Artikli 6 lõige 10

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>10. Kui see on asjakohane, kehtestab komisjon kooskõlas artikliga 18 delegeeritud õigusakti kaudu süsteemi sellise energiasäästu vastastikuseks tunnustamiseks, mis on saavutatud riiklikes energiatõhususkohustuste süsteemides. Vastastikuse tunnustamise süsteemi abil saavad kohustatud isikud arvestada ühes liikmesriigis saavutatud ja sertifitseeritud energiasäästu oma teises liikmesriigis kehtiva kohustuse täitmisel.</p>	<p>~~10. Kui see on asjakohane, kehtestab komisjon kooskõlas artikliga 18 delegeeritud õigusakti kaudu süsteemi sellise energiasäästu vastastikuseks tunnustamiseks, mis on saavutatud riiklikes energiatõhususkohustuste süsteemides. Vastastikuse tunnustamise süsteemi abil saavad kohustatud isikud arvestada ühes liikmesriigis saavutatud ja sertifitseeritud energiasäästu oma teises liikmesriigis kehtiva kohustuse täitmisel.~~</p>

Motivatsioon

Energiasäästu vastastikuse tunnustamise süsteem, mille abil saavad kohustatud isikud arvestada ühes liikmesriigis saavutatud energiasäästu oma teises liikmesriigis kehtiva kohustuse täitmisel, võib väga suure tõenäosusega nõrgestada tööhõivet asjaomastes liikmesriikides. Sedalaadi tagajärgede vältimiseks soovitakse tungivalt kõnealune lõige välja jätta.

Muudatusettepanek 9

Artikli 8 lõige 1

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Liikmesriigid tagavad, et elektri, maagaasi, kaugkütte või -jahutuse ning kaugküttesüsteemide sooja tarbevee lõpptarbijad on varustatud individuaalsete arvestitega, mis mõõdavad täpselt, võimaldavad näha tegelikku energiatarbimist ning annavad teavet tegeliku tarbimisaja kohta kooskõlas VI lisaga.</p>	<p>Liikmesriigid tagavad, et <u>kui see on tehniliselt teostatav ja kulutõhus, on elektri-, maagaasi- ja kütuse- nt</u> kaugkütte või -jahutuse ning kaugküttesüsteemide sooja tarbevee lõpptarbijad ~~on~~ varustatud individuaalsete arvestitega, mis mõõdavad täpselt, võimaldavad näha tegelikku energiatarbimist ning annavad teavet tegeliku tarbimisaja kohta kooskõlas VI lisaga.</p>
<p>Kui liikmesriigid korraldavad arukate arvestite kasutuselevõtmise, mis on ette nähtud elektri- ja gaasiturgu käsitlevate direktiividega 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ, tagavad nad, et arvestite miinimumfunktsioonide määramisel ja turuosalistele kohustuste kehtestamisel võetakse täielikult arvesse energiatõhususe eesmärke ja lõpptarbijate kasu.</p>	<p>Kui liikmesriigid korraldavad arukate arvestite kasutuselevõtmise, mis on ette nähtud elektri- ja gaasiturgu käsitlevate direktiividega 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ, tagavad nad, et arvestite miinimumfunktsioonide määramisel ja turuosalistele kohustuste kehtestamisel võetakse täielikult arvesse energiatõhususe eesmärke ja lõpptarbijate kasu.</p>
<p>Seoses elektrienergiaga ja lõpptarbija soovi korral tagavad arvestite käitajad, et arvesti suudab arvestada lõpptarbija ruumides toodetud ja võrku eksporditud elektrit. Liikmesriigid tagavad, et lõpptarbija soovi korral tehakse mõõtmisandmed tema reaalajas tootmise või tarbimise kohta kättesaadavaks kolmandale isikule, kes tegutseb lõpptarbija nimel.</p>	<p>Seoses elektrienergiaga ja lõpptarbija soovi korral tagavad arvestite käitajad, et arvesti suudab arvestada lõpptarbija ruumides toodetud ja võrku eksporditud elektrit. Liikmesriigid tagavad, et lõpptarbija soovi korral tehakse mõõtmisandmed tema reaalajas tootmise või tarbimise kohta kättesaadavaks kolmandale isikule, kes tegutseb lõpptarbija nimel.</p>
<p>Kui hoone saab kütte ja jahutuse kaugküttevõrgust, paigaldatakse hoone sissekäigu juurde soojusarvesti. Kortermaajades paigaldatakse ka individuaalsed soojustarbimise arvestid, et mõõta kütte või jahutuse tarbimist igas korteris. Kui individuaalsete soojustarbimise arvestite kasutamine ei ole tehniliselt võimalik, kasutatakse igal radiaatoril soojuse tarbimise mõõtmiseks individuaalseid küttekulu jaotureid kooskõlas VI lisa punkti 1 alapunktis 2 osutatud kirjeldustega.</p>	<p>Kui hoone saab kütte ja jahutuse kaugküttevõrgust, paigaldatakse hoone sissekäigu juurde soojusarvesti. Kortermaajades paigaldatakse ka individuaalsed soojustarbimise arvestid, et mõõta kütte või jahutuse tarbimist igas korteris. Kui individuaalsete soojustarbimise arvestite kasutamine ei ole tehniliselt võimalik, kasutatakse igal radiaatoril soojuse tarbimise mõõtmiseks individuaalseid küttekulu jaotureid kooskõlas VI lisa punkti 1 alapunktis 2 osutatud kirjeldustega.</p>
<p>Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad, milles käsitletakse soojustarbimise kulude jaotamist kortermajas, kus on tsentraalne kütte- või jahutussüsteem. Nimetatud eeskirjades esitatakse juhised parandustegurite kohta, mis kajastaksid hoone omadusi, nagu näiteks korterite vahelist soojuse ülekannet.</p>	<p>Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad, milles käsitletakse soojustarbimise kulude jaotamist kortermajas, kus on tsentraalne kütte- või jahutussüsteem. Nimetatud eeskirjades esitatakse juhised parandustegurite kohta, mis kajastaksid hoone omadusi, nagu näiteks korterite vahelist soojuse ülekannet.</p>

Motivatsioon

Arvestades seda, et raportöör rõhutab arvamuse eelnõus subsidiaarsuse põhimõtet, peaksid liikmesriigid säilitama ettepaneku rakendamisel teatud paindlikkuse, sest hoonete ehituse erinevused võivad mõjutada lõpptarbijate soojuskasutust.

Samuti tuleb arvestada ettepaneku majanduslike ja keskkonnaalaste kogukuludega, et tagada selle üldine tõhusus. See sisaldab hooldus-, haldus- ja asenduskulusid.

Ühelt poolt tehakse ettepanek selleks, et arukad arvestid toimiksid kõikide kütustega. Teisalt näib kooskõlas üldiste märkustega asjakohane täheldada, et lõppkasutajad peavad saama oma kulusid hallata ja seeläbi oma energiatarbimist vähendada. On oluline täpsustada, et nende süsteemide paigaldamine ei tohi toimuda lõppkasutaja kulul.

Muudatusettepanek 10

Artikli 8 lõige 3

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
3. Energia individuaalse tarbimise mõõtmist ja selle kohta arvete esitamist käsitlev teave ning muu lõigetes 1, 2, 3 ja VI lisas nimetatud teave antakse lõpptarbijatele tasuta.	3. Energia individuaalse tarbimise mõõtmist ja selle kohta arvete esitamist käsitlev teave ning muu lõigetes 1, 2, 3 ja VI lisas nimetatud teave antakse <u>tasuta lõpptarbija-tele tasuta või tema nimel tegutsevatele kolmandatele isiku-tele. Liikmesriigid tagavad isikuandmete kaitse seoses energiatarbijatega.</u>

Motivatsioon

Vältimaks väärarvamusi, tuleks täpsustada, et üksnes asjaomase lõpptarbija nimel tegutsevatel isikutel on juurdepääs isikuandmetele. Mõõtmis- ja arvete esitamise viiside areng arukate arvestussüsteemide suunas toob kaasa digitaalsel kujul isikuandmed. Neid andmeid tuleb kaitsta, nii et lõppkliendi tarbimisandmed oleksid konfidentsiaalsed ja kaitstud.

Muudatusettepanek 11

Artikli 8 lõige 4 – uus punkt

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	<u>4. Liikmesriigid tagavad tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega kodanike nõustamise või teadlikkuse suurendamise kavade elluviimise. Nende kavade eesmärk on tugevdada uut energiakultuuri, kus kodanikel on aktiivne roll energiatarbimisega seotud otsuste tegemisel.</u>

Motivatsioon

Direktiivis ei tõsteta esile iga kodaniku individuaalse tegevuse kaudu saadavat kasu. Eraisiku tasandit ei tuleks energiatõhususmeetmete rakendamisel unustada ning kodanike teadlikkuse suurendamine on eelis, mida ei tohiks 2020. aasta eesmärgi saavutamiseks eirata.

Muudatusettepanek 12

Artikli 10 lõige 1

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Tõhusa koostootmise ja tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kohaldamise võimaluste arendamiseks kehtestavad liikmesriigid 1. jaanuariks 2014 riiklikud kütte- ja jahutuskavad, mis sisaldavad VII lisas sätestatud teavet, ja teatavad nendest komisjonile. Kavad ajakohastatakse ja esitatakse komisjonile iga viie aasta tagant. Liikmesriigid tagavad oma õigusraamistikuga, et riiklikke kütte- ja jahutuskavasid võetakse arvesse kohalikes ja piirkondlikes arengukavades, sealhulgas linnade ja maapiirkondade ruumilises planeerimises, ning et need vastavad VII lisas sätestatud koostamiskriteeriumidele.	1. Tõhusa koostootmise ja tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kohaldamise võimaluste arendamiseks kehtestavad liikmesriigid <u>koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega</u> 1. jaanuariks 2014 riiklikud kütte- ja jahutuskavad, mis sisaldavad VII lisas sätestatud teavet, ja teatavad nendest komisjonile. Kavad ajakohastatakse ja esitatakse komisjonile iga viie aasta tagant. Liikmesriigid tagavad oma õigusraamistikuga, et riiklikke kütte- ja jahutuskavasid võetakse arvesse kohalikes ja piirkondlikes arengukavades, sealhulgas linnade ja maapiirkondade ruumilises planeerimises, ning et need vastavad VII lisas sätestatud koostamiskriteeriumidele.

Motivatsioon

Kütte- ja jahutuskavade koostamisel ja elluviimisel on oluline konsulteerida kohalike ja piirkondlike omavalitsustega.

Muudatusettepanek 13

Artikli 10 lõige 4

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>4. Liikmesriigid võivad kehtestada lõike 3 sätetest erandi tegemise tingimused, kui:</p> <p>a) VIII lisa punktis 1 sätestatud künnistingimused soojuskoormuse kättesaadavuse kohta ei ole täidetud;</p> <p>b) lõike 3 punktis b käsitletud käitise asukoha nõuet ei saa täita vajaduse tõttu paigutada käitis direktiivi 2009/31/EÜ alusel loa saanud geoloogilise säilitamise koha lähedale; või</p> <p>c) tulude-kulude analüüs näitab, et kulud on suuremad kui tulu, võrreldes kogu olelusringi maksumust, sealhulgas infrastruktuuri investeeringuid, kui sama hulk elektrit ja soojust toodetak eraldi kütte või jahutusena.</p> <p>Liikmesriigid teatavad need erandite tegemise tingimused komisjonile 1. jaanuariks 2014. Komisjon võib nende tingimuste heakskiitmisest keelduda või soovitada muudatusi kuue kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohaldata asjaomane liikmesriik erandi tegemise tingimusi enne, kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud tingimuste kohta.</p>	<p>4. Liikmesriigid võivad kehtestada lõike 3 sätetest erandi tegemise tingimused, kui:</p> <p>a) VIII lisa punktis 1 sätestatud künnistingimused soojuskoormuse kättesaadavuse kohta ei ole täidetud;</p> <p>b) lõike 3 punktis b käsitletud käitise asukoha nõuet ei saa täita vajaduse tõttu paigutada käitis direktiivi 2009/31/EÜ alusel loa saanud geoloogilise säilitamise koha lähedale; või</p> <p>c) tulude-kulude analüüs näitab, et kulud on suuremad kui tulu, võrreldes kogu olelusringi maksumust, sealhulgas infrastruktuuri investeeringuid, kui sama hulk elektrit ja soojust toodetak eraldi kütte või jahutusena.</p> <p>~~Liikmesriigid teatavad need erandite tegemise tingimused komisjonile 1. jaanuariks 2014. Komisjon võib nende tingimuste heakskiitmisest keelduda või soovitada muudatusi kuue kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohaldata asjaomane liikmesriik erandi tegemise tingimusi enne, kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud tingimuste kohta.~~</p> <p><u>d) uued väga tõhusad gaasi- või söekütteil elektrijaamad peavad majanduslikel põhjustel võrgu stabiilsuse tagamiseks liikmesriigilt erandi saama.</u></p>

Motivatsioon

Lisaks väga tõhusate koostootmisjaamade kasutamisele peaksid liikmesriigid majanduslikel põhjustel võrgu stabiilsuse tagamiseks lubama samadel alustel ka väga tõhusate gaasi- või söekütteil elektrijaamade kasutamist. Direktiivi ettepanekus toodud erandsättest, mida komisjon eelnevalt uurima peab, ei piisa selleks. Elektri jaamast saadava majandusliku kasu ja tema panuse üle võrgu stabiilsuse tagamise peaks otsustama endiselt liikmesriik.

Muudatusettepanek 14

Artikli 19 lõige 4

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Komisjon hindab aruandeid ja täiendavaid aruandeid ning seda, millises ulatuses on liikmesriikidel edenenud artikli 3 lõike 1 kohaste riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamise ja käesoleva direktiivi rakendamine. Komisjon saadab seejärel oma hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Oma hinnangu põhjal võib komisjon liikmesriikidele välja anda soovitusel.</p>	<p>Komisjon hindab aruandeid ja täiendavaid aruandeid ning seda, millises ulatuses on liikmesriikidel edenenud artikli 3 lõike 1 kohaste riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamise ja käesoleva direktiivi rakendamine. Komisjon saadab seejärel oma hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Oma hinnangu põhjal võib komisjon liikmesriikidele välja anda soovitusel.</p> <p><u>Liikmesriigid peavad looma mehhanismid, mis võimaldavad kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel lihtsamini koguda iga-aastaste aruannete ja täiendavate aruannete koostamiseks vajalikku teavet.</u></p>

Motivatsioon

Poliitiliste soovitude punkti 14 esimeses lõikes rõhutatakse kohalike ja piirkondlike sidusrühmade võtmerolli energiatõhususe programmide rakendamise protsessis. Sellega seoses tehakse ettepanek suurendada nende osalust mitmete meetmetega, sh nendega, mida tuuakse esile käesoleva arvamuse punkti 13 alapunktis d: kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi ärgitatakse võtma kasutusele energia ja kasvuhuonegaaside jälgimis- ja arvestusmehhanisme, et parandada poliitiliste otsuste tulemuslikkust. Selleks, et luua jälgimis- ja arvestusmehhanisme, mida hiljem kasutatakse koos liikmesriikidega iga-aastaste aruannete ja täiendavate aruannete koostamiseks, mida lõpuks hindab komisjon, tuleks luua vahendeid, mille abil saaks koguda rohkem teavet kui seda pakuvad energiaettevõtjad.

Muudatusettepanek 15

Artikli 19 lõiked 8 ja 9

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>8. Komisjon esitab 30. juuniks 2018 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artikli 6 rakendamise kohta. Vajaduse korral esitab ta pärast aruannet õigusakti ettepaneku ühel või mitmel järgneval põhjusel:</p> <p>a) et muuta artikli 6 lõikes 1 osutatud säästu määra;</p> <p>b) et kehtestada täiendavad ühised nõuded, eelkõige artikli 6 lõikes 5 käsitletud küsimuste kohta.</p> <p>9. 30. juuniks 2018 hindab komisjon liikmesriikides tehtud edusamme õigusnormidega seotud ja muude tökete kõrvaldamisel, millele on osutatud artikli 15 lõikes 1; vajaduse korral esitab ta hinnangu põhjal õigusakti ettepaneku.</p>	<p>8. Komisjon esitab 30. juuniks ~~2018~~ 2016 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artikli 6 rakendamise kohta. Vajaduse korral esitab ta pärast aruannet õigusakti ettepaneku ühel või mitmel järgneval põhjusel:</p> <p>a) et muuta artikli 6 lõikes 1 osutatud säästu määra;</p> <p>b) et kehtestada täiendavad ühised nõuded, eelkõige artikli 6 lõikes 5 käsitletud küsimuste kohta.</p> <p>9. 30. juuniks ~~2018~~ 2014 hindab komisjon liikmesriikides tehtud edusamme õigusnormidega seotud ja muude tökete kõrvaldamisel, millele on osutatud artikli 15 lõikes 1; vajaduse korral esitab ta hinnangu põhjal õigusakti ettepaneku.</p>

Motivatsioon

Nimetatud vahetähtajad ei tundu asjakohased. 2018. aastaks seatud tähtaeg on liiga lähedal 2020. aasta tähtajale, et viia ellu märkimisväärseid meetmeid. Samuti soovib komitee lühendada neid tähtaegu sellisel, et aruanne energiatõhususkohustuste meetmete rakendamise kohta tuleks esitada 2016. aastaks ning aruanne liikmesriikides tehtud edusammude kohta õigusnormidega seotud ja muude tökete kõrvaldamisel tuleks esitada 2014. aastaks.

Muudatusettepanek 16

Uus artikkel – artikkel 15

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	<p>1. <u>Liikmesriigid võtavad kooskõlas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning sidusrühmadega tarvitusele kõik vajalikud meetmed, et pakkuda energiatõhusussektori töötajatele koolitust. Sellega seoses peavad nad pakkuma asjakohast täiendkoolitust, millel saavad osaleda kõik juba selles sektoris tegutsevad töötajad. Liikmesriigid hoolitsevad ka selle eest, et tulevaste töötajate koolitusprogramm selle vaatepunktist üle vaadataks ja et seda regulaarselt ajakohastataks. Lisaks sellele loovad liikmesriigid kooskõlas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning sidusrühmadega kõigile avatud koolitusprogrammid, mis suudavad pakkuda koolitust piisavalt paljudele sertifitseeritud ekspertidele, kellel on luba anda välja energiamärgiseid ja kontrollida tehnilisi süsteeme.</u></p>

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	<p><u>2. Liikmesriigid esitavad kooskõlas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning sidusrühmadega aruande koolituse valdkonnas tehtud algatuste ja saavutatud tulemuste kohta, nagu ka täiendavate meetmete kohta, mille nad vajadusel tarvitusele võtavad. Liikmesriigid koostavad koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning sidusrühmadega uuringu koolitusvajaduste kohta.</u></p>

Motivatsioon

Energiatõhususega seotud sektori ekspertide ja töötajate koolitus on vajalik selleks, et saavutada energiatõhususmeetmete kasutuselevõtu eesmärgid ning tagada nende eesmärkidega seotud tegevuste kvaliteet ja tõhusus. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on selliste koolituste väljatöötamiseks ja elluviimiseks vältimatult vajalikud.

Muudatusettepanek 17

III lisa

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
<p>Avaliku sektori asutuste poolt ostetavate toodete, teenuste ja hoonete energiatõhususe nõuded</p> <p>Avaliku sektori asutused järgivad toodete, teenuste ja hoonete ostmisel järgmist:</p> <p>a) kui toode on hõlmatud direktiivi 2010/30/EL või direktiivi 92/75/EMÜ rakendava komisjoni direktiivi kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga, ostavad nad üksnes selliseid tooteid, mis vastavad kõrgeima energiatõhususklassi kriteeriumidele, võttes arvesse kulutõhusust, majanduslikku teostatavust, tehnilist sobivust ja piisavat konkurentsi;</p> <p>b) kui toode, mis ei ole punktis a osutatud toode, on hõlmatud direktiivi 2009/125/EÜ kohase rakendusmeetmega, mis on vastu võetud pärast käesoleva direktiivi jõustumist, ostavad nad üksnes selliseid tooteid, mis vastavad kõnealuse rakendusmeetmega ettenähtud energiatõhususe kriteeriumidele;</p> <p>c) ostavad nõukogu otsusega 2006/1005/EÜ[1] reguleeritud kontoriseadmeid, mis vastavad energiatõhususe nõuetele, mis on vähemalt sama ranged, kui kõnealusele otsusele lisatud lepingu C lisas loetletud nõuded;</p> <p>d) ostavad üksnes selliseid rehve, mis vastavad määruses (EÜ) nr 1222/2009[2] määratletud kõrgeima kütusesäästlikkuse klassi kriteeriumidele. See nõue ei takista riigiasutustel ostmast rehve, mis vastavad kõrgeimale märghaardumise klassile ja välise veeremismüra klassile, kui see on vajalik ohutuse või rahvatervisega seotud põhjustel;</p> <p>e) nõuavad teeninduslepingute sõlmimiseks esitatavates pakkumiskutsetes, et teenusepakkuja kasutaks kõnealuse teenuse pakkumisel üksnes selliseid tooteid, mis vastavad punktides a–d osutatud nõuetele;</p> <p>f) ostavad või rendivad üksnes selliseid hooneid, mis vastavad vähemalt artikli 4 lõikes 1 osutatud energiatõhususe miinimumnõuetele. Kõnealuste nõuete täitmist kontrollitakse direktiivi 2010/31/EL artiklis 11 osutatud energiamärgiste alusel.</p>	<p>Avaliku sektori asutuste poolt ostetavate toodete, teenuste ja hoonete energiatõhususe nõuded</p> <p>Avaliku sektori asutused järgivad toodete, teenuste ja hoonete ostmisel järgmist:</p> <p>a) kui toode on hõlmatud direktiivi 2010/30/EL või direktiivi 92/75/EMÜ rakendava komisjoni direktiivi kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga, ostavad nad üksnes selliseid tooteid, mis vastavad kõrgeima energiatõhususklassi kriteeriumidele, võttes arvesse kulutõhusust, majanduslikku teostatavust, tehnilist sobivust ja piisavat konkurentsi;</p> <p>b) kui toode, mis ei ole punktis a osutatud toode, on hõlmatud direktiivi 2009/125/EÜ kohase rakendusmeetmega, mis on vastu võetud pärast käesoleva direktiivi jõustumist, ostavad nad üksnes selliseid tooteid, mis vastavad kõnealuse rakendusmeetmega ettenähtud energiatõhususe kriteeriumidele;</p> <p>c) ostavad nõukogu otsusega 2006/1005/EÜ[1] reguleeritud kontoriseadmeid, mis vastavad energiatõhususe nõuetele, mis on vähemalt sama ranged, kui kõnealusele otsusele lisatud lepingu C lisas loetletud nõuded;</p> <p>d) ostavad üksnes selliseid rehve, mis vastavad määruses (EÜ) nr 1222/2009[2] määratletud kõrgeima kütusesäästlikkuse klassi kriteeriumidele. See nõue ei takista riigiasutustel ostmast rehve, mis vastavad kõrgeimale märghaardumise klassile ja välise veeremismüra klassile, kui see on vajalik ohutuse või rahvatervisega seotud põhjustel;</p> <p>~~e) nõuavad teeninduslepingute sõlmimiseks esitatavates pakkumiskutsetes, et teenusepakkuja kasutaks kõnealuse teenuse pakkumisel üksnes selliseid tooteid, mis vastavad punktides a–d osutatud nõuetele;~~</p> <p>~~f)~~ ostavad või rendivad üksnes selliseid hooneid, mis vastavad vähemalt artikli 4 lõikes 1 osutatud energiatõhususe miinimumnõuetele. Kõnealuste nõuete täitmist kontrollitakse direktiivi 2010/31/EL artiklis 11 osutatud energiamärgiste alusel.</p>

Motivatsioon

Kuigi on arusaadav, et asjaomase alapunkti eesmärk on suunata avaliku sektori asutusi laiendama direktiivi teenusepakujatele, tekitades nõnda võimendava mõju, tooks see säte aga kaasa märkimisväärse haldus- ja finantskoormuse, sest põhjalikult tuleb kontrollida töövõtjate vastavust nõuetele, kusjuures see kontroll läheks kaugemale järelevalvekontrollist selle üle, kas teenus on osutatud vastavalt hanketingimustele.

Brüssel, 14. detsember 2011

Regioonide Komitee
president

Mercedes BRESSO

Regioonide Komitee arvamused „Ettevõtte tulumaksu ühtne konsolideeritud maksustamisbaas (CCCTB)”

(2012/C 54/10)

REGIOONIDE KOMITEE

- tunneb heameelt, et alates Euroopa Liidu loomisest on ettevõtete maksustamisele pööratud erilist tähelepanu, kuna see on siseturu loomise oluline element;
- on seisukohal, et kui maksustamisbaasi arvutamise tegeleks ainult üks maksuhaldur, kes oleks lisaks pädev käsitlema kõiki selle maksustamisbaasiga seotud küsimusi või vaidlusi, muudaks see ettevõtetele olukorra lihtsamaks ja aitaks säästa nende halduskulusid, kuna ettevõtted peaksid suhtlema oma maksustamisbaasi määramisel ainult ühe ja mitte 27 asutusega;
- soovib komisjonil analüüsida, millised on saamata jääva maksutulude piiramatuse edasikantavuse tagajärjed ning milliseid kuritarvitusvastaseid meetmeid võiks võtta;
- leiab – asetamata otseselt kahtluse alla direktiivi põhimõtet –, et ettepanek tuleks siiski läbi vaadata, arvestades, et vaja on a) piisavaid kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid näitajaid, et oleks võimalik täielikult hinnata sellise piiriülese ettepaneku mõju subsidiaarsusele, b) rohkem andmeid CCCTB kõigi tagajärgede kohta ning c) analüüsida ettepaneku mõju kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele.

Raportöör	Gusty GRAAS (LU/ALDE), Bettembourgi volikogu liige
Viitedokument	„Ettepanek: nõukogu direktiiv ettevõtte tulumaksu ühtse konsolideeritud maksustamisbaasi (CCCTB) kohta” KOM(2011) 121 lõplik

I. SISSEJUHATUS

REGIOONIDE KOMITEE

1. tunneb heameelt, et alates Euroopa Liidu loomisest on ettevõtete maksustamisele pööratud erilist tähelepanu, kuna see on siseturu loomise oluline element;

2. leiab, et piiriülese majandustegevuse edu takistavad sageli paljud eri eeskirjad, eelkõige maksustamisvaldkonnas, mis on eriti suur takistus just väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks ning pidurdab siseturu arengut;

3. viitab ka komisjoni 1990. aasta teatisele ettevõtete maksustamise kohta (SEK(90) 601), mis pani aluse paljudele olulistele meetmetele otsemaksustamise valdkonnas, nagu näiteks äriühingute ühinemise direktiiv 90/434/EMÜ, ema- ja tütarettevõtete direktiiv 90/435/EMÜ ja vahekohtu konventsioon 90/436/EMÜ. Kümme aastat hiljem täiendati ELi maksustamismeetmete nimekirja intressimaksete ja litsentsitasude direktiiviga 2003/49/EÜ;

4. väljendab heameelt, et alates 2000ndatest aastatest on komisjon maksustamise valdkonnas pöördunud tagasi jõulisema poliitika juurde, püüdes ELi tasandil hõlmata kõigi ettevõtete tegevuse ühtse ja konsolideeritud ettevõtte tulumaksu maksustamisbaasiga. Komisjon on seda „uut” lähenemist veel kord kinnitanud oma teatistes 2003. aastal (KOM(2003) 726) ja 2005. aastal (KOM(2005) 702);

5. täheldab, et komisjoni avaldused võtsid konkreetsema kuju 2004. aasta novembris, kui loodi tööühm, mille ülesanne oli uurida ettevõtte tulumaksu ühtse konsolideeritud maksustamisbaasi (*Common Consolidated Corporate Tax Base*, CCCTB) kehtestamist;

6. on tutvunud CCCTB tööühma tegevusega ja eelkõige töödokumendiga „CCCTB: tehnilise raamistiku kavand” (CCCTB/WP/57), milles esitatakse suures ulatuses tehniline alus 16. märtsi 2011. aasta dokumendile teemal „Ettepanek: nõukogu direktiiv ettevõtte tulumaksu ühtse konsolideeritud maksustamisbaasi (CCCTB) kohta” (KOM(2011) 121 lõplik), mille kohta käesolev aramus koostatud on;

II. ETTEPANEKU HINDAMINE

7. on seisukohal, et kui maksustamisbaasi arvutamise tegeleks ainult üks maksuhaldur, kes oleks lisaks pädev käsitlema kõiki selle maksustamisbaasiga seotud küsimusi või vaidlusi,

muudaks see ettevõtetele olukorra lihtsamaks ja aitaks säästa nende halduskulusid, kuna ettevõtted peaksid suhtlema oma maksustamisbaasi määramisel ainult ühe ja mitte 27 asutusega;

8. märgib, et ühtse kontrollpunkti (peamine maksuhaldur) kontseptsioon ei tohi viia selleni, et ettevõtete grupid võivad oma maksuresidentsust Euroopas vabalt valida, nagu see tegelikult toimub ettevõtete gruppide puhul, kelle emafirma asub mõnes kolmandas riigis;

9. täheldab, et maksustatavate tulemuste konsolideerimine pakuks komisjoni hinnangul vastuse siirdehindadega seotud probleemidele ja kujutaks endast ettevõtete jaoks samuti märkimisväärset halduskulude kokkuhoidu, kuna üleeuroopalised tehingud ei kuuluks enam siirdehindade aruandluse alla. Konsolideerimine pakuks lahenduse ka kahjumite piiriülese kompenseerimise probleemidele;

10. märgib, et ettepanekus kinnitatakse lisaks selgelt, et see „ei peaks mõjutama maksutuluseid ning [...] maksustamisbaasi jaotamist ELi liikmesriikide vahel”. Küll aga on CCCTB kasutuselevõtu loomulik ja loogiline tagajärg ettevõtete maksumäärade ühtlustamine;

11. tuletab meelde, et ettepaneku eesmärk on kehtestada ühtsed eeskirjad maksustamisbaasi määramiseks selle süsteemi raames tegutsevatele ettevõtetele. Kui ettevõtted kuuluvad gruppi, siis määratakse ühine maksustamisbaas samuti konsolideeritud baasi alusel;

12. rõhutab, et praeguses ettepanekus ei käsitleta maksumäärade ühtlustamist ning et liikmesriigid rakendavad edaspidi oma maksumäärased oma osale maksumaksjate maksubaasist. Siiski tuleks kaaluda minimaalse maksumäära kehtestamist. See peaks samas olema piisavalt mõõdukas, et jätta küllaldaselt ruumi elutervele maksukonkurentsile liikmesriikide vahel;

13. märgib, et direktiivi kohaldataks sellistele liikmesriigi seaduste alusel loodud ettevõtetele, i) mis esinevad ühel direktiivi I lisas loetletud kujul ja ii) mille suhtes kohaldatakse ettevõtte tulumaksu, mis on loetletud direktiivi II lisas, või sarnast maksu, mis on kehtestatud hiljem („residendist äriühingud”). Direktiivi kohaldataks ka sellistele kolmandate riikide seaduste alusel loodud ettevõtetele, i) mis esinevad ühele direktiivi

I lisas loetletud kujule sarnasel kujul⁽¹⁾ ja ii) mille suhtes kohaldatakse ettevõtte tulumaksu, mis on loetletud direktiivi II lisas („mitteresidendist äriühingud”);

14. tunneb huvi, kas CCCTB süsteem ei peaks samuti hõlmama isikuühinguid (pr k *sociétés de personnes*);

15. täheldab, et residendist äriühingutele ja mitteresidendist äriühingutele kohalduvad ettepanekus esitatud eeskirjad ainult juhul, kui nad otsustavad nende rakendamise kasuks;

16. rõhutab asjaolu, et kui äriühing tegutseb käesoleva direktiiviga kehtestatud süsteemi raames, ei kohaldata tema suhtes enam ettevõtte tulumaksu riiklikku korda seoses kõigi küsimustega, mida reguleeritakse käesoleva direktiiviga, välja arvatud juhul, kui on teisiti märgitud;

17. märgib rahuloluga, et mahaarvatavad kulud hõlmavad muu hulgas teadus- ja arendustegevuse kulusid ning kulusid, mis on tekkinud seoses omakapitali hankimise või äriühist eesmärgil võetud laenuga. Komitee on vastu pikaajalise majandusvaraga seotud kulude kohesele mahaarvamisele;

18. teeb ettepaneku, et keskkonnakaitse ja kasvuhoonetuste vähendamise seotud korduvad kulud arvatakse samuti mahaarvatavate kulude hulka;

19. soovib komisjonil analüüsida, millised on saamata jääva maksutulul piiramatul edasikantavuse tagajärjed ning milliseid kuritarvitusvastaseid meetmeid võiks võtta;

20. rõhutab asjaolu, et CCCTB süsteemiga võetakse kasutusele autonoomsed eeskirjad ettevõtte maksustamisbaasi arvutamiseks ja mitte raamatupidamisarvestuse eeskirjad. Ettepanek ei avalda mõju riiklikele raamatupidamisarvestuse eeskirjadele;

21. leiab, et haldusliku lihtsustamise eesmärgi täielikuks saavutamiseks peaksid ühtse ja konsolideeritud maksustamisbaasi loomisega kaasnema ühtsed raamatupidamiseeskirjad;

22. märgib, et praegune jaotusmudel vabatahtliku CCCTB alusel viiks maksutulul vähenemiseni 11 liikmesriigis. Lisaks tooks vabatahtlik CCCTB süsteem tooks kaasa SKP ja tööhõive languse 21 liikmesriigis;

III. ERINEVAD SEISUKOHAD

23. märgib, et otsemaksustamise õigusaktid kuuluvad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 115 alla, milles sätestatakse, et nõukogu toimib seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt ja pärast Euroopa Parlamendi ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega konsulteerimist;

⁽¹⁾ Komisjon võtab igal aastal vastu loetelu kolmanda riigi äriühinguvormidest, mida loetakse sarnasel kujul esinevateks (ettepaneku artikkel 3).

24. märgib, et mõne riigi parlamendid on esitanud Euroopa Parlamendi presidendile, nõukogu eesistujale ja komisjoni presidendile põhjendatud arvamused, milles väljendatakse muret selle üle, kas subsidiaarsuse põhimõttest on kinni peetud;

IV. MÕJU KOHALIKELE JA PIIRKONDLIKELE OMAVALITSUSTELE

25. täheldab, et ettepanek ei ole suunatud kohalikele ja piirkondlikele maksudele, kuna see hõlmab ainult „ettevõtte tulumaksu, mis on loetletud II lisas”. Lisas on esitatud liikmesriikide peamised otsesed maksud;

26. leiab sellegipoolest, et ettepanek on äärmiselt oluline kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kelle tulude märkimisväärne osa pärineb i) kohalikest ja piirkondlikest maksudest, mis kehtestatakse riikliku maksubaasi alusel, või veelgi sagedamini ii) osast riiklikust ettevõtte tulumaksust⁽²⁾;

27. järeldab, et isegi kui ettepanek ei hõlma otseselt kohalike ja piirkondlike makse, avaldab CCCTB süsteemi kehtestamine enamikus liikmesriikides neile maksudele otsest mõju. Isegi juhul, kui ettepanekus seda kohustuslikuks ei muudeta, tundub iseenesest mõistetav, et liikmesriigid, kes pakuvad oma maksumaksjatele CCCTB võimalust, kasutavad seda ka oma kohalike ja piirkondlike maksude määramiseks. Teisiti otsustamine tähendaks maksustamisbaasi määramist jätkuvalt kohalikul ja piirkondlikul tasandil varasemate riiklike eeskirjade alusel, mis vähendaks mõistagi märkimisväärselt CCCTB süsteemi eeliseid;

28. leiab, et esmajärjekorras tasuks keskenduda direktiivi ettepaneku nimetatud aspektile, seda enam, et II ja III lisa võivad viia erinevate tõlgendusteni. Nimelt on III lisas loetletud mahaarvamisele mittekuuluvad maksud, mis on kohati täielikult kohaliku ja piirkondliku iseloomuga maksud. Kui maksustamisbaas otsustatakse riigi tasandil, siis oleks mõttekas lisada kohalikud ja piirkondlikud maksud direktiivi kohaldamisalasse, et nende maksustamisbaas jääks sarnaseks sellega, mis otsustatakse ELi tasandil ja mida kohaldatakse riigi tasandil. Teisalt – kui äriühing valib ühtse maksudeklaratsiooni ELi tasandil ja kui maksutulud seejärel ümber jagatakse, peaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oma osa saama;

29. on seisukohal, et selgelt tuleks määratleda olukorrad, kus CCCTB mõjutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste saadavat ettevõtte tulumaksu;

30. avaldab kahetsust, et puuduvad täpsed andmed direktiivi mõju kohta kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, võttes arvesse asjaolu, et ettevõtte tulumaksu igasugune muutmine avaldab tõenäoliselt mõju kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;

⁽²⁾ Vt uuring, mille koostas Center for Strategy & Evaluation Services: „Local and Regional Corporate Taxes across the EU”, Briefing Paper, juuli 2011.

V. JÄRELDUSED

31. leiab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste huvide kaitsmisest lähtuvalt, et enne CCCTB direktiivi jõustumist tuleks läbi viia põhjalik analüüs selle mõju kohta linnade ja piirkondade eelarvetele;

32. toetab sellest tulenevalt Regioonide Komitee ja komisjoni liikmetest ning kohalike ja piirkondlike maksuasutuste esindajatest ajutise töörühma moodustamist nimetatud analüüsi koostamiseks;

33. leiab, et liikmesriigid peaksid enam kaaluma direktiivi ettepaneku tagajärgi ja esitama võimalikult kiiresti komisjonile oma märkused ja tähelepanekud, tuginedes professionaalsetele sõltumatutele uuringutele;

34. on arvamusel, et maksustamise suuremal ühtlustamisel on mõju ainult siis, kui CCCTB jõustub kõigis liikmesriikides;

35. tõstatab küsimuse, kas direktiivis kavandatud vabatahtlik süsteem ei vii nii ettevõtete kui ka maksuasutuste haldustöö suurenemiseni ja kas sellest tulenevalt ei peaks vabatahtlikkus kehtima ainult teatud üleminekuperioodi jooksul. Lisaks küsib Regioonide Komitee, kas CCCTB ei tuleks pärast ettepaneku läbivaatamist muuta kohustuslikuks üleminekuperioodi lõppemisel vähemalt teatud suurusega ettevõtetele;

36. kutsub üles kehtestama CCCTB ühe sammuna, sest vaid sel moel on võimalik täielikult saavutada ühtlustamisega seonduvad lihtsustamiseefektid;

37. pooldab jaotusmudeli läbivaatamist sellisel, et eri liikmesriikide majanduslikku olukorda võetakse rohkem arvesse;

38. kaalub, kas Euroopat praegu raputavaid finantsprobleeme ning komisjoni mõjuhinnaangus ja teistes uuringutes välja toodud negatiivset mõju maksutuludele ja tööhõivele arvesse võttes on praegune hetk sobiv selleks, et astuda nii oluline samm maksustamise ühtlustamise valdkonnas;

39. leiab, et direktiivi ettepanekus tuleks veelgi suurem rõhk asetada riiklike kohtute eeskirjade seoses õigusmenetlustega;

40. võtab teadmiseks ELi ettevõtete soovi oma maksumenetluste lihtsustamiseks, grupiseste kahjumite kompenseerimiseks ning topeltmaksustamise ja ülemaksustamise kaotamiseks, mille all nad praeguse süsteemi raames kannatavad;

41. tunneb seevastu muret tagajärgede pärast, mis oleksid küll riigiti väga erinevad, ent peamiselt negatiivsed, seda nii maksutulu kui ka majanduskasvu ja tööhõive osas;

42. vaeb, kas CCCTB süsteem tervikuna kujutab endast ettevõtete jaoks lihtsustamist või hoopis nõuaks maksuplaneerimist ja muudaks asjad seega veelgi keerulisemaks. Süsteemi vabatahtlikkuse tõttu on ettevõtted kohustatud seda – ja lisaks 27 olemasolevat süsteemi – üksikasjalikult uurima ning oma otsust süsteemis osaleda või mitte korrapäraselt uuesti hindama⁽³⁾;

43. tõstatab küsimuse, kas eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks ei leidu CCCTB süsteemile vähem keerulisi alternatiive seoses kahjumite piiriülese kompenseerimisega. Siinkohal viitab komitee komisjoni teatisele KOM(2006) 824;

44. seab lõpuks küsimärgi alla meetme proportsionaalsuse, kui võtta arvesse selliste ELi gruppide arvu, kes peaksid meetmest kasu saama;

45. leiab igatahes, et direktiivi ettepanek on mittetäielik, kuna see ei hõlma kohalikke ja piirkondlikke makse. See võib kaasa tuua riikliku tasandi probleemide ülekandmise kohalikule või piirkondlikule tasandile, kuna ettepaneku praegusel kujul säiliks kohalike ja piirkondlike maksude puhul süsteemide erinevused ja vajadus maksustamisbaasi eraldi määratlemiseks. Seega toetab komitee lubava klausli sisseviimist kohalike ja piirkondlike maksude kasuks, et liikmesriigid saaksid võtta vajalikke meetmeid;

46. leiab – asetamata otseselt kahtluse alla direktiivi põhimõtet –, et ettepanek tuleks siiski läbi vaadata, arvestades, et vaja on a) piisavaid kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid näitajaid, et oleks võimalik täielikult hinnata sellise piiriülese ettepaneku mõju subsidiaarsusele, b) rohkem andmeid CCCTB kõigi tagajärgede kohta ning c) analüüsida ettepaneku mõju kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele.

⁽³⁾ Vt Leon Bettendorf Michael P. Devereux, S. Loretz ja Albert van der Horst, „Corporate tax reform in the EU: Weighing the pros and cons”, Vox, 20. märts 2011.

VI. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

KOM(2011) 121 lõplik

Artikkel 12

Mahaarvatavad kulud

Lisada tekst:

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Mahaarvatavad kulud hõlmavad kõiki müügikulusid ja kulusid ilma mahaarvatava käibemaksuta, mis maksu- maksjal on tekkinud seoses sissetuleku saamise või tagami- sega, sealhulgas teadus- ja arendustegevuse kulud ning kulud, mis on tekkinud seoses omakapitali hankimise või ärilisel eesmärgil võetud laenuga.	Mahaarvatavad kulud hõlmavad kõiki müügikulusid ja kulusid ilma mahaarvatava käibemaksuta, mis maksu- maksjal on tekkinud seoses sissetuleku saamise või tagami- sega, sealhulgas teadus- ja arendustegevuse kulud ning kulud, mis on tekkinud seoses omakapitali hankimise või ärilisel eesmärgil võetud laenuga. <u>Samuti loetakse mahaarvatavate kulude hulka keskkonna- kaitse ja kasvuhoonegaaside vähendamise seotud korduvad kulud.</u>

Motivatsioon

Selleks, et võidelda tõhusalt looduskeskkonna hävinemise ja kliimamuutuste vastu, on soovitatav kavandada ettevõtete maksustamises elemente, mis ärgitaksid maksumaksjaid senisest enam keskkonnakaitseesse inves- teerima.

Muudatusettepanek 2

KOM(2011) 121 lõplik

Artikkel 133

Läbivaatamine

Lisada tekst:

Komisjoni ettepanek	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Komisjon vaatab viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõus- tumist läbi selle kohaldamise ja esitab nõukogule aruande käesoleva direktiivi toimimise kohta. Aruanne hõlmab eelkõige mõjuhinnangut käesoleva direktiivi peatükiga XVI ettenähtud mehhanismi kohta, mis käsitleb maksustamis- baaside jaotamist liikmesriikide vahel.	Komisjon vaatab viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõus- tumist läbi selle kohaldamise ja esitab nõukogule aruande käesoleva direktiivi toimimise kohta. Aruanne hõlmab eelkõige mõjuhinnangut käesoleva direktiivi peatükiga XVI ettenähtud mehhanismi kohta, mis käsitleb maksustamis- baaside jaotamist liikmesriikide vahel. <u>Lisaks peab aruanne kindlasti sisaldama analüüsi selle kohta, millised on direk- tiivi mõjud kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele.</u>

Motivatsioon

Kuna ei saa välistada, et kõnealune direktiiv avaldab märkimisväärset mõju piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele, on tingimata vaja, et komisjon hindaks viis aastat pärast direktiivi jõustumist ka selle mõjusid kohalikele ja piirkondlikele eelarvetele.

Brüssel, 14. detsember 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

Tellimishinnad aastal 2012 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 310 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	840 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

